

สำนักหอสมุดกลาง พระจอมเกล้าลาดกระบัง

การศึกษาและออกแบบบรรจุภัณฑ์ส้มโอนครชัยศรี

จังหวัดนครปฐม

A STUDY AND DESIGN PACKAGING OF
NAKHONCHISRI POMELO IN NAKHONPATHOM PROVINCE

อก
1/12ก
2556

เลขหมู่..... 140245
เลขทะเบียน.....
วันเดือนปี 04 ส.ค. 2559

b.....
i.....

12735991

สารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรบัณฑิต

สาขาเทคโนโลยีการออกแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม

คณะครุศาสตรอุตสาหกรรม

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น เมื่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแบ่งเอกสาร และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

พ.ศ. 2558

A STUDY AND DESIGN PACKAGING OF
NAKHONCHISRI POMELO IN NAKHONPATHOM PROVINCE

THE THEMATIC PAPER SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT
OF THE REQUIREMENT FOR THE DEGREE OF
MASTER OF SCIENCE IN INDUSTRIAL EDUCATION
IN INDUSTRIAL DESIGN TECHNOLOGY
FACULTY OF INDUSTRIAL EDUCATION

KINGMONGKUT'S INSTITUTE OF TECHNOLOGY LADKRABANG

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้
2015

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ใบรับรองสารนิพนธ์

หัวข้อวิทยานิพนธ์

การศึกษาและออกแบบบรรจุภัณฑ์ส้มโอนครชัยศรี
จังหวัดนครปฐม
A Study and Design Packaging of Nakhonchaisri
Pomelo In NakhonPathom Province

นักศึกษา

นายชฎานิน ชินวงศ์

รหัสประจำตัว

54630805

ปริญญา

ครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต

สาขา

เทคโนโลยีการออกแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม

พ.ศ.

2558

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ผศ.ดร.จตุรงค์ เล้าหะเพ็ญแสง

คณะกรรมการสอบสารนิพนธ์	ลายมือชื่อ
ดร. สมชาย เซะวิเศษ	
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. จตุรงค์ เล้าหะเพ็ญแสง	
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ทรงวุฒิ เอกวุฒิจวงศา	

ค่าคะแนนรวมเป็นเอกฉันท์จากการสอบ (OUTSTANDING)

วัน / เดือน / ปี ที่สอบ 22 กรกฎาคม 2558 เวลา 9.00 น.

สถานที่สอบ ห้อง ค 403 คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

(รองศาสตราจารย์ ดร.พีระวุฒิ สุวรรณจันทร์)

คณบดี คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

วันที่ 29 / 1 กรกฎาคม / 2558

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หัวข้อวิทยานิพนธ์

การศึกษาและออกแบบบรรจุภัณฑ์ส้มโอนครชัยศรี
จังหวัดนครปฐม

นักศึกษา

นายชญาสิน ชินวงศ์

รหัสประจำตัว

54630805

ปริญญา

ครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต

สาขา

เทคโนโลยีการออกแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม

พ.ศ.

2558

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ผศ.ดร.จตุรงค์ เลาะห์เพ็ญแสง

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาการออกแบบบรรจุภัณฑ์ส้มโอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม แล้ว ประเมินผลคุณลักษณะความคิดเห็นความเหมาะสมจากผู้บริโภค จากการลงพื้นที่ศึกษาเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมของอำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐมตลอดจนความเป็นอัตลักษณ์ วิถีชีวิต ความเป็นอยู่ของชาวอำเภอนครชัยศรี และประกอบกับศึกษารูปแบบบรรจุภัณฑ์ส้มโอในพื้นที่ตลาดใกล้เคียง และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและการออกแบบที่มุ่งให้เห็นกระบวนการออกแบบตามหลักการออกแบบบรรจุภัณฑ์ในระบบอุตสาหกรรม พร้อมแบบสอบถามหรือแบบสัมภาษณ์ที่เกี่ยวข้องในตลาดนครชัยศรี ผู้เชี่ยวชาญ พ่อค้าแม่ค้า นักท่องเที่ยว และผู้เชี่ยวชาญในการผลิตบรรจุภัณฑ์ เพื่อนำข้อมูลเชิงพรรณานำไปปรับปรุงออกแบบบรรจุภัณฑ์ส้มโอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม ให้เกิดขึ้นเป็นต้นแบบเพื่อการใช้งานได้และนำไปสู่ วัตถุประสงค์ข้อที่ 2 ประเมินความพึงพอใจของผู้เชี่ยวชาญเจ้าหน้าที่หรือผู้ดูแลตลาดนครชัยศรี ที่มีผลต่อการประเมินในรูปแบบบรรจุภัณฑ์ส้มโอ

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย สำหรับขั้นตอนการศึกษาและค้นคว้า เพื่อใช้เป็นแนวทางการออกแบบบรรจุภัณฑ์ส้มโอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม ประกอบด้วย 2 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มที่ 1 ผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบบรรจุภัณฑ์ส้มโอจำนวน 3 ท่าน กลุ่มที่ 2 ผู้เชี่ยวชาญด้านการผลิตบรรจุภัณฑ์ในระบบอุตสาหกรรมจำนวน 3 ท่าน ในขณะที่กลุ่มประเมินความพึงพอใจบรรจุภัณฑ์ส้มโอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม ได้แก่ กลุ่มที่ 1 นักท่องเที่ยว พ่อค้าแม่ค้า จำนวน 50 ท่าน กลุ่มที่ 2 ผู้เชี่ยวชาญ เจ้าหน้าที่หรือผู้ดูแลตลาดนครชัยศรี จำนวน 3 ท่าน โดยนำข้อมูลใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Arithmetic Mean : \bar{x}) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation : S.D.)

ผลการวิจัยครั้งนี้พบว่า การออกแบบบรรจุภัณฑ์ส้มโอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม มีการประเมินความพึงพอใจในระดับมากที่สุด จากกลุ่มผู้เชี่ยวชาญในพื้นที่ และผู้ดูแลตลาดนครชัยศรี และมีกลุ่มผู้บริโภคที่เข้ามาใช้บริการเฉลี่ยอายุ ระหว่าง 25-31 ปี มากที่สุด เป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย และได้นำเอาวัสดุท้องถิ่นมาประกอบการออกแบบบรรจุภัณฑ์ส้มโอ คือ ผักตบชวา ซึ่งเป็นวัสดุเหลือใช้ที่ถูกเลือกเป็นอันดับแรกของการนำมาพัฒนาเป็นบรรจุภัณฑ์ในงานวิจัยนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

Thesis Title	A Study and Design Packaging of Nakhonchaisri Pomelo In Nakhonpathom Province
Student	Mr.ChayaninChinnawong
Student ID.	54630805
Degree	Master of Science in Industrial Education
Program	Industrial Design Technology
Year	2015
Thesis Advisor	Asst. Prof. Dr.ChaturongLaohaphensang

ABSTRACT

This research is about pomelo packaging design at Nakhonchaisri , Nakhonpatom. The purpose of this research is to study cultural identity , people living , and competitive market of pomelo packaging design in this area to evaluate information from customers.

This research gives an opportunity to research about design in real industry by interviewing travelers , local people , and specialists to create useful package. There are 3 professional package designers for pomelo ,2 professional packaging manufacturers that evaluate pomelo packaging design. While 50 travelers and vendors , and marketing team of Nakhonchaisri market evaluate the packaging satisfaction. All informations from interviewees are collected to do statistical analysis data including Frequency, Percentage ,Arithmetic Mean : \bar{x} and Standard Deviation : S.D.

The result of this research is pomelo packaging design at Nakhonchaisri , Nakhonpathom can reach the specialists highest satisfaction in this area. The average of customers who buy this product design are between 25-31 years old and mostly are female. The success of this design is to maximize benefits optimization of Water Hyacinth , one of our local plant to create product design for pomelo.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กิตติกรรมประกาศ

สารนิพนธ์นี้สำเร็จได้ด้วยความอนุเคราะห์จาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. จตุรงค์ เลาหะเพ็ญแสง อาจารย์ผู้ควบคุมสารนิพนธ์ที่ได้มีความเมตตากรุณาให้คำแนะนำและปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ซึ่งทำให้สารนิพนธ์เล่มนี้สำเร็จได้อย่างสมบูรณ์ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณไว้เป็นอย่างสูง

ในโอกาสนี้ขอขอบพระคุณคณะกรรมการสอบสารนิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ทรงวุฒิ เอกวุฒิวงศา และ ดร. สมชาย เซะวิเศษ ที่เสียสละดำเนินการสอบสารนิพนธ์ และให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์แก่ผู้วิจัย ตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องเพื่อให้สารนิพนธ์นี้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ อุดมศักดิ์ สาริบุตร รองศาสตราจารย์ ว่าที่ร้อยโทพิชัย สดภิบาล และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธเนศ ภิรมย์การ ที่ให้คำแนะนำและตรวจสอบแก้ไขเครื่องมือในการทำวิจัย ตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องเพื่อให้สารนิพนธ์นี้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอขอบพระคุณ ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้เชี่ยวชาญ และผู้ที่มีประสบการณ์ด้านต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ที่ท่านได้ให้ความกรุณาแนะนำ ตรวจสอบและประเมินรูปแบบ พร้อมทั้งเสนอแนะข้อคิดเห็นเป็นประโยชน์ต่อการดำเนินวิจัยครั้งนี้

คุณค่าและประโยชน์อันพึงมีจากสารนิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบให้แก่ บิดา มารดา อาจารย์ และผู้มีพระคุณทุกท่านตลอดจนผู้ที่เกี่ยวข้องทางด้านตลาดนครชัยศรีด้วยความเคารพยิ่ง หากสารนิพนธ์นี้มีข้อผิดพลาดประการใด ผู้วิจัยขออภัยมาไว้ ณ ที่นี้ด้วย

ชญานิน ชินวงศ์

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....	I
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	II
กิตติกรรมประกาศ.....	III
สารบัญ	IV
สารบัญตาราง.....	VI
สารบัญภาพ.....	VII

บทที่ 1 บทนำ.....	
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	2
1.3 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	2
1.4 ขอบเขตการวิจัย.....	4
1.5 คำนิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย.....	8
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	9
2.1 ข้อมูลเกี่ยวกับจังหวัดนครปฐมและส้มโอ นครชัยศรี.....	9
2.2 ข้อมูลเกี่ยวกับการออกแบบบรรจุภัณฑ์.....	27
2.3 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	37
บทที่ 3 วิธีดำเนินงานวิจัย.....	39
3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	39
3.2 เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย.....	40
3.3 การพัฒนาบรรจุภัณฑ์.....	42
3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	43
3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	44

บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	46
4.1 ผลการศึกษาข้อมูล.....	46
4.2 ผลการวิเคราะห์การออกแบบ.....	65

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปเผยแพร่โดยไม่ได้รับอนุญาต
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญ(ต่อ)

	หน้า
4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านประเมินความพึงพอใจ.....	71
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย.....	75
5.1 ผลการศึกษาข้อมูล.....	75
5.2 อภิปรายผล.....	86
5.3 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป.....	87
บรรณานุกรม.....	88
ภาคผนวก.....	90
ภาคผนวก ก. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	91
ภาคผนวก ข. เอกสารหนังสือทางราชการ.....	103
ประวัติผู้เขียน.....	110

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
4.1 ผลการวิเคราะห์รูปแบบบรรจุภัณฑ์ส้มโอในแต่ละพื้นที่ (รูปแบบเดิม) เพื่อนำมาเปรียบเทียบหาข้อมูล.....	46
4.2 แนวทางการออกแบบบรรจุภัณฑ์ส้มโอในกระบวนการเอาจุดแข็งไปกำจัดอุปสรรค.....	53
4.3 แนวทางการออกแบบบรรจุภัณฑ์ส้มโอในกระบวนการเอาโอกาสไปกำจัดจุดอ่อน....	54
4.4 แสดงแนวความคิดในการออกแบบและแบบจำลองผลงานการออกแบบบรรจุภัณฑ์ส้มโอ.....	57
4.5 ตารางความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญต่อแบบจำลองบรรจุภัณฑ์ส้มโอทั้ง 3 รูปแบบ....	61
4.6 แสดงขั้นตอนการผลิตต้นแบบบรรจุภัณฑ์ส้มโอ นครชัยศรี จังหวัดนครปฐม.....	68
4.7 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของข้อมูลการประเมินความพึงพอใจของผู้เชี่ยวชาญ เจ้าหน้าที่ดูแลในตลาดนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม.....	73

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1.1 แสดงกระบวนการวิจัย.....	7
2.1 แสดงตราประจำจังหวัดนครปฐม	10
2.2 แสดงต้นไม้ประจำจังหวัดนครปฐม.....	11
2.3 แสดงประเพณีแห่งธงสงกรานต์.....	12
2.4 แสดงแสดงประเพณีใต้น้ำมัน.....	13
2.5 แสดงประเพณีการห่มผ้าองค์พระปฐมเจดีย์.....	13
2.6 แสดงประเพณีการทำบุญข้าวจี.....	14
2.7 แสดงพระปฐมเจดีย์.....	15
2.8 แสดงพิธีภัณฑท์ห่มขี้ผึ้งไทย.....	16
2.9 แสดงตลาดเก่าบางหลวง ร.ศ.122.....	16
2.10 แสดงตลาดน้ำดอนหวาย.....	17
2.11 แสดงข้าราชการชั้นสูงตามเสด็จพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาล ที่ 5 แวะพักที่สวนส้มโอ ของขุนภักดี เมืองนครชัยศรี.....	19
2.12 แสดงส้มโอพันธุ์ทองดีหรือพันธุ์ขาวทองดี	22
2.13 แสดงการจำหน่ายแบบขายปลีกของส้มโอในปัจจุบัน.....	23
2.14 แสดงเครื่องหมายสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (GI)	25
2.15 แสดงแผนที่แหล่งกำเนิดสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ ส้มโอ นครชัยศรี	27
2.16 แสดงตัวอย่างการออกแบบบรรจุภัณฑ์ผลไม้สดเป็นชุด (Package Uniform).....	32
2.17 แสดงตัวอย่างการออกแบบบรรจุภัณฑ์ผลไม้สดแสดงศิลปะท้องถิ่น.....	33
2.18 แสดงตัวอย่างการออกแบบบรรจุภัณฑ์ผลไม้สดเป็นของขวัญ.....	33
2.19 แสดงการเปรียบเทียบผลไม้กล่องขวามือได้รับเอทิสันจึงสุกเร็วกว่ากล่องทางซ้าย....	35

สารบัญญภาพ(ต่อ)

4.1	แสดงกระบวนการนำเอาจุดแข็งและโอกาสไปกำจัดอุปสรรคและจุดอ่อนเพื่อเป็น แนวทางหนึ่งในการศึกษาและออกแบบบรรจุภัณฑ์ส้มโอ นครชัยศรี จังหวัด นครปฐม.....	52
4.2	การร่างภาพความคิดในการออกแบบ (Idea Sketch Design).....	56
4.3	การลงพื้นที่กับผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบบรรจุภัณฑ์ส้มโอ.....	60
4.4	รูปแบบที่ถูกปรับปรุงตามแนวทางและข้อเสนอแนะแล้ว.....	65
4.5	การลงพื้นที่กับผู้เชี่ยวชาญด้านการผลิตบรรจุภัณฑ์ส้มโอ.....	66
4.6	กลุ่มนักท่องเที่ยวในตลาดนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม.....	71
4.7	กลุ่มพ่อค้าแม่ค้าในตลาดนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม.....	71

บทที่ 1

บทนำ

1.1ความเป็นมาและความสำคัญ

จังหวัดนครปฐม เป็นศูนย์กลางทางการค้าของภูมิภาคตะวันตกและเป็นชุมทางการขนส่ง การขนถ่ายสินค้ามายาวนาน โดยทางรถไฟ รถยนต์ และการขนส่งสินค้าเกษตรทางน้ำเพื่อเข้าสู่ตลาด กรุงเทพมหานคร รวมทั้งมีความได้เปรียบทางด้านทำเลที่ตั้งประกอบกับโครงสร้างพื้นฐานของจังหวัด มีการพัฒนาการเกษตรในทุกด้านจึงก่อให้เกิดการลงทุนอุตสาหกรรมต่อเนื่องจากการเกษตรได้เป็นอย่างดี และรวดเร็ว ทำให้โครงสร้างทางเศรษฐกิจของจังหวัดกระจายไปสู่สาขาต่างๆ และมีความมั่นคงผลิตภัณฑทางการเกษตรหนึ่งซึ่งเป็นสินค้าที่มีชื่อเสียงของจังหวัดปฐมและได้รับการจดทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ ก็คือ ส้มโอนครชัยศรี ซึ่งมีจุดกำเนิดที่ตำบลอ้อมใหญ่ อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม แล้วได้ขยายการปลูกมาถึงอำเภอนครชัยศรี และเป็นที่มาของชื่อ เป็นส้มโอพันธุ์ทองดี และพันธุ์ขาวน้ำผึ้ง มีลักษณะทางกายภาพเป็นทรงกลมแบน เนื้อมีสีชมพูอมแดง น้ำหนักแน่น ฉ่ำและนิ่ม โดยการปลูกจะต้องเป็นพื้นที่ราบลุ่มของกลุ่มแม่น้ำนครชัยศรี ที่ชาวบ้านเรียกว่า น้ำไหลทรายมูล(กรมทรัพย์สินทางปัญญา.2548) มีขอบเขตที่ตั้งแหล่งภูมิศาสตร์ในเขตพื้นที่ อำเภอนครชัยศรี อำเภอสามพราน อำเภอพุทธมณฑลของจังหวัดนครปฐม และจากการสำรวจพื้นที่การจำหน่ายส้มโอ ในขอบเขตดังกล่าว ผู้วิจัยได้เห็นถึงปัญหาด้านการออกแบบบรรจุภัณฑ์ผลส้มโอ ซึ่งมีการแสดงสัญลักษณ์ของ “เครื่องหมายสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ : GI” ติดที่ผลิตภัณฑ์อยู่ตามข้อกำหนดของการใช้เครื่องหมายรับรอง แต่ในด้านรูปลักษณะบรรจุภัณฑ์ขั้นที่ 1 ที่ปรากฏโดยทั่วไป (Primary Packaging) ที่จะต้องออกแบบให้สวยงาม สื่อความหมายและภาพพจน์ที่ดียังพบว่ามีลักษณะที่ไม่สอดคล้องแสดงความเป็นเอกลักษณ์ที่ช่วยส่งเสริมภาพลักษณ์ของการเป็นบรรจุภัณฑ์ของผลิตภัณฑ์ที่ได้รับการรับรองคุณภาพ เนื่องจากสรีระในการอ่านบรรจุภัณฑ์ที่จะช่วยสร้างความประทับใจในบรรจุภัณฑ์จะเกิดในระยะไม่เกิน 3 เมตร ควรเน้นให้ความสำคัญต่อผู้บริโภคในการทราบจุดเด่นของสินค้า ที่เรียกว่า Unique Selling Point (ปูน คงเกียรติเจริญและสมพร คงเกียรติเจริญ, 2541) และเพื่อเป็นการป้องกันโดยผู้ประกอบการรายอื่นที่อยู่นอกพื้นที่ซึ่งแอบอ้างชื่อเพื่อการทำธุรกิจ หรือที่เรียกว่า “การสวมสิทธิ์ ”ได้เมื่อผู้บริโภคไม่ได้รับข้อมูลที่แน่ชัด บรรจุภัณฑ์จึงเป็นตัวส่งเสริมการขายที่ดี และยังบ่ง

บอกถึงข้อมูลให้มีความชัดเจนให้กับผู้บริโภคถึงเอกลักษณ์และความโดดเด่นได้อย่างดีด้วย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ดังนั้น ผู้วิจัยได้เล็งถึงปัญหาถึงการส่งเสริมการออกแบบบรรจุภัณฑ์ให้มีความสอดคล้องและช่วยส่งเสริมเอกลักษณ์ของการเป็นสินค้าที่ได้รับการจดทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ในกรณีศึกษา คือ ส้มโอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม ดังที่กล่าวมาข้างต้นนี้ ให้เกิดประโยชน์ต่อการประชาสัมพันธ์ผ่านรูปลักษณ์บรรจุภัณฑ์และส่งเสริมการรับรู้และการใช้ประโยชน์ และยังเป็นการเพิ่มมูลค่าของสินค้าสร้างชื่อเสียง และการยอมรับจากคนในพื้นที่อื่นถึงคุณภาพหรือความเป็นเอกลักษณ์ของสินค้า และเป็นแรงผลักดันในการสร้างสรรค์รูปแบบผลิตภัณฑ์เพื่อการสร้างการยอมรับให้เหมาะสมกับคุณค่าของเครื่องหมายรับรองที่ได้รับในผลิตภัณฑ์อื่นๆระดับประเทศต่อไป

1.2วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.2.1 เพื่อศึกษาและออกแบบบรรจุภัณฑ์ส้มโอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม

1.2.2 เพื่อประเมินผลความพึงพอใจในการออกแบบบรรจุภัณฑ์ส้มโอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม

1.3กรอบแนวคิดในการวิจัย

ในศึกษาและออกแบบบรรจุภัณฑ์ส้มโอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย เพื่อให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังต่อไปนี้

1.3.1 กรอบแนวคิดด้านการศึกษาและออกแบบบรรจุภัณฑ์ส้มโอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม

1.3.1.1 ศึกษาเอกลักษณ์สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ของส้มโอนครชัยศรี

ผู้วิจัยศึกษาเอกลักษณ์สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ของส้มโอนครชัยศรี จากข้อมูลการขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ ซึ่งกำหนดรายการลงทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ตามรายการดังนี้

- (1) คุณภาพ ชื่อเสียง คุณสมบัติหรือคุณลักษณะเฉพาะของสินค้า
- (2) ความสัมพันธ์ของสินค้ากับแหล่งภูมิศาสตร์
- (3) ขอบเขตที่ตั้งแหล่งภูมิศาสตร์(กรมทรัพย์สินทางปัญญา.2548)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1.3.1.2 การออกแบบโครงสร้างบรรจุภัณฑ์ ในงานวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยออกแบบโครงสร้างบรรจุภัณฑ์ ได้แก่ บรรจุภัณฑ์ชั้นปฐมภูมิ Primary Packaging ในการออกแบบโครงสร้างบรรจุภัณฑ์ที่ดีจะต้องพิจารณาถึงการทำหน้าที่หลักของโครงสร้างบรรจุภัณฑ์ ซึ่งประกอบไปด้วย

- (1) การเพิ่มมูลค่าให้ผลิตภัณฑ์
- (2) การไม่ก่อให้เกิดมลภาวะให้สิ่งแวดล้อม
- (3) การอำนวยความสะดวกในการใช้งาน
- (4) การให้ข้อมูลแหล่งที่มาของผลิตภัณฑ์
- (5) การส่งเสริมการขายและส่งเสริมภาพลักษณ์ให้กับผลิตภัณฑ์และตราสินค้า

1.3.1.3 การออกแบบกราฟิกของบรรจุภัณฑ์ ในงานวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยออกแบบกราฟิกของบรรจุภัณฑ์ชั้นปฐมภูมิ Primary Packaging ในการออกแบบกราฟิกบนบรรจุภัณฑ์ที่ดี ควรคำนึงถึง

- (1) ความถูกต้อง ชัดเจน ของข้อมูลบนบรรจุภัณฑ์
- (2) ใช้ภาพประกอบสอดคล้องกับเนื้อหา
- (3) ความเหมาะสมของตัวอักษรและขนาด
- (4) การใช้สีสอดคล้องกลมกลืนกับองค์ประกอบอื่น
- (5) การจัดวางองค์ประกอบถูกต้องตามหลักการจัดวางองค์ประกอบ (ศิริพรณ์ ปีเตอร์และคณะ.2549:135)

1.3.2 กรอบแนวความคิดด้านการประเมินผลความพึงพอใจในการออกแบบบรรจุภัณฑ์ สัมไอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม

1.3.2.1 การประเมินผลการออกแบบโครงสร้างบรรจุภัณฑ์ในงานวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยประเมินผลการออกแบบโครงสร้างบรรจุภัณฑ์ โดยโครงสร้างบรรจุภัณฑ์ที่ดีจะต้องพิจารณาถึงการทำหน้าที่หลักของโครงสร้างบรรจุภัณฑ์ ซึ่งประกอบไปด้วย

- (1) การบ่งบอกถึงอัตลักษณ์ของจังหวัดนครปฐม
- (2) การเลือกใช้วัสดุที่ไม่ก่อให้เกิดมลภาวะให้สิ่งแวดล้อม
- (3) การอำนวยความสะดวกในการใช้งาน
- (4) การให้ข้อมูลแหล่งที่มาของผลิตภัณฑ์
- (5) การส่งเสริมการขายและส่งเสริมภาพลักษณ์ให้กับผลิตภัณฑ์และตราสินค้า

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

(2.2) ข้อมูลทุติยภูมิจากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยหรือวรรณกรรม ที่เกี่ยวข้องกับกรออกแบบบรรจุภัณฑ์ส้มโอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม

1.4.1.2 ศึกษาข้อมูลด้านการผลิตบรรจุภัณฑ์ส้มโอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม โดยประยุกต์ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

(1) กลุ่มประชากรและกลุ่มตัวอย่าง คือ

(1.1) ผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบบรรจุภัณฑ์ส้มโอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม จำนวน 3 ท่าน

(2) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

(2.1) ข้อมูลปฐมภูมิจากการสำรวจและลงพื้นที่ภาคสนามในตลาดนครชัยศรี และแบบสอบถามและสัมภาษณ์แบบเปิดกว้างกับผู้ชำนาญการและผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบบรรจุภัณฑ์ส้มโอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม เพื่อหาความสำคัญและความน่าสนใจในกระบวนการผลิตระบบอุตสาหกรรม พร้อมกับบัตรรอบข้อคำถามให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัยด้านการออกแบบ

(2.2) ข้อมูลทุติยภูมิจากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยหรือวรรณกรรม ที่เกี่ยวข้องกับกรออกแบบบรรจุภัณฑ์ส้มโอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม

1.4.1.3 ศึกษาข้อมูลด้านพฤติกรรมผู้บริโภคที่มีผลต่อบรรจุภัณฑ์ส้มโอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม โดยประยุกต์ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

(1) กลุ่มประชากรและกลุ่มตัวอย่าง คือ

(1.1) ผู้บริโภคที่มีความสนใจต่อบรรจุภัณฑ์ส้มโอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม จำนวน 50 ท่าน โดยไม่ระบุเน้นถึง เพศ วัย และ รายได้

(1.2) นักท่องเที่ยวที่มีความสนใจต่อบรรจุภัณฑ์ส้มโอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม 50 ท่าน โดยไม่ระบุเน้นถึง เพศ วัย และ รายได้

(2) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

(2.1) ข้อมูลปฐมภูมิจากการสำรวจและลงพื้นที่ภาคสนามในตลาดนครชัยศรี และแบบสอบถามและสัมภาษณ์แบบเปิดกว้างกับผู้บริโภคที่มีความสนใจต่อบรรจุภัณฑ์ส้มโอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม เพื่อประเมินความพึงพอใจในการใช้งานเพื่อตอบโจทย์การตอบสนองของผู้บริโภคด้าน อารมณ์ จิตใจ และพฤติกรรม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

(2.2) ข้อมูลทุติยภูมิจากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยหรือวรรณกรรม ที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มชุมชนของผู้บริโภคและนักท่องเที่ยวในจังหวัดนครปฐม

1.4.1.4 เพื่อได้ข้อมูลในการประเมินความพึงพอใจที่มีผลข้อมูลต่อบรรจุภัณฑ์ส้มโอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม โดยประยุกต์ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

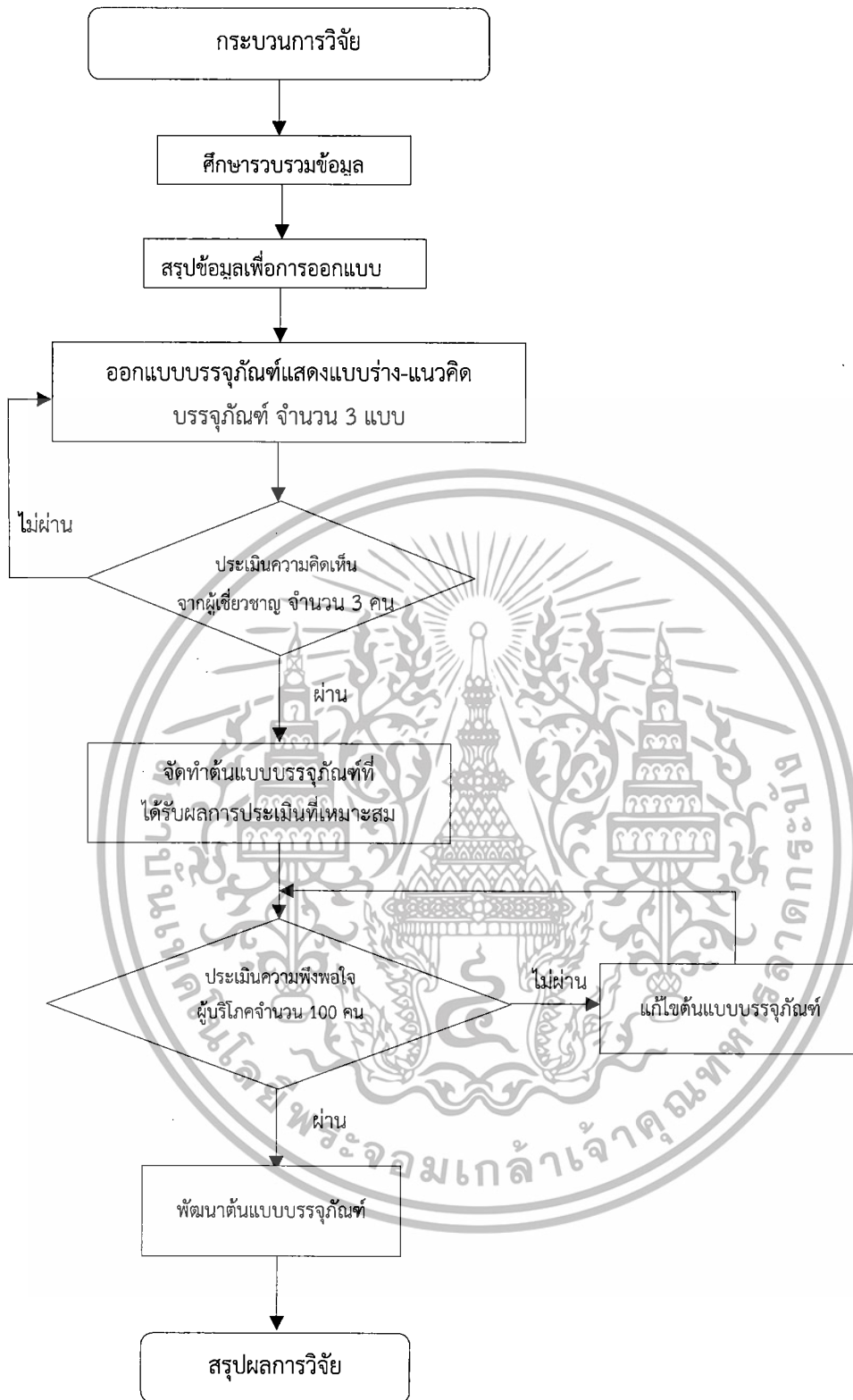
(1) กลุ่มประชากรและกลุ่มตัวอย่าง คือ

(1.1) กลุ่มผู้บริโภคด้านการประเมินความพึงพอใจบรรจุภัณฑ์ส้มโอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม ในเชิงผลิตแบบระบบอุตสาหกรรม โดยกำหนดความพึงพอใจในหัวข้อ การให้ภาพลักษณ์ที่ดีและเพิ่มมูลค่าต่อบรรจุภัณฑ์ส้มโอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม มีองค์ประกอบเหมาะสมสวยงามสอดคล้องกับเป้าหมายมีความสะดวกตาเป็นเอกลักษณ์ ดังนี้

(1.1.1) ตัวแปรต้นคือ รูปแบบบรรจุภัณฑ์ส้มโอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม ที่ได้รับการพัฒนารูปแบบใหม่

(1.1.2) ตัวแปรตามคือ ความพึงพอใจรูปแบบของแก้วอัฟกคอยที่มีผลต่อพื้นที่ท่องเที่ยวในจังหวัดนครปฐม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 1.1แสดงกระบวนการวิจัย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1.5 นิยามศัพท์เฉพาะ

1.5.1 บรรจุภัณฑ์ หมายถึงบรรจุภัณฑ์ขั้นปฐมภูมิ (Primary Packaging) ซึ่งประกอบด้วยโครงสร้างของบรรจุภัณฑ์และกราฟิกบนบรรจุภัณฑ์ ของส้มโอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม

1.5.2 สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ หมายถึง ชื่อ สัญลักษณ์ หรือสิ่งอื่นใด ที่ใช้เรียกหรือใช้แทนแหล่งภูมิศาสตร์และที่สามารถบ่งบอกว่าสินค้าที่เกิดจากแหล่งภูมิศาสตร์นั้นเป็นสินค้าที่มีคุณภาพ มีชื่อเสียงหรือคุณลักษณะของแหล่งภูมิศาสตร์ดังกล่าว

1.5.3 ส้มโอนครชัยศรี หมายถึง ส้มโอที่ได้รับการขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ เป็นส้มโอพันธุ์ทองดี และพันธุ์ขาวน้ำผึ้ง ซึ่งปลูกในอำเภอนครชัยศรี อำเภอสสามพรานและอำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 ข้อมูลเกี่ยวกับจังหวัดนครปฐมและส้มโอบนครชัยศรี

2.1.1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับจังหวัดนครปฐม

2.1.2 ข้อมูลเกี่ยวกับส้มโอบนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม

2.1.3 ลักษณะสิ่งปฏิกูลทางภูมิศาสตร์ของส้มโอบนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม

2.2 ข้อมูลเกี่ยวกับการออกแบบบรรจุภัณฑ์

2.2.1 หลักการออกแบบกราฟิกบนบรรจุภัณฑ์

2.2.2 หลักการออกแบบโครงสร้างบรรจุภัณฑ์

2.2.3 ปัจจัยที่มีผลต่อการออกแบบบรรจุภัณฑ์ผลไม้สด

2.3 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 ข้อมูลเกี่ยวกับจังหวัดนครปฐมและส้มโอบนครชัยศรี

ผู้วิจัยศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับจังหวัดนครปฐมเพื่อนำมาประยุกต์ใช้ในการออกแบบบรรจุภัณฑ์ส้มโอบนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม ซึ่งสรุปใจความได้ดังนี้

2.1.1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับจังหวัดนครปฐม

2.1.1.1 ความเป็นมาของจังหวัดนครปฐม

ประวัติความเป็นมา “นครปฐม” เป็นอยู่อารยธรรมสำคัญที่มีประวัติความเป็นมายาวนานในแผ่นดินสุวรรณภูมิ จากหลักฐานทางประวัติศาสตร์กล่าวว่า เมืองนครปฐมแต่เดิมนั้นตั้งอยู่ริมทะเล เป็นเมืองเก่าแก่ มีความเจริญรุ่งเรืองมานับตั้งแต่ สมัยสุวรรณภูมิ และเป็นราชธานีสำคัญในสมัยทวารวดี ในยุคนั้น นครปฐมเป็นแหล่งเผยแพร่อารยธรรมจากประเทศอินเดีย ซึ่งรวมทั้งพุทธศาสนา นครปฐมจึงเป็นศูนย์กลางของความเจริญ มีชนชาติต่าง ๆ อพยพเข้ามาตั้งถิ่นฐานอยู่เป็นจำนวนมาก ต่อมาได้เกิดความแห้งแล้งขึ้นในเมืองนครปฐม เพราะกระแสน้ำที่ไหลผ่านตัวเมืองเปลี่ยนเส้นทาง ประชาชนจึงอพยพไปตั้งหลักแหล่งอยู่ริมน้ำ และสร้างเมืองใหม่ขึ้นชื่อ “เมืองนครไชยศรี ” หรือ “ศรีวิชัย” นครปฐมจึงกลายเป็นเมืองร้างมาเป็นเวลาหลายร้อยปี จนกระทั่งพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ขณะที่ย้าย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ไว้ซึ่งผู้เขียนเพื่อใช้ในการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ในการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ทรงยังผนวชได้รุดลงไปพบ พระปฐมเจดีย์ และทรงเห็นว่าเป็นเจดีย์องค์ใหญ่ไม่มีที่ใดเทียบเท่า ครั้นเมื่อได้ครองราชย์ จึงโปรดฯ ให้ก่อเจดีย์แบบลังกาครอบองค์เดิมไว้ โดยให้ชื่อว่า “พระปฐมเจดีย์” ทรงปฏิสังขรณ์สิ่งต่าง ๆ ในบริเวณองค์พระปฐมเจดีย์ให้มีสภาพดี และโปรดฯ ให้ขุดคลองเจดีย์บูชาเพื่อให้อ่างน้ำใสสะอาดขึ้นต่อมาในสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้เริ่มก่อสร้างทางรถไฟสายใต้ผ่านเมืองนครปฐม ซึ่งขณะนั้นยังเป็นป่ารก พระองค์จึงโปรดฯ ให้ย้ายเมืองจากตำบลท่านา อำเภอนครชัยศรี มาตั้งที่บริเวณองค์พระปฐมเจดีย์เหมือนเช่นครั้งสมัยโบราณครั้งในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวโปรดฯ ให้สร้างพระราชวังสนามจันทร์ เป็นที่เสด็จแปรพระราชฐานและฝึกซ้อมรบแบบเสือป่า โดยโปรดฯ ให้ตัดถนนเพิ่มขึ้นอีกหลายสาย รวมทั้งสร้างสะพานเจริญศรีทธาข้ามคลองเจดีย์บูชาเชื่อมระหว่างสถานีรถไฟกับองค์พระปฐมเจดีย์ ตลอดจนสร้างพระร่วงโรจนฤทธิ์ทางด้านทิศเหนือขององค์พระปฐมเจดีย์และบูรณะองค์พระปฐมเจดีย์ให้สมบูรณ์สวยงามดังที่เห็นอยู่ในปัจจุบัน และได้โปรดให้เปลี่ยนชื่อจากเมือง “นครไชยศรี” เป็น “นครปฐม”

ภาพที่ 2.1 แสดงตราประจำจังหวัดนครปฐม

ตราประจำจังหวัดนครปฐมคือ รูปเจดีย์องค์ใหญ่และมีมงกุฎติดอยู่ที่พระปฐมเจดีย์ โดยที่เจดีย์องค์ใหญ่ หมายถึง องค์พระปฐมเจดีย์ที่พระโสณและพระอุตระได้สร้างขึ้นมงกุฎ หมายถึง พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ผู้ทรงอุปถัมภ์สร้างองค์พระปฐมเจดีย์ ต่อเติม ให้สูงใหญ่สง่างามตามที่ปรากฏอยู่ในปัจจุบันจังหวัดนครปฐม-ใช้อักษรย่อว่า “นฐ”

คำขวัญของจังหวัดนครปฐม “ส้มโอหวาน ข้าวสารขาว ลูกสาวงาม ข้าวหลามหวานมัน สนามจันทร์งามล้น พุทธมณฑลคู่ธานี พระปฐมเจดีย์เสียดฟ้า สวยงามตาแม่น้ำท่าจีนต้นไม้ประจำจังหวัดนครปฐมคือ จัน Diospyrosdecandralour

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 2.2 แสดงต้นไม้ประจำจังหวัดนครปฐม

2.1.1.2 ประเพณีสำคัญของจังหวัดนครปฐม

1. งานนมัสการองค์พระปฐมเจดีย์งานประเพณีที่มีมาแต่โบราณ จัดขึ้นระหว่างวันขึ้น ๑๒ ค่ำ ถึงแรม ๔ ค่ำ เดือน ๑๒ ของทุกปี บริเวณองค์พระปฐมเจดีย์ เพื่อบูชาพระบรมสารีริกธาตุและร่วมกันบริจาคทรัพย์บำรุงรักษาองค์พระปฐมเจดีย์ให้มั่นคงสืบต่อไป ภายในงานจะมีการออกร้านจำหน่ายสินค้าพื้นเมืองและการแสดงมหรสพต่าง ๆ โดยงานนี้เริ่มมีมาตั้งแต่สมัยรัชกาลที่ ๔ หลังจากที่โปรดเกล้าฯ ให้บูรณะปฏิสังขรณ์องค์พระปฐมเจดีย์ครั้งใหญ่ และยังให้ขุดคลองเจดีย์ ตั้งแต่ “บ้านท่าหน้า” มาจนถึงกลางเมืองนครปฐม

2. งานเทศกาลอาหาร ผลไม้ และของดีนครปฐม

จัดขึ้นในช่วงเทศกาลตรุษจีน ปลายเดือนมกราคมถึงต้นเดือนกุมภาพันธ์ของทุกปี บริเวณองค์พระปฐมเจดีย์ เพื่อเป็นการประชาสัมพันธ์เผยแพร่ผลิตภัณฑ์ด้านเกษตรกรรมและอุตสาหกรรมที่มีชื่อเสียงของจังหวัด เช่น ส้มโอ มะพร้าวน้ำหอม ฝรั่ง และกล้วย เป็นต้น ส่วนผลิตภัณฑ์อื่น ๆ ได้แก่ กุนเชียง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. ประเพณีแห่ธงสงกรานต์

เป็นประเพณีพื้นบ้านและเป็นส่วนหนึ่งของงานเทศกาลสงกรานต์ ซึ่งปฏิบัติสืบทอดกันมาช้านานในหมู่คนไทยเชื้อสายลาวครั้ง บริเวณเขตตำบลโพรงมะเดื่อ อำเภอเมืองนครปฐม และในตำบลห้วยด้วน ตำบลดอนรวก ตำบลลำเหย อำเภอดอนตูม ชาวไทยเชื้อสายลาวครั้งเหล่านี้เข้ามาตั้งถิ่นฐานทำมาหากินอยู่บริเวณดังกล่าวมาตั้งแต่รัชกาลที่ ๒ แต่ยังคงยึดถือประเพณีบางอย่างสืบทอดกันมาอย่างแน่นแฟ้นการแห่ธงสงกรานต์เป็นประเพณีเกี่ยวกับพุทธศาสนาที่ปฏิบัติแตกต่างไปจากคนไทยกลุ่มอื่น ในช่วงเทศกาลของทุกปี นอกจากกิจกรรมต่าง ๆ เช่น ทำบุญตักบาตร การก่อเจดีย์ทราย การสงฆ์น้ำพระ และการบังสุกุลอุทิศส่วนกุศลถึงญาติผู้ล่วงลับแล้ว ยังมีประเพณีการแห่ธงหรือที่ชาวบ้านเรียกกันว่า“ทอดผ้าป่าลาว” ในวันสุดท้ายของงานอีกด้วย

ภาพที่ 2.3 แสดงประเพณีแห่ธงสงกรานต์

4. ประเพณีได้น้ำมัน

การได้น้ำมัน เป็นกิจกรรมทางพุทธศาสนาอีกอย่างหนึ่ง ซึ่งพุทธศาสนิกในท้องที่ตำบลสระสีเหลี่ยม อำเภอดอนตูม จังหวัดนครปฐม ได้ปฏิบัติสืบเนื่องกันมาเป็นเวลานานแล้ว การได้น้ำมัน หมายถึงการจัดประทีปโคมไฟ เพื่อถวายเป็นพุทธบูชาในโอกาสเทศกาลออกพรรษา คือ วันขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๑๑ ของทุกปี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 2.4 แสดงประเพณีไถ่น้ำมัน

5. ประเพณีการแห่ผ้าห่มองค์พระปฐมเจดีย์

การนมัสการองค์พระปฐมเจดีย์ที่พุทธศาสนิกชนนิยมกระทำ ได้แก่ การบูชาด้วยดอกไม้ ธูป เทียน ในวันธรรมดาเป็นปกติ และในวันสำคัญทางศาสนา เช่น วันวิสาขบูชา วันมาฆบูชา จะมีการบูชาด้วยการเดินเวียนเทียนทักษิณาวัดรอบองค์เจดีย์ เพื่อเป็นการทำให้จิตใจสงบ น้อมรำลึกถึง พระพุทธคุณ พระธรรมคุณ พระสังฆคุณ

ภาพที่ 2.5 แสดงประเพณีการห่มผ้าองค์พระปฐมเจดีย์

6. ประเพณีการแข่งเรือในวันทอดกฐิน

จังหวัดนครปฐมมีลุ่มแม่น้ำสำคัญไหลผ่าน คือ แม่น้ำนครชัยศรี (แม่น้ำท่าจีน) ช่วงตั้งแต่เดือน ตุลาคม - มกราคมเป็นช่วงที่น้ำเต็มตลิ่ง จนบางแห่งล้นตลิ่งเข้าท่วมพื้นที่สวนริมแม่น้ำ ในระยะที่มีน้ำขึ้นสูงนั้น มักตรงกับฤดูกาลออกพรรษา คือ วันขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๑๑ และตั้งแต่ วันแรม ๑ ค่ำ เป็นต้นไปเป็นเวลา ๑ เดือน วัดต่าง ๆ จะมีการทอดกฐิน หรือถวายผ้าไตรจีวร พร้อม เครื่องอัฐบริขารแด่พระภิกษุสงฆ์ ซึ่งเป็นประเพณีสืบทอดกันมาตั้งแต่สมัยโบราณ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

7. ประเพณีการทำบุญข้าวจี

การทำบุญข้าวจี เป็นประเพณีการทำบุญชนิดหนึ่งของชาวบ้านวัดสระสี่เหลี่ยม ตำบลดอนรวก อำเภอดอนตูม จังหวัดนครปฐม ซึ่งส่วนใหญ่ชาวบ้านแถบนี้มีเชื้อสายลาวครึ่ง จึงคาดว่าประเพณีนี้น่าจะรับแบบอย่างมาจาก “บุญข้าวจี” ของชาวไทยภาคอีสาน ซึ่งจะทำกันประมาณกลางเดือน ๓ ของทุกปี โดยชาวบ้านบางหมู่บ้านจะนัดหมายกันว่าจัดงานทำบุญขึ้นบริเวณที่โล่งกว้างอาจเป็นกลางหมู่บ้าน หรือ กลางลานวัด สถานที่จัดไว้ทำบุญนั้นเรียกว่า “ผามบุญ” ชาวบ้านจะนิมนต์พระสงฆ์มาจากวัดหมู่บ้านอื่น ด้วย

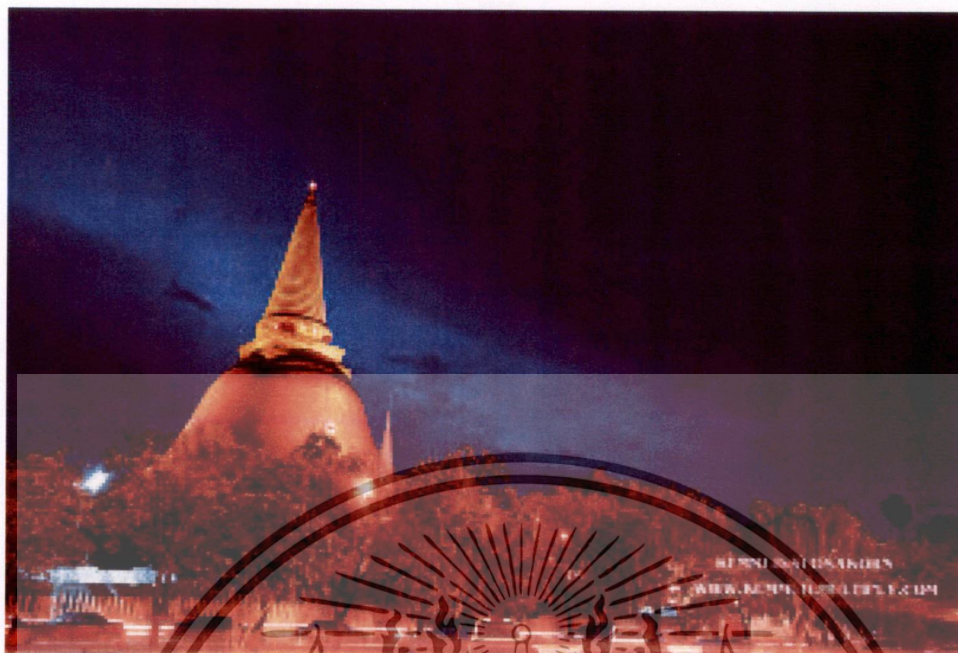
ภาพที่ 2.6 แสดงประเพณีการทำบุญข้าวจี

2.1.1.3 สถานที่ท่องเที่ยวที่สำคัญของจังหวัดนครปฐม

(1) พระปฐมเจดีย์

เป็นปูชนียสถานอันสำคัญของประเทศไทย อยู่ในวัดพระปฐมเจดีย์ราชวรมหาวิหาร เป็นพระมหาเจดีย์ที่ใหญ่ที่สุดของประเทศไทย การที่ได้ชื่อว่าพระปฐมเจดีย์นั้น พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าฯ ทรงสันนิษฐานว่า น่าจะเป็นพระเจดีย์เก่ากว่าพระเจดีย์อื่น ๆ ในประเทศสยาม สันนิษฐานว่า สร้างสมัยทวารวดี ตั้งอยู่ที่เมืองนครไชยศรีในสมัยก่อน ปัจจุบันอยู่ในอำเภอ เมืองนครปฐม องค์พระปฐมเจดีย์ เป็นพระเจดีย์ใหญ่ รูประฆังคว่ำปากผายมหิมา โครงสร้างเป็นไม้ซุงรัดด้วยโซ่เส้นมหิมาก่ออิฐถือปูนประดับด้วยกระเบื้องปูทับ ประกอบด้วยวิหาร 4 ทิศกำแพงแก้ว 2 ชั้น เป็นที่ประดิษฐานพระบรมสารีริกธาตุ ของพระพุทธเจ้า เป็นที่เคารพสักการบูชาของบรรดาพุทธศาสนิกชนทั่วโลกทางวัดกำหนดให้มีงานเทศกาลนมัสการองค์พระปฐมเจดีย์ ในวันขึ้น 12 ค่ำ เดือน 12 ถึง วันแรม 5 ค่ำ เดือน 12 รวม 9 วัน 9 คืน เป็น ประจำทุกปี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 2.7 แสดงพระปฐมเจดีย์

(2) พิพิธภัณฑ์หุ่นขี้ผึ้งไทย

เกิดจากแรงบันดาลใจของผู้สร้างสรรค์กลุ่มหนึ่งนำโดย อาจารย์ดวงแก้วพิทยากร ศิลปิน ที่สนใจการสร้างหุ่นขี้ผึ้ง และศึกษาค้นคว้าทดลองเป็นเวลานานกว่า 10 ปี จึงประสบความสำเร็จ สามารถสร้างหุ่น ขี้ผึ้งยุคใหม่จากไฟเบอร์กลาสที่มีความคงทน ประณีต งดงาม เหมือนคนจริงที่สุด จนคณะผู้ร่วมงานเห็นสมควรที่จะสนับสนุนให้ก้าวหน้าต่อไป เพื่อสร้างชื่อเสียงให้แก่ประเทศไทยและศิลปินไทย จึงเริ่มโครงการก่อตั้งพิพิธภัณฑ์ หุ่นขี้ผึ้งไทย ไทยในปี พ.ศ. 2525 สำหรับเป็นสถานที่สร้างและจัดแสดงหุ่นขี้ผึ้งไฟเบอร์กลาส เพื่อการอนุรักษ์ ส่งเสริม เผยแพร่ ศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณีไทย อันจะเป็นประโยชน์ในการศึกษาค้นคว้าของเยาวชน โดยปัจจุบันมีหุ่นไฟเบอร์กลาสทั้งหมด 120 รูปอาคารพิพิธภัณฑ์หุ่นขี้ผึ้งไทยนี้เป็นอาคารสองชั้น โดยมีการจัด แสดง ด้วยกันสองชั้นคือ ชั้นล่าง จัดแสดงหุ่นชุดต่างๆ เช่น ชุดพระบรมรูปอดีตพระมหากษัตริย์ราชวงศ์จักรี, พระบรมรูปสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี, ชุดพระอริยสงฆ์, ชุดมุมหนึ่งของชีวิต เป็นต้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 2.8 แสดงพิธีภรณ์ที่ทุ่งซีผิงไทย

(3) ตลาดเก่าบางหลวง ร.ศ.122 อายุกว่าร้อยปี ก็คือหนึ่งในนั้นด้วยเช่นกัน ก่อตั้งโดยกลุ่มชาวจีนที่อพยพเข้ามาอยู่อาศัย ตัวตลาดเป็นห้องแถวยาวติดกันสองฟากกว่าร้อยห้อง ยาวตั้งแต่ถนนไปจนถึงแม่น้ำ มีอาหารขึ้นชื่อเช่น ขนมซวนเปี้ยะ ข้าวเกรียบปากหม้อไส้ผัก กาแฟโบราณ กวยจั๊บหมูฉีก ผัดไทย จำหน่ายให้นักท่องเที่ยวได้เลือกชิม

ภาพที่ 2.9 แสดงตลาดเก่าบางหลวง ร.ศ.122

(4) ตลาดน้ำดอนหวาย คืออีกหนึ่งตลาดเก่าแก่ตั้งแต่สมัยรัชกาลที่ 6 เป็นอาคารไม้เก่าๆ ริมแม่น้ำท่าจีน อาหารขึ้นชื่อได้แก่ เป็ดพะโล้ ห่อหมกปลาช่อน ปลาทุปลาดตะเพียนต้มเค็ม ขนมประเภทต่างๆ นอกจากนี้ยังมีเรือไว้บริการนำเที่ยวชมทิวทัศน์ของสองฝั่งแม่น้ำท่าจีนอีกด้วย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สำนักหอสมุดกลาง พระจอมเกล้าลาดกระบัง

ภาพที่ 2.10 แสดงตลาดน้ำคอนหวาย

2.1.2 ข้อมูลเกี่ยวกับส้มโอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม

2.1.2.1 ความเป็นมาของส้มโอนครชัยศรี

ผู้วิจัยได้ศึกษาเกี่ยวกับความเป็นมาของส้มโอนครชัยศรี จาก (รัฐพล กรธีระธาดา, 183-195, 2550) สรุปความว่า เมื่อนักประวัติศาสตร์เริ่มให้ความสนใจในวิถีชีวิตของเกษตรกรไทยในภูมิภาคต่างๆ กระบวนการจึงเต็มไปด้วยเรื่องของสังคม เศรษฐกิจกับหน่วยของพืชพรรณธัญญาหารที่มีอยู่นั้นย่อมมีลักษณะแตกต่างกันไปในแต่ละท้องถิ่น การให้ความสนใจโดยฟังฟังคุณลักษณะเฉพาะของแต่ละภูมิภาคเริ่มบังเกิดขึ้นตามมาในที่สุด ดังนั้นการเข้าถึงความจริงว่าวิถีชีวิตในสังคมไทยเริ่มเปิดรับความสำคัญของพืชสวนที่มีอยู่ในท้องถิ่นต่างๆ โดยที่พืชสวนชนิดใดจะถูกเชิดชูให้เป็นอวัยวะอันมีคุณค่าควรแก่การศึกษา โดยมุ่งให้ความสำคัญในทางประวัติศาสตร์สังคม และเศรษฐกิจเข้ามาใช้ในการขยายความสงสัยดังกล่าว ก็เริ่มบังเกิดให้เห็นชัดเจนขึ้นตามมาจากหลัง เพราะกิจกรรมการเพาะปลูก การค้าพืชสวนของชุมชนล้วนเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมร่วมทางสังคม เศรษฐกิจในชุมชน โดยเฉพาะในงานวิจัยเรื่อง การเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจของเมืองนครชัยศรี ระหว่าง พ.ศ. 2439-2469 พบว่า แม้ในปัจจุบันความสัมพันธ์ระหว่างส้มโอนครชัยศรีกับความรู้สึกร่วมกันของราษฎรชาวนครชัยศรีเป็นที่ทราบโดยทั่วกันว่า ส้มโอคือสัญลักษณ์ด้านความสำเร็จทางเศรษฐกิจในภาคเกษตรในอดีต ซึ่งเคยสร้างชื่อเสียงมาเป็นเวลาช้านานแล้ว แต่อย่างไรก็ตาม ความเป็นมาของส้มโอเมืองนครชัยศรียังเป็นสิ่งที่ควรให้ความสนใจอีกด้านหนึ่ง กล่าวคือ ส้มโอนครชัยศรี นั้นยังสามารถสะท้อนภาพรวมของพฤติกรรมของสังคมและเศรษฐกิจในภาคชุมชนได้เป็นอย่างดี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

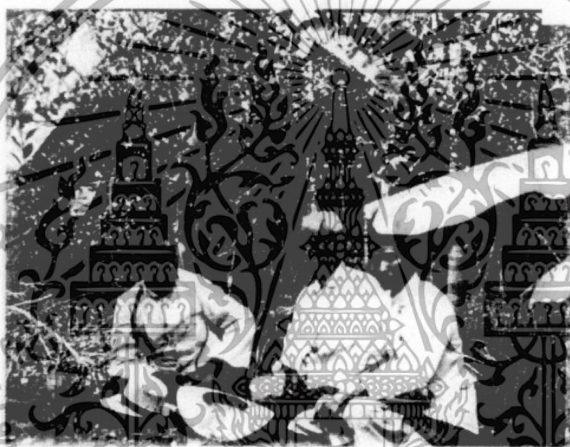
140245

การเข้ามาของส้มชนิดต่างๆ ที่ใช้บริโภคและทำการเพาะปลูกในพื้นที่ราบลุ่มแม่น้ำสายต่างๆ ในพื้นที่ภาคกลาง ของประเทศไทยในขณะนั้น ย่อมได้รับการถ่ายทอดเทคนิคการเพาะพันธุ์มาจากชาวจีน ใน แคว้นตั้งเกี่ยของประเทศจีนตลอดจนการหลังไหลเข้ามาของชาวจีนในเมืองหลวง และชาวจีนอพยพที่เข้ามาสู่เมืองนครชัยศรีเป็นสิ่งสำคัญที่ทำให้เกิดการกสิกรรมอย่างอื่นที่นอกเหนือจากการปลูกข้าวที่เกิดขึ้น ดังนั้นส้มโออาจเป็นปัจจัยหนึ่งที่ชี้ให้เห็นถึงการปรับวิถีชีวิตด้านเพาะปลูกของชาวนครชัยศรี โดยใช้ลำภา ล่องเรือเข้ามาตามเส้นทางสำคัญทางเรือจากแคว้นตั้งเกี่ยประเทศจีน ในแหล่งปลูกส้มโอและ ส้มเขียวหวานมาสู่พื้นที่ราบลุ่มแม่น้ำในภาคกลางของประเทศไทย ซึ่งมีพื้นที่เพาะปลูกที่เก่าแก่ที่สุดของ ไทยเท่าที่พอจะค้นได้ในปัจจุบันนี้คือที่ นครชัยศรี นนทบุรี และจันทบุรี เมื่อสืบประวัติดูก็นำมาจากแหล่ง นี้แทบทั้งสิ้น เราจึงอาจสันนิษฐานได้ว่าถิ่นกำเนิดดั้งเดิมของส้มโอและส้มเขียวหวาน ในประเทศไทยอาจ อยู่บริเวณที่ลุ่มใกล้ปากแม่น้ำเจ้าพระยา แล้วจึงขยายเข้าสู่ลุ่มแม่น้ำใกล้เคียงเช่นลุ่มแม่น้ำท่าจีน หรือ แม่น้ำนครชัยศรี ตามบริเวณดังกล่าว โดยถูกนำมาจากประเทศไทยในท้องถิ่นต่างๆ หรือ มาจากทางลำภา ลู่ปากอ่าวท่าจีนบริเวณเมืองสมุทรสาครโดยตรงจากแคว้นตั้งเกี่ย แห่งใดแห่งหนึ่ง ส้มชนิดต่างๆถูกนำเข้ามาโดยชาวจีนในสมัยกรุงธนบุรีหรือกรุงรัตนโกสินทร์นั่นเองเพราะในสมัยนั้นมีชาวจีนเข้ามาพึ่งพระบรมธิ สมภารของพระมหากษัตริย์ไทยเป็นจำนวนมาก และได้มีฐานะเรียกชื่อสายของตัวเองว่า “จีนหลวง” และได้ตั้งถิ่นฐานอยู่บริเวณกรุงเทพฯและหัวเมืองใกล้เคียงที่นครชัยศรีก็เช่นเดียวกัน ชาวจีนเหล่านี้อาจมีทั้ง พ่อค้าและชาวไร่ ชาวนาน เพราะส่วนมากก็มาจากเมืองจีนจึงอาจนำส้มชนิดต่างๆมาปลูกในไทยด้วย พันธุ์ แรกที่เข้ามาปลูกเป็นพวกส้มเกลี้ยงเพราะชาวจีนนิยมบริโภคและมีความจำเป็นต้องใช้ส้มนี้ประกอบกิจการ ทางศาสนาเพื่อใช้บูชาบรรพบุรุษของตน และการนำผลส้มมาจากเมืองจีนโดยตรงย่อมทำได้ไม่สะดวกอาจ มีราคาแพงด้านการขนส่ง จึงทำการทดลองเพาะปลูกกันในที่ดินของตนในปริมาณที่พอเพียงแก่การยังชีพ ในครัวเรือนในเบื้องต้น ต่อมาส้มเหล่านี้เมื่อถูกปลูกไปนานๆ เข้าก็จะได้พันธุ์ที่เหมาะสมกับดินฟ้าอากาศ ของเมืองนครชัยศรี ดังปรากฏอยู่ทุกวันนี้ อีกประการหนึ่ง ถ้าพิจารณาด้านวิชาชีพแล้ว ชาวนานส้มโอ เมืองนครชัยศรี มีวิธีการคล้ายคลึงกับชาวนานในเมืองจีนมาก เช่น การทำให้น้ำแบบยกร่อง การขยายพันธุ์ โดยวิธีการตอนกิ่ง เป็นต้น และเป็นที่น่าสนใจที่ชาวนานเก่าๆ ที่มีชื่อเสียงหลายรายมีเชื้อสายสืบมาจาก ชาวจีน

เมืองนครชัยศรีมีกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่เคลื่อนไหวอยู่ในลุ่มแม่น้ำท่าจีนเป็นทางเชื่อมเข้าสู่หัว เมืองทางการค้ามีพืชผลทางการเกษตรที่สำคัญทั้งธัญพืชและพืชสวนที่สำคัญรวมไปถึงการค้าและการ ขนส่งสินค้าต่างๆระหว่างเมืองหลวงและเมืองในเขตปกครองเมืองของมณฑลนครชัยศรี ทำให้มีสินค้า

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ส่งออกและนำเข้ามีปริมาณตัวเลขรายได้ที่สูงต่อเนื่องมาโดยตลอด โดยมีสินค้าเป็นสินค้าส่งออกที่สำคัญ ดังนี้ คือ ข้าวเปลือก ข้าวสาร ข้าวโพด น้ำตาลทราย น้ำอ้อย ยายสูบ และมีพืชผักผลไม้ต่างๆ ได้แก่ คราม มะเกลือ หน่อไม้ น้อยหน่า สับปะรด เผือกมัน ถั่วลิสง ฯลฯ ใน พ.ศ.2441 ตลาดที่คึกคักที่สุดของเมืองนครชัยศรี คือในบริเวณตลาดลานพระปฐมเจดีย์ พืชสวนอย่างส้มโอ เป็นสินค้าขาเข้าและสินค้าขาออกของนครชัยศรีกับกรุงเทพฯ ในเรื่องพ่อค้าหลายลำที่ล่องผ่านตลาดลานพระปฐมเจดีย์พบว่า ตลอดทั้งวันมีส้มโอก็กว่า 400 ผล ในราคาผลละ 12 บาท 23 อัฐ ส้มโอเริ่มเป็นสินค้าชนิดหนึ่งที่ประชาชนนิยมหาซื้อ จากนั้นจะทำการค้าขายแลกเปลี่ยนสินค้าเกษตรต่างๆ ไปตลอดในบริเวณชุมชนตลาดน้ำ และริมคลองต่างๆ ตั้งแต่ ปากคลองเจดีย์บูชา ตลาดวัด บางพระตำบลดอนนา ตลาดวัดจิวราย ตลาดน้ำสุวรรณและตลาดชุมชนศาลายา

ภาพที่ 2.11 แสดงข้าราชการชั้นสูงตามเสด็จพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 5 แวะพักที่สวนส้มโอ ของขุนภักดี เมืองนครชัยศรี

ราวพ.ศ.2441 ในครั้งที่กรมหลวงดำรงราชานุภาพได้เดินทางตรวจราชการหัวเมืองในท้องที่เมืองนครชัยศรี ก็เป็นที่ทราบกันว่าการค้าส้มโอเริ่มเกิดขึ้นอย่างเป็นรูปธรรมมากขึ้นแล้วซึ่งหากมองตัวเลขอย่างผิวเผินตามมาตราเป็นจำนวนผลอย่างในอดีตอาจเข้าใจผิดว่าส้มโอมีมูลค่าการค้าที่น้อยกว่าพืชสวนอื่นๆ แต่จากปริมาณตัวเลข ชี้ให้เห็นว่าจำนวนส้มโอที่ชาวสวนขนถ่ายกันเพื่อมาขายแก่ราษฎรโดยทางเรือยังเป็นเพียงผลผลิตส่วนหนึ่งเท่านั้น และอาจมีมูลค่าการค้าที่มากกว่าตัวเลขที่ระบุเพียง 400 ผล เพราะแหล่งเพาะปลูกสำคัญของส้มโออยู่ระหว่างคลองสาขาที่ทอดยาวระหว่างแม่น้ำเจ้าพระยาและแม่น้ำท่าจีนจึงต้องทำความเข้าใจด้วยการนับจำนวนตัวเลขปริมาณส้มโอที่ขนถ่ายเข้าสู่เมืองนครชัยศรีในจำนวนตัวเลขการค้าส้มโอที่ 400 ผลหากเปรียบเทียบเป็นมาตราน้ำหนัก การค้าส้มโอก็มิได้มีปริมาณน้อย เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กว่าพืชสวนอื่นๆเลย อีกทั้งหากเปรียบเทียบโดยการแบ่งพืชสวนเป็นสองประเภท ได้แก่ 1. พืชสวนที่ใช้ทำอาหารคาว เช่น พักทอง พักเขียว มะพร้าว มะนาว 2. พืชสวนผลไม้ที่ใช้บริโภคโดยทั่วไป เช่น ทุเรียน มังคุด กระท้อน แดงโม เงาะ ส้มโอ ลำไย ปริมาณการค้าส้มโอเป็นรองเพียงกระท้อนเท่านั้น ดังนั้นการทำสวนส้มโอของชาวนครชัยศรีจะมีการปลูกในเชิงพาณิชย์ควบคู่ไปกับการพัฒนาปลูกพืชสวนอื่นๆ อย่างเป็นรูปธรรมมากขึ้น ในสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวพบว่า เอกสารบันทึกการจัดเก็บภาษีอากรทางสินค้าลงเรื่องจากเส้นทางเมืองนครชัยศรีสู่พระปฐมเจดีย์ โดยได้ปรากฏว่า การค้าส้มโอเริ่มมีการส่งออกไปขายในเมืองต่างๆใกล้เคียงอยู่บ้างแล้ว โดยในขณะนั้นส้มโอเมืองนครชัยศรีเป็นผลไม้ที่ขึ้นชื่อมาก

2.1.2.2 ข้อมูลเกี่ยวกับส้มโอ

ส้มโอเป็นไม้ผลชนิดหนึ่งในตระกูลส้ม เดิมนั้นมีความเข้าใจว่าส้มโอเป็นส้มชนิดเดียวกับส้มผลเล็กหรือ Grapefruits (เป็นไม้ผลจำพวกส้มที่เป็นกิ่งส้มโอกับส้มเกลี้ยง) จึงมีการเรียกส้มโอว่า “Pomelo” ซึ่งหมายถึงส้มโอฝรั่ง หรือที่ฝรั่งเรียกว่า Grapefruit นั่นเอง ซึ่งเป็นการเรียกที่ไม่ถูกต้องเนื่องจาก Grapefruit (*Citrus paradise* Macf.) นั้นมีชื่อวิทยาศาสตร์ที่แตกต่างจากส้มโอและมีความแตกต่างในด้านอื่นๆ เช่น มีรสชาติขมอมเปรี้ยว มีกึ่งเล็กมาก (juice sac) เวลารับประทานจะใช้มีดผ่าครึ่งแล้วใช้ช้อนตักรับประทานก่อนอาหารเพื่อเป็นการเรียกน้ำย่อย แต่สำหรับส้มโอ(Pummelo) นั้น มีรสหวานจนถึงรสเปรี้ยวอมหวาน มีกึ่งใหญ่ (juice sac) และโป่ง เวลารับประทานจะต้องแกะออกเป็นกลีบๆ การเรียกชื่อสามัญภาษาอังกฤษของส้มโอควรใช้คำว่า “Pummelo” ทั้งนี้เพื่อป้องกันการสับสนของผู้บริโภคชาวต่างประเทศ ถิ่นกำเนิดส้มโอนั้นเดิมมีความเชื่อว่าส้มโอมีถิ่นกำเนิดบริเวณหมู่เกาะมลายูและหมู่เกาะโปลินีเซียต่อมาจึงกระจายไปยังประเทศอื่นๆ แต่ในปัจจุบันเป็นที่ยอมรับกันในวงการวิทยาศาสตร์แล้วว่าประเทศไทยเป็นแหล่งกำเนิดส้มโอ และยังพบว่าประเทศไทยมีสายพันธุ์ส้มโอมากที่สุดในโลกเมื่อเทียบกับประเทศอื่นที่ปลูกส้มโออยู่ในขณะนี้ มีพันธุ์ส้มโอที่ดีที่สุดอีกด้วย นอกจากนี้ประเทศไทยยังเป็นประเทศที่สามารถผลิตส้มโอที่มีคุณภาพดีที่สุดในโลกอีกด้วย การปลูกส้มโอในประเทศไทยนั้นครั้งแรกคงจะมีการปลูกอยู่บริเวณริมฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยาในเขตจังหวัดพระนครและธนบุรีก่อน ต่อมาจึงได้มีการแพร่หลายไปยังจังหวัดอื่นๆ ในภาคกลางทั่วไป จากการสืบประวัติของต้นส้มโอที่อยู่ในบริเวณสวนส้มที่อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐมและอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ซึ่งเป็นแหล่งส้มโอที่มีชื่อเสียงของไทยนั้น พบว่าเกษตรกรได้นำพันธุ์ส้มโอมาจากสวนบริเวณกรุงเทพฯ และธนบุรี ชาวสวนรุ่นแรกๆ ที่ทำสวนในเขตอำเภอสามพรานนี้อาจเป็นชาวจีนที่อพยพเข้ามา แล้วนำวิธีการทำสวนจากบรรพบุรุษของตนคือ การขุดร่องยกแปลงเข้ามาทำในเขตอำเภอนี้แล้วสืบทอดวิธีการมายังลูกหลานในปัจจุบัน (ส้มโอที่เป็นที่รู้จักดีทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศว่าส้มโอที่มีรสชาติดีนั้นคือ ส้มโอนครชัยศรี ปัจจุบันกรมทรัพย์สินทางปัญญาได้ขึ้นทะเบียนส้มโอนครชัยศรีให้เป็น “สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์” (Geographical

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

indications: GIs) ซึ่งสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์เป็นสิ่งที่บอกว่าคุณค่ามันมาจากพื้นที่ทางภูมิศาสตร์หนึ่งประเทศ ภาค จังหวัด อำเภอ ตำบลหรือพื้นที่ใดๆ ที่สามารถจำกัดขอบเขตได้ซึ่งพื้นที่นั้นๆ มีส่วนทำให้คุณภาพหรือคุณสมบัติของสินค้าโดดเด่นเป็นที่รู้จักหรือปัจจัยที่ได้จากมนุษย์ เช่น ความรู้ความชำนาญในการผลิต หรืออาจมาจากทั้งปัจจัยธรรมชาติและปัจจัยมนุษย์ก็ได้ คำนิยามของส้มโอนครชัยศรี (NakonchaisriPummelo) ที่กรมทรัพย์สินทางปัญญาได้ให้ความหมายไว้ หมายถึง ส้มโอพันธุ์ทองดี และพันธุ์ขาวน้ำผึ้ง ซึ่งปลูกในอำเภอนครชัยศรี อำเภอสามพราน และอำเภอพุทธมณฑลของจังหวัดนครปฐม สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์นี้จะมีกลไกทางกฎหมายรับรองเพื่อที่จะช่วยให้ชื่อนั้นได้รับการคุ้มครองทางกฎหมาย ทั้งกฎหมายไทยและกฎหมายระหว่างประเทศ ซึ่งสามารถนำมาใช้ประโยชน์ทางการค้าได้ การปลูกส้มโอในประเทศไทยส้มโอเป็นไม้ผลที่สามารถปลูกได้ทั่วทุกภาคของประเทศไทย (ยกเว้นในพื้นที่เค็มจัด) พบการปลูกอยู่ทั่วไป กำลังได้รับความสนใจจากเกษตรกร และมีการขยายพื้นที่ออกไปอย่างกว้างขวาง เนื่องจากเป็นพืชที่มีแนวโน้มการส่งออกมากขึ้นทุกปี แหล่งปลูกส้มโอในเขตจังหวัดนครปฐม สมุทรสาคร สมุทรสงคราม และราชบุรีเป็นแหล่งปลูกส้มโอที่เก่าแก่และมีชื่อเสียงของไทย เช่น พันธุ์ทองดี ขาวน้ำผึ้ง ขาวพวงขาวแป้น และขาวหอม พันธุ์ทองดีเป็นพันธุ์ที่นิยมทั้งตลาดในประเทศและตลาดต่างประเทศ พันธุ์ขาวน้ำผึ้งเป็นพันธุ์ที่ให้ผลผลิตดีเป็นที่นิยมของตลาดในประเทศทั่วไป พันธุ์ขาวใหญ่เป็นส้มโอพันธุ์ดีของจังหวัดสมุทรสงคราม พันธุ์ขาวพวงปัจจุบันมีการปลูกน้อยลงเนื่องจากมีรสเปรี้ยวและใช้เฉพาะในช่วงเทศกาลไหว้พระจันทร์เท่านั้น พันธุ์ขาวแป้นเป็นส้มโอพันธุ์เบาที่มีรสชาติเปรี้ยว ปัจจุบันมีการปลูกน้อยลงมาก คาดว่าอาจสาปสูญได้ในอนาคต พันธุ์ขาวหอมเคยเป็นพันธุ์ที่ได้รับความนิยมในอดีตแต่เนื่องจากอ่อนแอต่อโรคจึงทำให้พื้นที่ปลูกลดลง

2.1.2.3 ส้มโอพันธุ์ทองดีหรือขาวทองดี

ที่มาของส้มโอพันธุ์ขาวทองดีนี้ เดิมอยู่ที่ท้องที่ตำบลบางยี่ขัน ฝั่งธนบุรีของกรุงเทพมหานคร แล้วมีผู้นำกิ่งตอนไปปลูกที่สามพรานโดยติดไปกับพันธุ์ขาวพวงโดยบังเอิญต่อมาได้กลายเป็นส้มโอพันธุ์ดีของสามพรานมาจนถึงทุกวันนี้ ส้มโอพันธุ์นี้เดิมมีผู้เรียกว่า “ส้มสีปูน” เนื่องจากลักษณะสีของเปลือกในและเนื้อที่มีสีแดงคล้ายปูน บางครั้งอาจเรียกว่า “Golden pummelo” หรือที่ชาวสวนท้องถิ่นจังหวัดตราดเรียกว่า “พันธุ์ตะพง” ผลมีรูปทรงกลมแป้นขนาดโตปานกลาง เส้นผ่าศูนย์กลางผลประมาณ 14-16 เซนติเมตร ไม่มีจุด ที่ด้านขั้วผลมีจีบเล็กน้อย ก้นผลเรียบถึงเว้าเล็กน้อย ผิวผลเรียบมีสีเขียวและมีขนอ่อนนุ่มเล็กน้อย ต่อม้ำมันละเอียดและอยู่ชิดกัน ด้านปลายผลมีลักษณะค่อนข้างตัด เปลือกผลค่อนข้างบาง ประมาณ 1 เซนติเมตร สีของเปลือกในและผนังกลีบมีสีเขียวๆ เบียดกันแน่น กุ้งมีลักษณะฉ่ำน้ำ ไม่เป็นแกน รสชาติหวานเย็นฉ่ำ กลิ่นหอมชวนรับประทาน ความหวานประมาณ 11-12 องศาบริกซ์ วิตามินซี 55 มิลลิกรัมต่อ 100 กรัม น้ำหนักเนื้อประมาณ 520-670 กรัม ผลผลิตเฉลี่ย 30-60 ผลต่อต้น มีจำนวนเมล็ดปานกลางถึงมากแต่มีขนาดเล็ก เป็นพันธุ์ที่นิยมบริโภคภายในประเทศและส่งออกจำหน่ายต่างประเทศ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แหล่งปลูกที่สำคัญ ได้แก่ อำเภอสามพราณ จังหวัดนครปฐม จังหวัดสมุทรสาคร และจังหวัดนอกรังนี้ยังพบการปลูกในเขตจังหวัดอื่นอีก เช่น จังหวัดนครนายก ปราจีนบุรี เลย เชียงราย สุราษฎร์ธานี และจังหวัดตราด เป็นต้น ข้อดีของส้มโอพันธุ์นี้ คือ ความหวานสูง เนื้อกึ่งสีชมพูสวย ต้านทานโรค ไม่ว่าจะปลูกที่ใด สภาพอย่างไรจะด้รรสชาติดีดั้งเดิม ข้อเสีย คือ ถ้าปล่อยให้ดอกติดผลตามธรรมชาติ จะติดผลไม่ตก และร่วงง่ายเมื่อแก่ การปลูกในพื้นที่ดอน ควรปลูกในช่วงต้นฤดูฝนเพราะต้นส้มโอจะได้รับน้ำฝนและความชื้นอย่างสม่ำเสมอและเพียงพอ ทำให้ประหยัดแรงงานและการดูแลในการรดน้ำ สำหรับการปลูกในพื้นที่ลุ่มซึ่งมีการยกแปลงปลูกแบบมีร่องระบายน้ำไม่จำเป็นต้องปลูกในช่วงฤดูฝนเนื่องจากระดับน้ำใต้ดินสูง ฤดูแล้งอาจปลูกได้ แต่จะต้องขำกักตอนให้แข็งแรงเพื่อให้ต้นทนแสงแดดได้ดี และควรบังแดดให้ต้นส้มโอด้วย รวมทั้งให้น้ำอย่างเพียงพอ ส่วนในฤดูหนาวไม่ควรปลูกเพราะต้นส้มโอมักอยู่ในช่วงการพักตัว ช่วงเวลาในการปลูก ควรปลูกในตอนเช้าหรือตอนเย็น เนื่องจากเป็นช่วงที่อากาศไม่ร้อนจัด ต้นส้มโอที่จะย้ายลงปลูกมีเวลาที่จะตั้งตัวได้และทำให้การทำงานของผูปลูกเป็นไปอย่างรวดเร็ว เพราะอากาศไม่ร้อนจนเกินไป

ภาพที่ 2.12 ภาพแสดงส้มโอพันธุ์ทองดีหรือพันธุ์ขาวทองดี

2.1.2.4 การตลาดและการจำหน่ายส้มโอ

เกษตรกรควรเลือกเก็บส้มโอที่มีคุณภาพดีจากบนต้นและนำมาคัดเลือกอีกครั้งหนึ่งโดยตัดผลส้มโอที่มีขนาดใหญ่เกินไป เปลือกหนาและขรุขระ ส้มโอที่มีตำหนิที่ผิว และส้มโอที่ถูกแดดเผาออกไป การคัดขนาดผลส้มโอสามารถแบ่งออกเป็น 2 วิธี ตามรูปแบบการจำหน่าย ซึ่งจะมีความแตกต่างกันในแต่ละพันธุ์คือ

วิธีที่ 1 การคัดขนาดผลส้มโอโดยใช้เส้นรอบวงในการจัดเกรดโดยพันธุ์ส้มโอที่ใช้หลักเกณฑ์นี้ ได้แก่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ส้มโอพันธุ์ทองดี แบ่งออกเป็น 3 ชั้น หรือ 3 ขนาด ดังนี้

(1) ส้มโอชั้น 1 (ขนาดใหญ่) มีขนาดเส้นรอบวงมากกว่า 17 นิ้ว

(2) ส้มโอชั้น 2 (ขนาดกลาง) มีขนาดเส้นรอบวงประมาณ 16-17 นิ้ว

การจำหน่ายส้มโอออกสู่ตลาดมี 2 ลักษณะ คือ จำหน่ายเป็นผล และจำหน่ายเป็นน้ำหนักโดยมีรายละเอียดดังนี้

จำหน่ายเป็นผล

เป็นวิธีการดั้งเดิมในอดีตโดยใช้สายตาคะปริมาณ ซึ่งไม่แน่นอน ปัจจุบันใช้การวัดเส้น รอบวงโดยใช้วงแหวน มีหน่วยเป็น นิ้วฟุต ซึ่งส่วนใหญ่เป็นวิธีการจำหน่ายส้มโอเพื่อการส่งออก เพราะขนาด ภาชนะบรรจุและความสม่ำเสมอของผลส้มโอในการตั้งราคาจำหน่ายของแต่ละพันธุ์ ข้อเสียของการจำหน่ายด้วยวิธีนี้ คือ พ่อค้าคนกลางเอาเปรียบผู้บริโภคโดยขายส้มโอเกรดต่ำในราคาของส้มโอเกรดสูงซึ่ง ผู้บริโภคไม่ทราบ

จำหน่ายเป็นน้ำหนัก

การจำหน่ายเป็นน้ำหนักเป็นวิธีการที่เหมาะสมและนิยมในปัจจุบัน ส่วนใหญ่เป็นการจำหน่ายส้มโอที่จำหน่ายตลาดภายในประเทศ โดยกำหนดน้ำหนักเป็นกิโลกรัมต่อผล น้ำหนักของผลเป็นตัวกำหนดราคา ซึ่งทำให้เกิดความคล่องตัวในการจำหน่าย ช่วยลดเวลาในการคิดเกรดส้มโอและมีความยุติธรรมกับผู้บริโภคในด้านราคาจำหน่าย

ภาพที่ 2.13 ภาพแสดงการจำหน่ายแบบขายปลีกของส้มโอในปัจจุบัน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.1.3 ลักษณะสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ของส้มโอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม

ส้มโอนครชัยศรีเลขที่คำขอ 47100002 ทะเบียนเลขที่ สข48100002วันที่ยื่นคำขอ 29 กันยายน 2547 ขึ้นทะเบียนเมื่อวันที่ 29 กันยายน 2547 โดยผู้ขอขึ้นการจดทะเบียนคือ หอการค้า จังหวัดนครปฐมที่อยู่ 65 ม.6 ต.ท่าข้าม อ.สามพราน จ.นครปฐม73110

คุณภาพชื่อเสียง คุณสมบัติหรือคุณลักษณะเฉพาะของสินค้า

คำนิยามส้มโอนครชัยศรี(Nakhonchaisri pomelo) หมายถึง ส้มโอพันธุ์ ทองดี และพันธุ์ ขาวน้ำผึ้ง ซึ่งปลูกในอำเภอนครชัยศรี อำเภอสสามพรานและอำเภอพุทธมนทลของจังหวัดนครปฐม

ลักษณะของสินค้า

- (1) พันธุ์ส้มโอ พันธุ์ ขาวน้ำผึ้ง และพันธุ์ทองดี
- (2) ลักษณะทางกายภาพ
 - รูปทรงพันธุ์ ทองดี กลมแป้นพันธุ์ ขาวน้ำผึ้ง กลมนูน
 - เปลือกผิวพันธุ์ ทองดี บางมีต่อมน้ำมันเล็กพันธุ์ ขาวน้ำผึ้ง บางมีต่อมน้ำมันใหญ่
 - เนื้อพันธุ์ทองดีมีสีชมพูอมแดง เนื้อแน่นน้ำหนักรัด ฉ่ำและนิ่มพันธุ์ ขาวน้ำผึ้ง มีสีขาวคล้ายน้ำผึ้งเนื้อแน่นน้ำหนักรัด เมื่อแก้จัดเนื้อแห้ง
 - รสชาติ พันธุ์ ทองดี รสจัดกลมกล่อม ออกหวานอมเปรี้ยว ไม่มีรสขมและรสซ่าพันธุ์ ขาวน้ำผึ้ง รสหวานอมเปรี้ยว ไม่มีรสขมและรสซ่า

กระบวนการผลิต

การยกร่อง

(1) ยกร่องดิน ขนาดความกว้างของร่องระยะ2 เมตร ความกว้างบนหลังร่องระยะ5 เมตร ทำให้นูนเป็นหลังเต่า

(2) ตากดินไว้ให้แห้งประมาณ1 - 2 เดือน ก่อนปลูกการปลูก

(2.1)ปลูกต้นส้มโอให้มีระยะห่างระหว่างต้นประมาณ6 เมตร

(2.2) ปลูกแบบนั่งแท่น คือให้นำกิ่งตอนหรือกิ่งชำตั้งไว้บนหน้าดิน โดยไม่ต้องขุดหลุม และหาดินบริเวณใกล้เคียงมากลบให้สูงจากต้นเพาะชำประมาณ1 นิ้ว บริเวณที่นำดินมากลบโคนต้นควรเป็นวงกลมรอบโคนต้นคล้ายกะทะคว่ำความกว้างเส้นผ่าศูนย์กลางไม่น้อยกว่า 70 เซนติเมตร คุณลักษณะจะเป็นโคนพูน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

(3) ปลูกได้ตลอดทั้งปี แต่เวลาที่ เหมาะสมที่สุดคือ เดือนมิถุนายน

การเก็บเกี่ยวระยะเวลาเก็บเกี่ยวช่วงเดือน สิงหาคม-กันยายน โดยเกษตรกรผู้ปลูก สังเกตต่อน้ำมันบนผิวส้มโอจะขยายเป็นเม็ดโตๆ สีเขียว จะเริ่มเปลี่ยนเป็นสีเขียวอมเหลือง และใช้วิธีการตัดชำชิดไหลผล โดยการเก็บเกี่ยว ดังนี้

(3.1) พันธุ์ทองดี จะเก็บเกี่ยวได้ เมื่อผลส้มโอมีอายุประมาณ 6 ½ - 7 เดือน

หลังจากออกดอก

(3.2) พันธุ์ ขาวน้ำผึ้ง จะเก็บเกี่ยวได้ เมื่อผลส้มโอมีอายุประมาณ 6 - 6 ½ เดือน หลังจาก

ออกดอก

การบรรจุหีบห่อ

รายละเอียดบนฉลาก ให้ประกอบด้วยคำว่า

“ส้มโอนครชัยศรี และ/หรือNakonchaisriPumelo”

ภาพที่ 2.14 แสดงเครื่องหมายสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (GI)

ความสัมพันธ์ระหว่างสินค้ากับแหล่งภูมิ ศาสตร์

ลักษณะภูมิประเทศ บริเวณที่ ปลูกส้มโอนครชัยศรี เป็นที่ราบลุ่มของลุ่มแม่น้ำนครชัยศรี ในมณฑลนครชัยศรีเดิม เมื่อถึงปีน้ำหลากจะมีตะกอนดินมาทับถมขึ้นเรื่อยๆ นำพาธาตุอาหารต่างๆ มาไว้ ครบถ้วน ที่ชาวบ้านเรียกว่า “น้ำไหลทรายมูล” หากขุดลึกลงไปประมาณ 2 เมตร จะพบทรายและเปลือก หอย พื้นที่ดินเป็นเนื้อเหนียว สีน้ำตาล ดินชั้นบนมีลักษณะการทับถมเป็นชั้นๆ ดินชั้นล่างจะมีสีน้ำตาล ปนเหลือง ปฏิกริยาของดินมีสภาพเป็นกรดเล็กน้อยถึงด่างมีค่า pH 6.5 – 8.0 มีความอุดมสมบูรณ์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เหมาะแก่การปลูกส้มโอประวัติความเป็นมา ส้มโอมีจุดกำเนิดที่ตำบลอ้อมใหญ่ อำเภอสามพราน ในปีใดไม่แน่ชัด แต่ในปี พ.ศ. 2485 เกิดน้ำท่วมใหญ่ หลังจากนั้นน้ำท่วมลดลง ได้มีการนำกิ่งพันธุ์ ส้มเขียวหวานมาปลูก และในกิ่งพันธุ์ส้มเขียวหวานดังกล่าวมีส้มโอทองดีติดมาด้วย 1 กิ่ง แล้วค่อยๆ ปลูกขยายมาถึงอำเภอสามพราน อำเภอนครชัยศรี ตามลำดับทำให้ส้มโอที่ปลูกที่นี่ เรียกว่า ส้มโอนครชัยศรี

ขอบเขตที่ตั้งแหล่งภูมิ ศาสตร์

ขอบเขตการปลูกส้มโอนครชัยศรีในเขตพื้นที่อำเภอนครชัยศรี อำเภอสามพราน อำเภอพุทธมณฑล ของจังหวัดนครปฐม รายละเอียดตามแผนที่

เงื่อนไขที่ นายทะเบียนกำหนดตามมาตรา 15

(1) จัดให้มี ระบบการตรวจสอบและควบคุม ทั้งกระบวนการผลิต ในระดับผู้ ผลิต และระดับจังหวัด

(2) จัดให้มี การขึ้นทะเบียนสมาชิกเกษตรกรผู้เพาะปลูก และผู้จำหน่าย ที่ประสงค์จะขอใช้สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ส้มโอนครชัยศรี

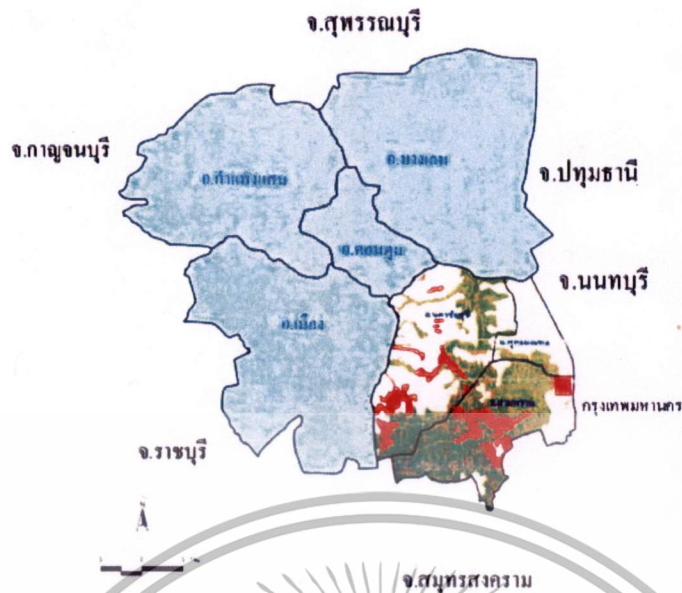
(3) ผู้ขอขึ้นทะเบียนต้องจัดทำคู่มือการปฏิบัติงานสำหรับสมาชิกผู้ ขอใช้สิ่งบ่งชี้ ทางภูมิศาสตร์ส้มโอนครชัยศรี

การพิสูจน์แหล่งกำเนิด

(1) ส้มโอจะต้องมีการปลูก ในเขตพื้นที่อำเภอนครชัยศรี อำเภอสามพราน อำเภอพุทธมณฑล ของจังหวัดนครปฐม

(2) กระบวนการผลิตจะต้องได้ผ่านการควบคุมตรวจสอบ คือ มีการขึ้นทะเบียนสมาชิกเกษตรกรผู้ปลูกส้มโอรวมทั้งต้องมีเอกสารกำกับเพื่อการตรวจสอบย้อนกลับได้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

พื้นที่ปลูกส้มโอนครชัยศรี อยู่ในอำเภอสามพราน อำเภอนครชัยศรี และ อำเภอพุทธมณฑล ของจังหวัดนครปฐม

ภาพที่ 2.15 แสดงแผนที่แหล่งกำเนิดสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ ส้มโอนครชัยศรี

2.2 ข้อมูลเกี่ยวกับการออกแบบบรรจุภัณฑ์

2.2.1 หลักการออกแบบกราฟิกบนบรรจุภัณฑ์

กราฟิกบนบรรจุภัณฑ์เป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่มีส่วนช่วยให้ผลิตภัณฑ์สามารถจัดจำหน่ายในตลาดได้อย่างถูกต้องตามกฎหมาย นอกจากนี้ยังช่วยเสริมสร้างศักยภาพในการแข่งขันและจัดจำหน่ายได้ในระบบตลาดในปัจจุบันได้อย่างมีประสิทธิภาพ แบ่งออกเป็น 2 ส่วน ได้แก่

2.2.1.1 องค์ประกอบที่กำหนดโดยกฎหมาย อย่างถูกต้องตามกฎหมาย เพื่อแจ้งให้ผู้ซื้อหรือผู้บริโภคทราบโดยละเอียด น้ำพริกสำเร็จรูปจัดเป็นอาหารกำหนดคุณภาพหรือมาตรฐานเป็นกลุ่มอาหารที่ต้องมีเครื่องหมาย อย. และต้องมีรายงานผลการตรวจวิเคราะห์พร้อมให้ตรวจสอบภายหลังอนุญาตได้ซึ่งต้องแสดงข้อมูลบนฉลากดังนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.2.1.2 องค์ประกอบที่กำหนดโดยเงื่อนไขทางการตลาด ในที่นี้หมายถึงรายละเอียดที่ถูกต้อง

กำหนดตามความจำเป็นและความต้องการของระบบการตลาด และกลุ่มผู้ซื้อหรือกลุ่มผู้บริโภคเป็นหลัก ประกอบไปด้วยเครื่องหมายการค้า (Trade marks) และ บาร์โค้ด

เครื่องหมายการค้า เป็นเครื่องหมายเพื่อแสดงว่าสินค้าที่ใช้ในเครื่องหมายการค้าของเจ้าของเครื่องหมายนั้นแตกต่างกับสินค้าที่ใช้เครื่องหมายการค้าของบุคคลอื่น

ลักษณะของเครื่องหมายการค้าที่ดีในการพิจารณาคุณลักษณะของเครื่องหมายการค้าที่ดี ควรที่จะมีการกำหนดกฎเกณฑ์ให้เป็นมาตรฐาน ดังที่ Yasaburo Kuwayama ได้เสนอไว้ 8 ข้อ คือ เนื้อหา (content) ความเหมาะสมกับสื่อ (Suitability to media) ลักษณะพิเศษ (Distinctiveness) ความร่วมสมัย (Contemporaneity) สร้างความทรงจำ (Impression) ความน่าเชื่อถือ (Reliability) ความเป็นประโยชน์ (Utility) ความเป็นสากล (Rationality) เอกลักษณะของสี (Color Individuality) ทองเจือ เขียวทอง.2535:85-90 อธิบายไว้ดังนี้

(1) **ความหมาย (Mean)** สัญลักษณ์ควรมีความหมายหรือเนื้อหาและผู้บริโภคเข้าใจ หรือรู้สึกที่ได้จากภาพที่ปรากฏสามารถสื่อถึงวัตถุประสงค์หรือกิจกรรมของบริษัท หน่วยงานหรือสินค้าได้

(2) **ความเหมาะสมกับสื่อ (Suitability to media)** หมายถึง ความงาม ความลงตัว ความเป็นไปได้ที่จะใช้กับสื่อ นั้น เพราะสัญลักษณ์บางอย่างอาจดูดีเมื่ออยู่บนกล่องสินค้า แต่ไม่เหมาะสมกับการทำป้ายน็อน ดังนั้น จึงต้องพิจารณาเครื่องหมายว่าใช้สื่อสำคัญที่สุดแบบไหน แล้วเลือกให้เหมาะสม และข้อสำคัญอีกประการหนึ่งก็คือความเหมาะสมเมื่อใช้ในขนาดย่อขยายต่างกันและสุดท้ายต้องพิจารณาถึงผลของการนำไปใช้ และใช้ได้กับสื่อรองหลายชนิด

(3) **ความเป็นลักษณะพิเศษ (Distinctiveness)** นั่นคือ นึกออกแบบจะต้องสร้างสรรค์สิ่งแปลกใหม่ ไม่ซ้ำใคร คือมีความแตกต่างไปจากเครื่องหมายของหน่วยงาน/สินค้า อื่น ในธุรกิจประเภทเดียวกัน การมีเอกลักษณ์พิเศษเฉพาะตัว จะทำให้เกิดความฉงนสนใจได้ดีกว่าและมีความชัดเจนในการที่จะสื่อสารถึงวัตถุประสงค์หรือกิจการของบริษัทที่จะบอกกล่าว

(4) **ความร่วมสมัย (Contemporaneity)** หมายถึงว่า สามารถเข้าถึงคนในสมัยนั้น ได้ คือ มีความทันสมัยอยู่ตลอดเวลาสัญลักษณ์ที่ดีควรมีอายุการใช้งานยาวนานเช่น 5-10 ปี ก็ยังคงทันสมัยอยู่ อาจกล่าวได้ว่า เครื่องหมายเป็นผลงานศิลปะชิ้นหนึ่งที่สามารถสะท้อนถึงรสนิยมของสังคม

(5) **ความน่าเชื่อถือ (Reliability)** รูปแบบของสัญลักษณ์หรือเครื่องหมายควรให้คนมองแล้วเกิดศรัทธา น่าเชื่อถือ เช่นเครื่องหมายการค้า ของอาหารเมื่อดูแล้วจะต้องไม่ก่อให้เกิดความรู้สึก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ว่า รับประทานแล้วเป็นอันตราย เครื่องหมาย ธนาคร หมู่บ้าน บริษัทขนส่งฯลฯ จะต้องสร้างความน่าเชื่อถือให้กับลูกค้า เช่น ตราธนาครมักจะมีลักษณะของความมั่นคง จึงใช้ฐานสามเหลี่ยม เป็นต้น

(6) สี (Color) มีการใช้สีที่เหมาะสมกับธุรกิจ/ สินค้า เช่นสินค้าประเภทอาหารมักใช้สีที่สดใสน่ารับประทาน การกำหนดสีควรเป็นเอกลักษณ์และต่างไปจากธุรกิจประเภทเดียวกัน เช่น ในธุรกิจฟิล์ม สีเขียวคือ ฟุจิ สีเหลืองคือโกดัก สีแดงคือมิตซูบิชิ สีส้มซาคุระ สีฟ้าคอนิก้า เป็นต้น การกำหนดสีเดียวกันซ้ำกันก็จะเป็นการกำหนดคู่สี เช่น ขาวแดง คือ โค้ก แดง-น้ำเงิน คือ เป๊ปซี่ ดังนั้นการกำหนดสีที่ดีจะประหยัดเวลาในการโฆษณาไปด้วย นอกจากนั้นยังต้องคำนึงถึงความสวยงามของคู่สีและความเด่นชัดสะดุดความสนใจ

(7) ความเรียบง่าย (Simplification) หมายถึง การออกแบบตัดทอนให้เหลือน้อย เรียบร้อยไม่รุงรัง จะสามารถสร้างความประทับใจ (Impression) และสร้างความทรงจำ (Memorability) ได้ดี ในการออกแบบจะทำให้เรียบง่ายเป็นระเบียบ ควรใช้หลักจิตวิทยาของเกสตัลท์

(8) ความเป็นสากล (Rationality) หมายถึง ความสามารถในการออกแบบให้เครื่องหมายสื่อสารได้กับคนทั่วโลก เพราะธุรกิจการค้าในปัจจุบันมักจะมีธุรกิจข้ามชาติ ดังนั้นเครื่องหมายการค้าหนึ่งแบบจะสามารถใช้ได้กับทุกประเทศ แม้จะแตกต่างกันทางด้านภาษา วัฒนธรรม ศาสนา ก็ตาม หรือแม้ในประเทศเดียวกันคนละภาษาก็สามารถสื่อสารกันเข้าใจ และที่สำคัญ เครื่องหมายในสาธารณะจะต้องมีความเป็นสากลมากกว่าเครื่องหมายอื่นๆ

(9) การนำไปใช้ประโยชน์ (Utility) คือ สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้หลายทาง เช่น เป็นตราประทับทำห้วงจดหมาย ซองจดหมาย นามบัตร ตีตบนสินค้า เสื้อ-ผ้าพนักงาน ฯลฯ หรือเป็นประโยชน์ต่อสาธารณะ สะดวกในการจัดวาง คือเวลานำไปใช้ต้องสังเกตได้ง่ายว่าด้านใดคือด้านบน ด้านล่าง ด้านซ้าย ด้านขวา องศาที่เอียงมีแนวในการตรวจสอบ

(10) เอกภาพ (Unity) หมายถึง ความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันที่ก่อให้เกิดความงามแก่เครื่องหมาย จะเกิดเอกภาพได้ต้องอาศัยองค์ประกอบของการออกแบบและหลักการออกแบบ เช่น เครื่องหมายการค้าของบริษัทข้างล่างนี้ เอกภาพเกิดจากรูปร่าง เส้น นำมาจัดให้เกิดความกลมกลืน สมดุล จนก่อให้เกิดเอกภาพที่สวยงาม

(11) ความเหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายและบริษัทต้องออกแบบให้เหมาะสมกับกลุ่มผู้บริโภคเป้าหมายทางธุรกิจ ทั้งแบบอย่าง (Style) ระดับการสื่อความหมายเข้าใจยากง่ายกับกลุ่มสูงกลุ่มต่ำและต้องคำนึงถึงสถานภาพของบริษัทด้วยเครื่องหมายที่ดีจะต้องเหมาะสมกับกลุ่มผู้บริโภค คือ จะต้อง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

มีระดับความเป็นนามธรรม ที่ตรงกลุ่มเป้าหมายของสินค้า มีความคิด ความรู้ ฐานะทางการเงินและสังคมสูง จะสามารถรับรู้ถึงเครื่องหมายที่มีระดับนามธรรมสูง ส่วนในทางตรงกันข้ามก็จะต้องใช้เครื่องหมายที่มีระดับนามธรรมต่ำ

2.2.2 หลักการออกแบบโครงสร้างบรรจุภัณฑ์

ในการปฏิบัติการออกแบบบรรจุภัณฑ์ สามารถแบ่งออกได้ 3 ส่วน หลักๆ คือ 1. การร่างภาพระดมความคิดในการออกแบบ 2. การร่างภาพในรายละเอียด 3. การนำเสนอผลงาน การออกแบบจากนามธรรมสู่รูปธรรมซึ่งประกอบไปด้วย การนำเสนอภาพวาด และหุ่นต้นแบบ

การออกแบบและทดสอบประสิทธิภาพ

การทดสอบประสิทธิภาพของบรรจุภัณฑ์ ประกอบไปด้วย 4 ด้าน สามารถทำได้หลายวิธี ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับประเภทของวัสดุบรรจุภัณฑ์และลักษณะของบรรจุภัณฑ์

(1) การทดสอบประสิทธิภาพทางด้านวัสดุ เป็นการทดสอบด้วยเครื่องมือภายในห้องปฏิบัติการ ทดสอบบรรจุภัณฑ์เพื่อหาคุณสมบัติและลักษณะของวัสดุที่เหมาะสมก่อนสรุปเลือกใช้ในการออกแบบ

(2) การทดสอบประสิทธิภาพทางด้านรูปทรงบรรจุภัณฑ์ เพื่อยืนยันความคงรูป ความแข็งแรง และความเป็นไปในการผลิตขึ้นรูป ดังนี้

บรรจุภัณฑ์พลาสติกประเภทคงรูป และโลหะซึ่งทำได้โดยการทดสอบด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ไฟไนท์เอลละเมนต์ (Finite Element) เพื่อหาประสิทธิภาพของรูปทรงก่อนนำไปผลิตขึ้นรูป

บรรจุภัณฑ์ประเภทกระดาษ ทดสอบได้โดยการจัดทำบรรจุภัณฑ์ต้นแบบไปทดสอบภายในห้องปฏิบัติการทดสอบบรรจุภัณฑ์ เพื่อหาประสิทธิภาพในการรับน้ำหนัก การกันกระแทกจากแรงสั่นสะเทือน เป็นต้น

(3) การทดสอบประสิทธิภาพด้านการใช้งาน สามารถทำการทดสอบได้โดยกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ กลุ่มผู้ผลิตที่ใช้บรรจุภัณฑ์ และกลุ่มผู้บริโภคเป้าหมายทดสอบใช้งานบรรจุภัณฑ์ต้นแบบเพื่อหาความคิดเห็นและความพึงพอใจในการใช้งาน จากนั้นนำเอาข้อมูลส่วนนี้ไปพัฒนาและปรับปรุงให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

(4) การทดสอบประสิทธิภาพทางการตลาด เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการออกแบบบรรจุภัณฑ์ เพื่อหาความคิดเห็นและความพึงพอใจของกลุ่มผู้บริโภคเป้าหมายหลัก จากนั้นนำเอาข้อมูลส่วนนี้ไปพัฒนาและปรับปรุงบรรจุภัณฑ์ให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หลักการออกแบบพัฒนาบรรจุภัณฑ์ที่ช่วยส่งเสริมกิจกรรมทางการตลาด

(1) การเพิ่มช่องทางการจัดจำหน่าย

ช่องทางการจัดจำหน่ายที่เปลี่ยนแปลงไปอาจจำเป็นต้องมีการออกแบบปริมาณสินค้าต่อหน่วยขนส่งเพื่อลดค่าใช้จ่าย หรือมีการพัฒนาบรรจุภัณฑ์สำหรับจุดขายใหม่การเพิ่มห้าง ญ จุดขาย หรือที่เรียกว่า POP (Point of Purchase) อาจมีส่วนช่วยส่งเสริมการขายเมื่อเปิดช่องทางการจัดจำหน่ายใหม่

(2) เปลี่ยนขนาดหรือรูปร่างของบรรจุภัณฑ์

โดยปกติสินค้าแต่ละชนิดมีวัฏจักรชีวิตของตัวเอง (Product of life circle) เมื่อถึงวัฏจักรหนึ่งๆ จำเป็นต้องมีการเปลี่ยนโฉมของบรรจุภัณฑ์เพื่ออายุของวัฏจักร ในบางกรณี การเปลี่ยนขนาดอาจเกิดจากนวัตกรรมใหม่ทางด้านบรรจุภัณฑ์ เช่น การเลือกใช้วัสดุใหม่ ไม่ว่าจะ เป็นสาเหตุใดก็ตาม มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการออกแบบบรรจุภัณฑ์ใหม่เพื่อรักษาหรือขยายส่วนแบ่งทางการตลาด แนวทางในการออกแบบทั่วไป คือ การเปรียบเทียบกับสินค้าคู่แข่ง การเปรียบเทียบนี้ไม่ใช่การเปรียบเทียบเพื่อลอกเลียนแบบ แต่เป็นการเปรียบเทียบเพื่อหาจุดเด่นของสินค้าเพื่อขาย (Unique Selling Point) การใช้คำว่า “ใหม่” “สด” หรือ “ผลิตจากวัตถุดิบทางธรรมชาติ” ล้วนเป็นคำบรรยายที่จะเน้นจุดขายของสินค้า คำบรรยายจำเป็นต้องเป็นสิ่ง que สามารถผลิตได้และปฏิบัติได้จริง สิ่ง que พึงให้ความสำคัญกับการออกแบบบรรจุภัณฑ์ที่ผู้ซื้อไม่ได้เป็นผู้บริโภค เช่น สินค้าของฝาก การออกแบบบรรจุภัณฑ์ยังมีความสำคัญที่จะต้องสร้างภาพพจน์ที่ดี เพิ่มคุณค่าแก่สินค้าให้เหมาะสมกับการเป็นสินค้าฝากจากแดนไกล โดยบรรจุภัณฑ์ต้องสร้างโมโนภาพ (Imaginary) ที่ติดต่อกับสินค้า พร้อมทำการออกแบบที่สะดวกในการนำกลับ และพิจารณาถึงระยะเดินทางพอสมควรก่อนจะถึงมือผู้บริโภค นักออกแบบจึงควรมีเทคนิคในการออกแบบรูปลักษณ์บรรจุภัณฑ์ให้เกิดความสะดุดตาแก่ผู้ซื้อ

(3) การออกแบบเป็นชุด (Package Uniform)

การออกแบบเป็นชุดเป็นเทคนิคที่นิยมใช้กันมาก จากกราฟิกง่ายที่เป็นจุด เส้น และภาพ มาจัดเป็นองค์ประกอบบนบรรจุภัณฑ์ หลักเกณฑ์ง่ายๆคือทำให้สะดุดตา ทันสมัย เหมาะแก่การใช้งาน ความง่าย สะอาดตามีผลต่อการดึงดูดความสนใจ การออกแบบบรรจุภัณฑ์เป็นชุดไม่มีชื่อเรียก จึงต้องยึดเอกลักษณ์บางอย่างบนบรรจุภัณฑ์เป็นตัวเชื่อมโยงให้รู้ว่าเป็นชุดเดียวกัน อาจใช้สัญลักษณ์ทางการค้า หรือสไตล์การออกแบบ ใช้การจัดวางรายละเอียดบนบรรจุภัณฑ์ให้อยู่ในระดับเดียวกัน ใช้อักษรในรูปแบบสไตล์เดียวกัน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับกรใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 2.16 แสดงตัวอย่างการออกแบบบรรจุภัณฑ์ผลไม้สดเป็นชุด (Package Uniform)

(4) การเรียงต่อเป็นภาพ ณ จุดขาย

เทคนิคนี้ยึดหลักในการสร้างภาพ ณ จุดขายให้เป็นภาพใหญ่ อาจจัดเป็นภาพที่ปะติดปะต่อกัน หรืออาจเป็นภาพกราฟิกขนาดใหญ่ ในระยะทางไกลๆ จึงต้องใช้พื้นที่ในการวางตำแหน่งสินค้า เพราะต้องจัดเป็นภาพขนาดใหญ่ การต่อภาพบนบรรจุภัณฑ์ต้องคำนึงถึงขั้นตอนการแปรรูปบรรจุภัณฑ์ซึ่งอาจเกิดการทับเส้น การพิมพ์ควรต้องมีคุณภาพที่ดี

(5) การออกแบบแสดงศิลปะท้องถิ่น

เทคนิคนี้จุดมุ่งหมายแรกคือ การส่งเสริมสินค้าที่ผลิตในท้องถิ่น เพื่อเสนอแก่นักท่องเที่ยวให้ซื้อกลับไปเป็นของฝาก ถ้าสินค้าได้รับความนิยมในวงกว้าง ก็สามารถนำออกมาขายในตลาดที่ใหญ่ขึ้น หรืออาจส่งไปขายต่างประเทศได้ รายละเอียดมักจะใช้สิ่งที่รู้จักกันดีในท้องถิ่นนั้นๆ มาออกแบบ เช่น ภูมิประเทศในท้องถิ่น เป็นต้น หรืออาจนำวัสดุที่ผลิตได้ในท้องถิ่นมาเป็นบรรจุภัณฑ์ เพื่อความแปลกใหม่ รายละเอียดบนบรรจุภัณฑ์ประเภทนี้ มักพิมพ์ประโยคว่า “ของฝากจาก” เพื่อเน้นหรือกระตุ้นให้นักท่องเที่ยวที่อ่านเกิดความต้องการที่จะซื้อเป็นของฝากที่บ้านและญาติมิตร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 2.17 แสดงตัวอย่างการออกแบบบรรจุภัณฑ์ผลไม้สดแสดงศิลปะท้องถิ่นที่มา

(6) การออกแบบเป็นของขวัญ

เทคนิคนี้ค่อนข้างจะแตกต่างจากเทคนิคต่างๆ ที่กล่าวมา คือผู้ซื้อสินค้าเป็นของขวัญ ไม่มีโอกาสบริโภคและหลายครั้งในการตัดสินใจซื้อเกิดขึ้น ณ จุดขาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเทศกาลต่างๆ องค์ประกอบที่สร้างความสนใจของบรรจุภัณฑ์ที่ออกแบบด้วยเทคนิคนี้คือ มีการผูกโบว์เรียบร้อยเหมาะที่จะให้เป็นของขวัญ

ภาพที่ 2.18 แสดงตัวอย่างการออกแบบบรรจุภัณฑ์ผลไม้สดเป็นของขวัญ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ประเภทของวัสดุในงานออกแบบโครงสร้างบรรจุภัณฑ์

เนื่องจากวัสดุสิ่งพิมพ์บรรจุภัณฑ์แต่ละประเภทรูปแบบ มีคุณลักษณะและคุณสมบัติที่แตกต่างกัน

จึงควรพิจารณาคุณสมบัติของวัสดุสิ่งพิมพ์บรรจุภัณฑ์เพื่อเลือกใช้ให้มีความเหมาะสม ปุ่น คงเกียรติเจริญ อธิบายคุณสมบัติของวัสดุบรรจุภัณฑ์อาหารไว้สรุปได้ดังนี้ (ปุ่น คงเกียรติเจริญ.2541:10-15)

(1) กระดาษเป็นบรรจุภัณฑ์ที่นิยมใช้กันมากที่สุด ผลมาจากการรณรงค์สิ่งแวดล้อม สามารถพิมพ์ตกแต่งได้ง่ายและสวยงาม สะดวกต่อการขนส่งเนื่องจากสามารถพับได้

(2) พลาสติกได้รับความนิยมสูง เพราะมีน้ำหนักเบา ป้องกันการซึมผ่านของอากาศและก๊าซได้ดี สามารถต่อต้านการทำลายของแบคทีเรียและเชื้อรา และยังเป็นฉนวนกันความร้อนได้อีกด้วย

(3) โลหะวัสดุโลหะมีใช้ 2 ชนิด คือ เหล็กเคลือบดีบุก แข็งแรงป้องกันอันตรายจากสิ่งแวดล้อมและสภาวะอากาศ สามารถใช้บรรจุอาหารได้ดี สามารถปิดผนึกได้สนิทและฆ่าเชื้อด้วยความร้อนได้ สามารถแยกออกจากขยะได้ด้วยการใช้แม่เหล็กและ อะลูมิเนียม มักใช้รูปเปลวอะลูมิเนียมหรือกระป๋อง มีน้ำหนักเบา แข็งแรงทนต่อการซึมผ่านของอากาศ ก๊าซ แสงและกลิ่น รสได้ดี ใช้เคลือบกับวัสดุอื่นซึ่งให้ภาพลักษณ์ที่ดีเนื่องจากความเงาแวบและเป็นตัวเหนี่ยวความเย็นได้ดี

(4) แก้ว มีความเฉื่อยต่อการทำปฏิกิริยากับสารเคมีชีวภาพต่างๆ รักษาคุณภาพสินค้าได้ดีซอติคือมีความใสและทำเป็นสีต่างๆได้ทนต่อแรงกดสูงแต่เปราะง่ายสามารถนำมาหมุนเวียนหลอมใช้ใหม่

2.2.3 ปัจจัยที่มีผลต่อการออกแบบบรรจุภัณฑ์ผลไม้สด

ผู้วิจัยศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการเน่าเสียของผลไม้สดเพื่อใช้เป็นหลักการออกแบบบรรจุภัณฑ์ส้มโอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐมครั้งนี้ ตามที่ (โครงการพัฒนาศูนย์ข้อมูล SMEs.2554) หากวางพืชผักผลไม้รวมถึงดอกไม้สดทิ้งไว้ภายนอกที่อากาศร้อน ไม่นานนักผักผลไม้และดอกไม้เหล่านั้นจะเหี่ยวเฉาอย่างรวดเร็ว แต่มีน้อยคนที่ทราบว่า พืชผักผลไม้รวมถึงดอกไม้สดที่ถูกเด็ดหรือตัดจากลำต้นแล้วยังคงมีชีวิต และมีการหายใจ เสมือนว่าพืชผลเหล่านั้นยังอยู่กับลำต้นเดิม ซึ่งกระบวนการหายใจของพืชผลเป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้ผักผลไม้สูญเสียความสด นอกจากนี้ยังมีเหตุปัจจัยอื่นที่ทำให้ผักผลไม้ และดอกไม้มีอายุการเก็บรักษาสั้นประกอบด้วยปัจจัย 5 ปัจจัย ได้แก่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

(1) ก๊าซเอทิลีน

เอทิลีนมีสูตรเคมี C_2H_4 เป็นก๊าซที่พืชบางชนิดผลิตออกมา เพื่อทำหน้าที่คล้ายฮอร์โมนกระตุ้นหรือเร่งให้ผลไม้เกิดกระบวนการสุกอม ซึ่งผลไม้หลายชนิด เช่น กล้วย มะละกอ จะเกิดการสุกอมเร็วขึ้นเมื่อได้รับก๊าซนี้ ดังนั้นในการขนส่งผลไม้ที่ใช้เวลานาน เช่น การขนส่งทางเรือสินค้า นอกจากผู้ประกอบการจะเก็บผลไม้ดิบไว้ในที่มีอุณหภูมิต่ำ เพื่อชะลอกระบวนการหายใจของพืชแล้ว ยังต้องหาวิธีกำจัดก๊าซเอทิลีนที่ผลไม้ปล่อยออกมา เพื่อไม่ให้ผลไม้สุกก่อนกำหนดด้วยเหตุผลสำคัญที่ต้องชะลอเวลาสุกอม เนื่องจากการสุกอมเป็นสภาวะสุดท้ายที่ผักผลไม้อยู่ในสภาพสมบูรณ์ เมื่อผ่านสภาพสุกอมแล้วผักผลไม้จะเริ่มเหี่ยวหรือเกิดการเน่าเสีย ดังนั้นบรรจุภัณฑ์สำหรับผลไม้ที่สามารถปล่อยก๊าซเอทิลีนออกมาจึงอาจมีการใส่สารบางชนิดที่สามารถดูดซับก๊าซเอทิลีนรวมอยู่ในบรรจุภัณฑ์ (เช่น sachet of ethylene absorbing substance) หรือใช้สารนั้นเป็นองค์ประกอบในวัสดุบรรจุภัณฑ์ เพื่อดูดซับเอทิลีนที่ผลไม้ปล่อยออกมาระหว่างการบรรจุหรือขนส่ง เพื่อชะลอการสุกและการเน่าเสียของผลผลิต

ภาพที่ 2.19 แสดงการเปรียบเทียบผลไม้อีกกล่องขวามีได้รับเอทิลีนจึงสุกเร็วกว่ากล่องซ้าย

(2) ก๊าซออกซิเจน

โดยปกติก๊าซออกซิเจนเป็นก๊าซที่มีความจำเป็นสำหรับสิ่งมีชีวิตเกือบทุกชนิดไม่ว่าแม้แต่พืช แต่สำหรับพืชผักผลไม้รวมถึงดอกไม้ที่ถูกเก็บเกี่ยวหรือถูกตัดถูกเด็ดจากต้นแล้ว ระดับปริมาณก๊าซออกซิเจนที่ปรากฏในบรรยากาศทั่วไป (~21%) ถือว่า เป็นระดับออกซิเจนที่มากเกินไปจนทำให้เกิดผลทางลบต่อพืชได้เนื่องจาก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

(2.1) ก๊าซออกซิเจนเอื้อต่อการเจริญเติบโตของจุลินทรีย์ และเชื้อราต่างๆ ที่ทำลายผลิตผลหลังการเก็บเกี่ยว

(2.2) โดยธรรมชาติหลังการเก็บเกี่ยวผักผลไม้สดยังคงมีการหายใจซึ่งต้องใช้ก๊าซออกซิเจน สารอาหาร และน้ำที่อยู่ในเซลล์พืชเป็นวัตถุดิบ ดังนั้นหากบรรยากาศในบรรจุภัณฑ์มีระดับก๊าซออกซิเจนมากพืชผักผลไม้จะมีหายใจตามอัตราปกติเหมือนตอนที่ติดอยู่ต้น ซึ่งส่งผลให้พืชผลเหี่ยวง่าย

(3) ก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์

โดยทั่วไปก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์เป็นเพียงผลิตผลที่เกิดจากกระบวนการหายใจของสิ่งมีชีวิตส่วนใหญ่ และไม่น่า จะมีประโยชน์เท่าใด แต่สำหรับการถนอม รักษาความสดของผักผลไม้แล้ว ปริมาณก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ในบรรจุภัณฑ์ที่มีระดับความเข้มข้นเหมาะสมจะมีบทบาท สามารถช่วยถนอมความสดของพืชผักผลไม้เนื่องจากก๊าซนี้ทำให้เกิดสภาวะที่ไม่เหมาะสมต่อการแพร่พันธุ์ และการเจริญเติบโตของจุลินทรีย์ต่างๆ ได้

(4) ความชื้น

ความชื้นคือ ไอน้ำในบรรยากาศ ซึ่งมาจากการหายใจของผักผลไม้ รวมถึงปริมาณไอน้ำที่แฝงตัวอยู่ในบรรยากาศ ความชื้นในบรรจุภัณฑ์เป็นอีกปัจจัยที่มีผลต่ออายุการเก็บรักษาผลิตผลสด รวมถึงอาหารในบรรจุภัณฑ์ เนื่องจากหากอุณหภูมิสิ่งแวดล้อมภายนอกมีการเปลี่ยนแปลงมาก ไอน้ำที่อยู่ภายในจะควบแน่นเป็นหยดน้ำในระหว่างขนส่งสินค้า และจะกลายเป็นปัจจัยที่เอื้อให้เชื้อราและจุลินทรีย์สามารถเจริญเติบโตบนผลิตผลสด รวมถึงทำให้ผลิตภัณฑ์เสื่อมคุณภาพ

(5) อุณหภูมิ

เป็นอีกปัจจัยที่มีผลต่อความสดหากอุณหภูมิการเก็บ รักษาสูง ผักผลไม้สดต่างๆ จะมีอัตราการหายใจมากขึ้น ซึ่งอุณหภูมิที่เหมาะสมสำหรับการเก็บรักษาพืชผักเมืองหนาวควรเก็บที่อุณหภูมิใกล้ 0 °C ขณะที่ผักผลไม้เขตร้อน รวมถึงพืชผลต่างๆ ที่ปลูกในประเทศไทยควรเก็บรักษาที่อุณหภูมิประมาณ 10-13°C เหตุผลที่ไม่ควรเก็บผักผลไม้เขตร้อนไว้ที่อุณหภูมิต่ำเกินไปก็เพื่อหลีกเลี่ยงปรากฏการณ์สะท้านหนาว(chilling injury)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.3 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ไชยวุฒิ เกตุหลิม .2550 “การพัฒนาบรรจุภัณฑ์ผลไม้สดเพื่อเป็นของขวัญ” สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย. จากการศึกษาพบว่า บรรจุภัณฑ์ที่ประสบความสำเร็จ และเป็นที่ยอมรับในหมู่ผู้บริโภคเกิดขึ้นจากการออกแบบและพัฒนาของผู้ที่เกี่ยวข้อง ทั้งการพัฒนาโครงสร้างที่เหมาะสมกับการใช้งาน การปกป้องคุ้มครองสินค้าที่บรรจุตลอดจนการออกแบบกราฟิกที่สะดุดตา เพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้า อย่างไรก็ตาม ผู้ที่ใช้บรรจุภัณฑ์แต่ละรายอาจมีข้อจำกัดในการลงทุน ตั้งแต่การว่าจ้างนักออกแบบ งบประมาณการผลิต และวัสดุที่มีราคาแพง ตลอดจนการออกแบบโดยขาดความเข้าใจในพฤติกรรมของผู้บริโภค การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาโครงสร้างบรรจุภัณฑ์ การออกแบบกราฟิก บรรจุภัณฑ์บนตัวบรรจุภัณฑ์ ประสิทธิภาพของการออกแบบบรรจุภัณฑ์ผลไม้สด รูปร่าง รูปทรง ขนาดบรรจุ รวมทั้งการออกแบบตราสินค้า และชื่อสินค้า โดยศึกษาความพึงพอใจของผู้บริโภค เพื่อจัดจำหน่ายสินค้าของขวัญภายในประเทศตลอดจนได้บรรจุภัณฑ์ที่เป็นเอกลักษณ์ สามารถปกป้องสินค้า และการออกแบบกราฟิกที่ช่วยเพิ่มมูลค่าให้แก่ตัวสินค้าได้ด้วย

ชูเกียรติ กาญจนกรางกูรและคณะ.2554 “การออกแบบบรรจุภัณฑ์เพื่อเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ท้องถิ่น” รายงานการวิจัย คณะศิลปกรรมและการออกแบบอุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีอีสานวิทยาเขตนครราชสีมา. จากการศึกษาพบว่า การออกแบบบรรจุภัณฑ์เพื่อเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ท้องถิ่น ทำให้ชุมชนได้รวมกลุ่มและใช้ความรู้ ภูมิปัญญาที่มีในชุมชนมาผลิตเป็นผลิตภัณฑ์ที่ได้มาตรฐาน และมีเอกลักษณ์ของกลุ่ม มีการบริหารจัดการ เกิดการเรียนรู้ที่จะสร้างเครือข่ายระบบการผลิต การเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์สร้างเครือข่ายพันธมิตรเพื่อลดต้นทุนการผลิตและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในเชิงธุรกิจ การตลาด เกิดการปรับตัวจากการผลิตที่ไม่ได้คำนึงถึงมาตรฐาน คุณภาพ รูปแบบผลิตภัณฑ์ และความต้องการของผู้บริโภคมาเป็นการผลิตที่มีแบบแผน เป้าหมาย และใส่ใจต่อคุณภาพมาตรฐาน เพื่อการคัดสรรผลิตภัณฑ์ที่ดีออกสู่ตลาด

พินาสิน สาริยา.2547 “ศิลปหัตถกรรมในประเพณี กกับการพัฒนาการออกแบบบรรจุภัณฑ์สินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์จังหวัดบุรีรัมย์” วารสารมนุษยและสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ ปีที่ 10 ฉบับที่ 1 จากการศึกษาพบว่า การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาศิลปหัตถกรรมในประเพณีกับการพัฒนาการออกแบบบรรจุภัณฑ์จังหวัด โดยศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์ แล้วนำศิลปหัตถกรรมในประเพณีซึ่งคงความเป็นเอกลักษณ์ มาสร้างคุณค่าให้เกิดบนบรรจุภัณฑ์ เพื่อสร้างแรงจูงใจในการซื้อ และประชาสัมพันธ์ เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวจังหวัดบุรีรัมย์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ณรงค์ศักดิ์ มณีแสง.2550 “การออกแบบบรรจุภัณฑ์เพื่อการขนส่งผลไม้สดประเภทแอปเปิ้ล” รายงานการวิจัยทุนอุดหนุนการวิจัยจากสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระราชูปถัมภ์ จากการศึกษาพบว่า การพัฒนาบรรจุภัณฑ์สำหรับผลิตภัณฑ์เพื่อการส่งออกผู้ประกอบการ จะต้องทำความเข้าใจในหลายปัจจัย ซึ่งก่อให้เกิดการออกแบบโครงสร้างที่ดี เช่น การเลือกใช้วัสดุ การกำหนดรูปร่าง ขนาด วิธีการประกอบบรรจุภัณฑ์ที่จะมีผลต่อคุณภาพผลิตภัณฑ์ โดยการวิจัยมุ่งเน้นออกแบบบรรจุภัณฑ์ที่ใช้วัสดุที่ทำจากกระดาษลูกฟูกเพื่อเพิ่มการรับแรงกระแทกจากการขนส่ง ในงานวิจัยสามารถวิเคราะห์บรรจุภัณฑ์ที่ใช้ในการทดสอบการขนส่งผลแอปเปิ้ลโดยผลการทดสอบจากการใช้แรงกดด้านบน สามารถรับแรงกดได้ 890 นิวตัน ต่อตารางมิลลิเมตร สูงกว่าของเดิมร้อยละ 8.9 จากเดิม

ศิริวรรณ ตั้งแสงประทีป.2550 “การออกแบบบรรจุภัณฑ์ขายปลีกผลพลับแห้ง” บทความประชุมทางวิชาการของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ครั้งที่ 45: สาขาส่งเสริมการเกษตรและคหกรรมศาสตร์ สาขาอุตสาหกรรมเกษตร, หน้า 570-577 จากการศึกษาพบว่า แนวคิดในการออกแบบบรรจุภัณฑ์ขายปลีกผลพลับแห้ง พัฒนาจากการศึกษารวบรวมข้อมูลที่เป็นสำหรัการออกแบบได้แก่ คุณลักษณะของผลิตภัณฑ์ ความต้องการบรรจุภัณฑ์ของเจ้าของผลิตภัณฑ์ และข้อมูลทางการตลาดของบรรจุภัณฑ์ผลไม้แห้งที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน จากนั้นทำการออกแบบโครงสร้างจำนวน 4 แบบ และทำการคัดเลือกแบบสำหรับการออกแบบกราฟิกในขั้นต่อไป จากผลการทดสอบความพึงพอใจของผู้บริโภคจำนวน 100 ราย ด้วยวิธีการสุ่มแบบเจาะจง ทำการออกแบบกราฟิกที่สอดคล้องกับรูปแบบที่ได้คัดเลือกไว้จำนวน 4 แบบ แล้วคัดเลือกแบบจำนวน 1 แบบ โดยคณะนักวิชาการ 4 ท่าน ผลการออกแบบได้กล่องขายปลีกที่มีโครงสร้างเรียบง่าย ซึ่งปรับปรุงจากกล่องกระดาษแข็งพับได้แบบ Band Box style สามารถบรรจุลูกพลับได้ 8 ผล มีมิติภายใน 171X168X24 มม. และมีมิติภายนอก 173X178X29 มม. โดยกราฟิกมีเอกลักษณ์เดียวกับกล่องขายปลีกผลพลับสดที่ได้พัฒนาไว้เดิม

เอมอร เลิศสำราญ.2552 “ระบบการผลิตเพื่อการส่งออกของส้มโอในเขตจังหวัดนครปฐม” วิทยานิพนธ์ ปริญญาโทบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ จากการศึกษาพบว่า เป็นการศึกษากระบวนการผลิตเพื่อการส่งออกของส้มโอในเขตจังหวัดนครปฐม รวมทั้งวิเคราะห์หารูปแบบการผลิตส้มโอเพื่อการส่งออกที่ถูกต้อง และเหมาะสม (GAP) เพื่อเป็นแนวทางการปฏิบัติในระบบการผลิตให้มีประสิทธิภาพตรงตามความต้องการของตลาดส่งออก และศึกษาดัชนีทุนและผลตอบแทนทางการเงิน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “การศึกษาและออกแบบบรรจุภัณฑ์ส้มโอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม” โดยผู้วิจัยได้กำหนดการดำเนินงานวิจัยของแต่ละขั้นตอนดังต่อไปนี้

- 3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- 3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- 3.3 การพัฒนาบรรจุภัณฑ์
- 3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยเรื่อง “การศึกษาและออกแบบบรรจุภัณฑ์ส้มโอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม” ได้ครอบคลุมประชากรและกลุ่มตัวอย่างดังนี้

3.1.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างด้านการศึกษาและออกแบบบรรจุภัณฑ์ส้มโอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ 1

ประชากร คือ ผู้ประกอบการสวนส้มโอในเขตพื้นที่ตั้งแหล่งภูมิศาสตร์ที่ได้รับการจดทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ พื้นที่ อำเภอนครชัยศรี อำเภอสสามพราน อำเภอพุทธมณฑลของจังหวัดนครปฐม

กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้ประกอบการสวนส้มลงสุพจน์ อำเภอสสามพราน จังหวัดนครปฐมจากการสำรวจผู้ประกอบการสวนส้มโอในเขต เพื่อหาตัวแทนกลุ่มประชากร จากการสุ่มแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

ตัวแปรต้น คือ เอกลักษณะสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์

ตัวแปรตาม คือ แนวทางการออกแบบบรรจุภัณฑ์ที่แสดงเอกลักษณ์สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ 2

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบบรรจุภัณฑ์ เป็นผู้มีคุณวุฒิปริญญาโทหรือเอก สาขาการออกแบบกราฟิกและบรรจุภัณฑ์ หรือผู้ที่มีประสบการณ์การทำงานเกี่ยวข้องอย่างน้อย 5 ปี จำนวน 3 ท่าน วิเคราะห์และประเมินผลงานการออกแบบบรรจุภัณฑ์ส้มโอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม ดังนี้

ได้ผู้เชี่ยวชาญรวมทั้งหมด 3 คน

(1) ผศ.ปาริชาติ รัตนพล อาจารย์ประจำสาขาออกแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม

คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร

(2) อาจารย์ ราชัน แพงประเสริฐ อาจารย์ประจำสาขาออกแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม

คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร

(3) อาจารย์ รักเล่ห์ ไต้สำโรง นักวิชาการออกแบบผลิตภัณฑ์ชำนาญการพิเศษ

กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม

ตัวแปรต้นคือ แบบร่าง-แนวคิดบรรจุภัณฑ์ ส้มโอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม จำนวน 3 แบบ

ตัวแปรตามคือ ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับแบบร่าง-แนวคิดบรรจุภัณฑ์ ส้มโอนครชัยศรี

จังหวัดนครปฐม จำนวน 3 แบบ

3.1.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างด้านการประเมินผลความพึงพอใจในการออกแบบบรรจุภัณฑ์ส้มโอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม

ประชากร คือผู้บริโภคส้มโอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม

กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริโภคส้มโอนครชัยศรี ตลาดนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม จำนวน 50 คน ใช้

การสุ่มตัวอย่างเพื่อหาตัวแทนกลุ่มประชากร โดยวิธีสุ่มโดยบังเอิญ (Accidental Sampling)

ตัวแปรต้นคือ ต้นแบบบรรจุภัณฑ์ ส้มโอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม

ตัวแปรตามคือ ผลความพึงพอใจของผู้บริโภคที่มีต่อต้นแบบบรรจุภัณฑ์ส้มโอนครชัยศรี จังหวัด

นครปฐม

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “การศึกษาและออกแบบบรรจุภัณฑ์ส้มโอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม” มีเครื่องมือที่

ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.2.1 การกำหนดลักษณะเครื่องมือ

ลักษณะเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยแบ่งตามขั้นตอนของการศึกษาวิจัยดังนี้ ที่ใช้ในการวิจัยแบ่งตามขั้นตอนของการศึกษาวิจัย ดังนี้ ขั้นตอนการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับการศึกษาและออกแบบบรรจุภัณฑ์ส้มโอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐมโดยกำหนดลักษณะของเครื่องมือได้ดังนี้

3.2.1.1 แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Standardized or Structured Interview)

ศึกษาข้อมูลจากผู้ประกอบการสวนส้มโอเกี่ยวกับเอกลักษณ์สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ของส้มโอนครชัยศรี จากข้อมูลการขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ ซึ่งกำหนดรายการลงทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์แบบสัมภาษณ์แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 สอบถามข้อมูลเบื้องต้นของผู้ใช้สัมภาษณ์ เป็นคำถามแบบปิด

ตอนที่ 2 สอบถามข้อมูลเกี่ยวกับเอกลักษณ์สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ของส้มโอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม เป็นคำถามแบบเปิด

3.2.1.2 แบบประเมินผลงานการออกแบบจากผู้ทรงคุณวุฒิ

เพื่อใช้ประเมินงานออกแบบบรรจุภัณฑ์ส้มโอนครชัยศรี ทำการประเมินโดยผู้มีความรู้ปริญญาโทหรือเอก สาขาการออกแบบกราฟิกและบรรจุภัณฑ์ หรือผู้ที่มีประสบการณ์การทำงานเกี่ยวข้องอย่างน้อย 5 ปี จำนวน 3 ท่าน แบบประเมินแบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลทั่วไปของผู้ประเมิน เป็นแบบให้เลือกตอบ

ตอนที่ 2 เป็นแบบประเมินผลงานการออกแบบบรรจุภัณฑ์ส้มโอนครชัยศรี

ตอนที่ 3 เป็นข้อเสนอแนะ

3.2.1.3 แบบประเมินความพึงพอใจการออกแบบบรรจุภัณฑ์ส้มโอนครชัยศรี ของ

กลุ่มเป้าหมาย โดยแบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 สอบถามข้อมูลเบื้องต้นของกลุ่มเป้าหมายเป็นคำถามแบบตรวจสอบ

ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับความพึงพอใจ ของกลุ่มเป้าหมายที่มีต่อผลงานการออกแบบ ลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale)

3.2.2 การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ ทั้งแบบสัมภาษณ์แบบสอบถามและแบบประเมิน ก่อนการ

นำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล มีวิธีการดำเนินงานดังนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.2.2.1 การพิจารณาความเที่ยงตรงตามเนื้อหาโดยผู้เชี่ยวชาญ

การหาความเที่ยงตรงของแบบสัมภาษณ์และแบบสอบถามที่วัดแต่ละจุดประสงค์โดยใช้เทคนิคการตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับสิ่งที่ต้องการวัด (Index item of congruent :IOC) โดยการตรวจสอบจากผู้ทรงคุณวุฒิ ดังต่อไปนี้

- (1) รศ.อุดมศักดิ์ สาริบุตร อาจารย์ สาขาวิชาการออกแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
- (2) ผศ.ดร. ธเนศ ภิรมย์การ อาจารย์ สาขาวิชาการออกแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
- (3) รศ.ว่าที่ร้อยโท พิชัย สดภิบาล อาจารย์ สาขาวิชาการออกแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

เกณฑ์ในการตรวจพิจารณาข้อคำถามของผู้ทรงคุณวุฒิได้แก่

จะให้คะแนนคำถามแต่ละข้อดังนี้ +1 หรือ 0 หรือ -1

+1 คะแนน แน่ใจว่าข้อคำถามวัดได้ตรงตามวัตถุประสงค์

0 คะแนน ไม่แน่ใจว่าข้อคำถามวัดได้ตรงตามวัตถุประสงค์

-1 คะแนน แน่ใจว่าข้อคำถามวัดได้ไม่ตรงตามวัตถุประสงค์

ถ้าข้อคำถามใดที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.50-1.00 ถือว่ามีค่าความเที่ยงตรง

3.2.2.2 การปรับปรุงแก้ไขเครื่องมือ

ปรับปรุงแก้ไขเครื่องมือการวิจัยหลังจากได้รับการตรวจสอบโดยผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 3 ท่านและพิจารณาอีกครั้งโดยอาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์เพื่อแก้ไขปรับปรุงให้เหมาะสมกับงานวิจัยก่อนนำไปใช้ต่อไป

3.3 การพัฒนาบรรจุกณฑ์

ผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนการพัฒนาบรรจุกณฑ์ ดังนี้

3.3.1 การสร้างแนวคิดในการออกแบบบรรจุกณฑ์สัมมนาออนไลน์ จังหวัดนครปฐม

จากการสัมภาษณ์ข้อมูลเอกลักษณ์สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์กับเจ้าของสวนส้มโอ และการศึกษาข้อมูลจากเอกสาร เกี่ยวกับเอกลักษณ์ของจังหวัดนครปฐมเพื่อรวบรวมเนื้อหาและแนวคิดสรุปแนวทางในการออกแบบบรรจุกณฑ์ จำนวน 3 ทางเลือก เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.3.2 การออกแบบบรรจุภัณฑ์ส้มโอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม

บรรจุภัณฑ์ส้มโอนครชัยศรี ประกอบไปด้วย โครงสร้างบรรจุภัณฑ์ชั้นที่ 1 (บรรจุภัณฑ์ปฐมภูมิ) และกราฟิกบนบรรจุภัณฑ์ที่มีความสอดคล้องกัน

3.3.3 การพัฒนางานออกแบบบรรจุภัณฑ์

ผู้วิจัยได้ดำเนินการออกแบบบรรจุภัณฑ์ โดยกำหนดแนวทางจำนวน 3 ทางเลือกแล้ว ประเมินผลงานการออกแบบโดยผู้เชี่ยวชาญ เพื่อวิเคราะห์ความเหมาะสมด้านโครงสร้างและบรรจุภัณฑ์ แล้วสรุปผลและออกแบบโดยปรับปรุงเหลือ 1 ทางเลือก

3.3.4 การพัฒนาผลงานออกแบบขั้นสุดท้ายและสร้างหุ่นจำลองบรรจุภัณฑ์

จากการพิจารณาผลงานการออกแบบบรรจุภัณฑ์โดยผู้ทรงคุณวุฒิ นำไปพัฒนาปรับปรุงในขั้นสุดท้าย สร้างหุ่นจำลอง (Model Study) เพื่อทำการประเมินผลความพึงพอใจของผู้บริโภคกลุ่มเป้าหมายต่อไป

3.3.5 การศึกษาความพึงพอใจของผู้บริโภคกลุ่มเป้าหมาย

นำผลงานที่ผ่านการพัฒนาในขั้นสุดท้าย ศึกษาความคิดเห็นด้านความพึงพอใจที่มีต่อผลงานการออกแบบ สรุปและวิเคราะห์ผลการวิจัย

3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลนั้น ผู้วิจัยได้ทำการสำรวจและเก็บข้อมูลโดยแบ่งประเภทได้ดังนี้

3.4.1 การสัมภาษณ์ผู้ประกอบการสวนส้มโอ เกี่ยวกับเอกลักษณ์สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ ผู้วิจัยได้ดำเนินการสัมภาษณ์ด้วยตนเอง

3.4.2 การบันทึกภาพ การเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวข้องกับการออกแบบบรรจุภัณฑ์ ในด้านการเก็บเกี่ยวผลผลิต จนถึงการผลิตบรรจุภัณฑ์สำหรับการค้าปลีก และรูปแบบการวางจำหน่ายซึ่งผู้วิจัยได้ทำการบันทึกภาพด้วยตนเอง ทั้งที่เป็นภาพเคลื่อนไหว และภาพนิ่ง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.4.3 การเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการออกแบบบรรจุภัณฑ์ส้มโอ นครชัยศรี จังหวัด นครปฐม สัมภาษณ์ข้อมูลกับผู้ประกอบการออกแบบแล้วนำไปประเมินผลโดยผู้เชี่ยวชาญ เพื่อนำมา วิเคราะห์กราฟิกและโครงสร้างบรรจุภัณฑ์

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยการศึกษาและออกแบบบรรจุภัณฑ์ส้มโอ นครชัยศรี จังหวัด นครปฐม ใช้สถิติและแปรผลข้อมูลโดยแบ่งขั้นตอนการศึกษาวิจัย ดังนี้

3.5.1 ศึกษาเอกลักษณ์สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ของส้มโอ นครชัยศรี

ผู้วิจัยศึกษาเอกลักษณ์สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ของส้มโอ นครชัยศรี จากข้อมูลการขึ้นทะเบียน สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์จากการสัมภาษณ์ผู้ประกอบการสวนส้มโอ เพื่อใช้ในการกำหนดแนวทางในการ ออกแบบบรรจุภัณฑ์ส้มโอ นครชัยศรีที่เป็นเอกลักษณ์ การเลือกวัสดุที่เหมาะสม สรุปผลและแปรผลโดย การบรรยาย เพื่อนำไปใช้ในขั้นตอนของการออกแบบบรรจุภัณฑ์ต่อไป

3.5.2 การออกแบบโครงสร้างบรรจุภัณฑ์และการออกแบบกราฟิกของบรรจุภัณฑ์นำข้อมูล ที่ได้จากข้อมูลเบื้องต้นทำการออกแบบบรรจุภัณฑ์ จำนวน 3 ทางเลือก ประเมินผลงานการออกแบบ บรรจุภัณฑ์โดยผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน พิจารณาทั้ง 3 ทางเลือก วิเคราะห์สรุปให้เหลือ 1 ทางเลือก จัดลำดับ ค่าคะแนน (Rating Scale) โดยเลือกจากระดับความเหมาะสม 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด วิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สรุปและแปรผลโดยการบรรยาย เถลถายที่ใช้ ในการวิเคราะห์ดังนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นิยมนำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

$$\frac{\text{คะแนนต่ำสุด} - \text{คะแนนสูงสุด}}{\text{จำนวนชั้น}} = \frac{5 - 1}{5} = 0.8$$

น้ำหนักคะแนน	ช่วงคะแนน	ความหมาย
5	4. 24- 5.00	หมายถึงเห็นด้วยมากที่สุด
4	3. 43- 4.23	หมายถึงเห็นด้วยมาก
3	2. 62- 3.42	หมายถึงเห็นด้วยปานกลาง
2	1. 81- 2.61	หมายถึงเห็นด้วยน้อย
1	1. 00- 1.80	หมายถึงเห็นด้วยน้อยที่สุด

3.5.3 ขั้นตอนการประเมินผลความพึงพอใจในการออกแบบบรรจุภัณฑ์บรรจุภัณฑ์ส้มโอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม การใช้แบบสอบถามประกอบหุ่นจำลอง สอบถามความคิดเห็นความพึงพอใจ ของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับผลงานการออกแบบบรรจุภัณฑ์ส้มโอนครชัยศรี วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การหาค่าเฉลี่ย หาค่าร้อยละ สรุปผลและแปลผลโดยการบรรยาย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาและออกแบบบรรจุภัณฑ์ส้มโอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูล และวิเคราะห์ข้อมูลตามแต่ละขั้นตอนดำเนินตามกรอบการวิจัย ดังต่อไปนี้

4.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อการศึกษาด้านการศึกษาและออกแบบบรรจุภัณฑ์ส้มโอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม

จากการลงพื้นที่เพื่อศึกษา และวิเคราะห์ข้อมูลด้านการศึกษาและออกแบบบรรจุภัณฑ์ส้มโอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม และตลาดในพื้นที่ใกล้เคียงตลาดนครชัยศรี ผู้วิจัยได้ทำการสัมภาษณ์และจัดทำแบบสอบถามด้านการออกแบบบรรจุภัณฑ์และถ่ายภาพรูปแบบบรรจุภัณฑ์ส้มโอในพื้นที่ต่างๆเพื่อนำผลการวิเคราะห์รูปแบบและสภาพลักษณะตลอดจนวัตถุประสงค์ในการผลิตที่ปรากฏตามสภาพจริงจากการใช้งานตลอดจนการใช้บรรจุภัณฑ์ในพื้นที่จริง ซึ่งนำมาวิเคราะห์ถึงปัญหาและหาแนวทางในการออกแบบได้ผลการศึกษา ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 4.1 ผลการวิเคราะห์รูปแบบบรรจุภัณฑ์ส้มโอในแต่ละพื้นที่ (รูปแบบเดิม) เพื่อนำมาเปรียบเทียบหาข้อมูล

ภาพบรรจุภัณฑ์	ชนิดและวัสดุอุปกรณ์บรรจุภัณฑ์ส้มโอ	สภาพที่พบ
 รูปแบบที่ 1 บรรจุภัณฑ์ในตลาดนครชัยศรี	เป็นบรรจุภัณฑ์หวายสานแบบมีหูหิ้ว	ด้านวัสดุ-อุปกรณ์ ทำขึ้นด้วยหวายสานกันเป็นแฉกและมัดรวมเพื่อรัดลูกส้มโอ ด้านประโยชน์ใช้สอย ใช้เป็นบรรจุภัณฑ์ที่มีหูหิ้วสามรถหิ้วส้มโอได้ที่ลูก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.1(ต่อ)

ภาพบรรจุภัณฑ์	ชนิดและวัสดุอุปกรณ์ บรรจุภัณฑ์สัมผัส	สภาพที่พบ
 <p data-bbox="97 835 458 936">รูปแบบที่ 1 บรรจุภัณฑ์ในตลาดดอนหวาย</p>	<p data-bbox="486 432 715 544">เป็นบรรจุภัณฑ์ ถุงพลาสติกแบบหิ้ว</p>	<p data-bbox="801 432 1218 813">ด้านความแข็งแรง ไม่มีความแข็งแรง ไม่สามารถทนแรง กระแทกจากภายนอกได้ กรรมวิธีการผลิต ผลิตในระบบอุตสาหกรรมโดยใช้ เครื่องมือเป็นหลัก</p> <p data-bbox="801 835 1218 1126">ด้านความปลอดภัย มีความปลอดภัยต่อการใช้งาน แต่เป็นมลพิษต่อสิ่งแวดล้อมไม่ เหมาะสมที่จะนำมาเป็นบรรจุภัณฑ์ใส่ อาหาร</p> <p data-bbox="801 1149 1218 1395">ด้านความสวยงามน่าใช้ รูปแบบเน้นสีสันให้เข้ากับเทศกาล ตรุษจีน และมีกราฟิกที่สื่อถึงความ มงคล</p>

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.1(ต่อ)

ภาพบรรจุภัณฑ์	ชนิดและวัสดุอุปกรณ์ บรรจุภัณฑ์สัมผัส	สภาพที่พบ
 <p data-bbox="107 943 454 1048">รูปแบบที่ 2 บรรจุภัณฑ์ใน ตลาดรอบองค์พระปฐมเจดีย์</p>	<p data-bbox="482 434 651 472">เป็นบรรจุภัณฑ์</p> <p data-bbox="482 501 696 539">ถุงพลาสติกแบบขึ้น</p> <p data-bbox="482 568 604 607">สุญญากาศ</p>	<p data-bbox="801 434 1011 472">ด้านความแข็งแรง</p> <p data-bbox="801 501 1193 607">ไม่มีความแข็งแรง ไม่สามารถทน แรงกระแทกจากภายนอกได้</p> <p data-bbox="801 636 991 674">กรรมวิธีการผลิต</p> <p data-bbox="801 703 1193 808">ผลิตในระบบอุตสาหกรรมโดยใช้ เครื่องมือเป็นหลัก</p> <p data-bbox="801 837 1019 875">ด้านความปลอดภัย</p> <p data-bbox="801 904 1193 1055">เป็นมลพิษต่อสิ่งแวดล้อมไม่ เหมาะสมที่จะนำมาเป็นบรรจุภัณฑ์ ใส่อาหาร</p> <p data-bbox="801 1084 1076 1122">ด้านความสวยงามน่าใช้</p> <p data-bbox="801 1151 1158 1256">รูปแบบเน้นเรียบง่ายสามารถเปิด รับประทานได้ทันที</p>

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.1.1 วิเคราะห์ข้อมูลรูปแบบผลิตภัณฑ์เดิมเพื่อเป็นข้อมูลพัฒนาบรรจุภัณฑ์ส้มโอ

จากตารางผลการวิเคราะห์รูปแบบบรรจุภัณฑ์ในตลาดแต่ละพื้นที่ (รูปแบบเดิม) นั้น ผู้วิจัยได้นำแนวทางไปใช้ในการวางแผนการดำเนินงานตามแนวทาง ซึ่งได้จากการวิเคราะห์เพิ่มเติมด้านการออกแบบบรรจุภัณฑ์ส้มโอเกี่ยวกับ จุดแข็ง (Strength) จุดอ่อน (Weakness) โอกาส (Opportunity) และ อุปสรรค (Threat) หรือการวิเคราะห์ ที่เรียกว่า SWOT เพื่อเป็นทฤษฎีและเป็นแนวทางในการวางแผนการออกแบบบรรจุภัณฑ์ส้มโอ นครชัยศรี จังหวัดนครปฐมต่อไปได้ โดยเป็นลำดับขั้นตอนดังต่อไปนี้

4.1.1.1 จุดแข็ง (Strength)

4.1.1.1.1 ในแต่ละรูปแบบบรรจุภัณฑ์สามารถที่จะเคลื่อนย้ายได้โดยสะดวก รวดเร็ว

4.1.1.1.2 ในรูปแบบบางตัวมีสีสันทที่สวยงาม เหมาะกับเทศกาล

4.1.1.1.3 สะดวกต่อการรับประทาน หรือหยิบออกมาจากบรรจุภัณฑ์

4.1.1.1.4 บางรูปแบบมีการรองรับน้ำหนักได้ดี มีความแข็งแรง

4.1.1.2 จุดอ่อน (Weakness)

4.1.1.2.1 รูปแบบส่วนมากไม่มีความแข็งแรง ไม่สามารถทนแรงกระแทกจาก

ภายนอกได้

4.1.1.2.2 บางรูปแบบเป็นมลพิษต่อสิ่งแวดล้อมไม่เหมาะสมที่จะนำมาเป็นบรรจุ

ภัณฑ์

4.1.1.2.3 บางรูปแบบใช้วัสดุไม่เหมาะสมกับการใช้งาน

4.1.1.2.4 ไม่เกิดความเป็นเอกลักษณ์ที่โดดเด่นในเรื่องราวของพื้นที่เพื่อสร้าง

แรงจูงใจในรูปแบบบรรจุภัณฑ์ส้มโอในตลาดที่แท้จริง

4.1.1.2.5 บางรูปแบบใช้วัสดุที่ไม่สอดคล้องกับพื้นที่ตลาดซึ่งทำให้เสียภาพพจน์ หรือ

ภาพลักษณ์ที่ดีของตลาดให้ดูด้อยลง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.1.1.3 โอกาส (Opportunity)

4.1.1.3.1 สามารถออกแบบบรรจุภัณฑ์ที่สอดคล้องกับพื้นที่ในด้านความเป็นเอกลักษณ์หรือการใช้วัสดุที่ เป็นเอกลักษณ์ในพื้นที่ชัดเจนได้ และช่วยส่งเสริมสนับสนุนในพื้นที่ตลาดนั้นให้ เกิดแรงจูงใจที่ดีต่อผู้บริโภคหรือนักท่องเที่ยวที่พบเห็น หรือใช้บริการได้ในทางบวก

4.1.1.3.2 สามารถมองเห็นจุดอ่อนและสามารถนำมาพัฒนาหรือออกแบบบรรจุภัณฑ์สั มโให้ เกิดประโยชน์สูงสุดได้ เช่น

- (1) นำวัสดุเหลือใช้ในพื้นที่มาทำให้เกิดมูลค่าต่อตัวสั มโ
- (2) ออกแบบที่มีรูปลักษณะสอดคล้องกับพื้นที่เพื่อส่งเสริมภาพลักษณ์ให้ดีขึ้น
- (3) ออกแบบในระบบการผลิตที่สามารถเพิ่มรายได้ให้กับผู้คนในท้องถิ่นที่มี

ความสนใจในงานหัตถกรรม

(4) สามารถออกแบบบรรจุภัณฑ์ให้ผู้บริโภคได้รู้ถึงที่มาที่ไปของสั มโ และ ส่งเสริมให้เกษตรกรชาวสวนสั มโปลูกสั มโที่มีคุณภาพออกมาสู่ตลาด

(5) สามารถออกแบบให้วัสดุที่มีความปลอดภัยต่อสิ่งแวดล้อม เพื่อความ ยั่งยืนของชุมชนนครชัยศรี

4.1.1.4 อุปสรรค (Treat)

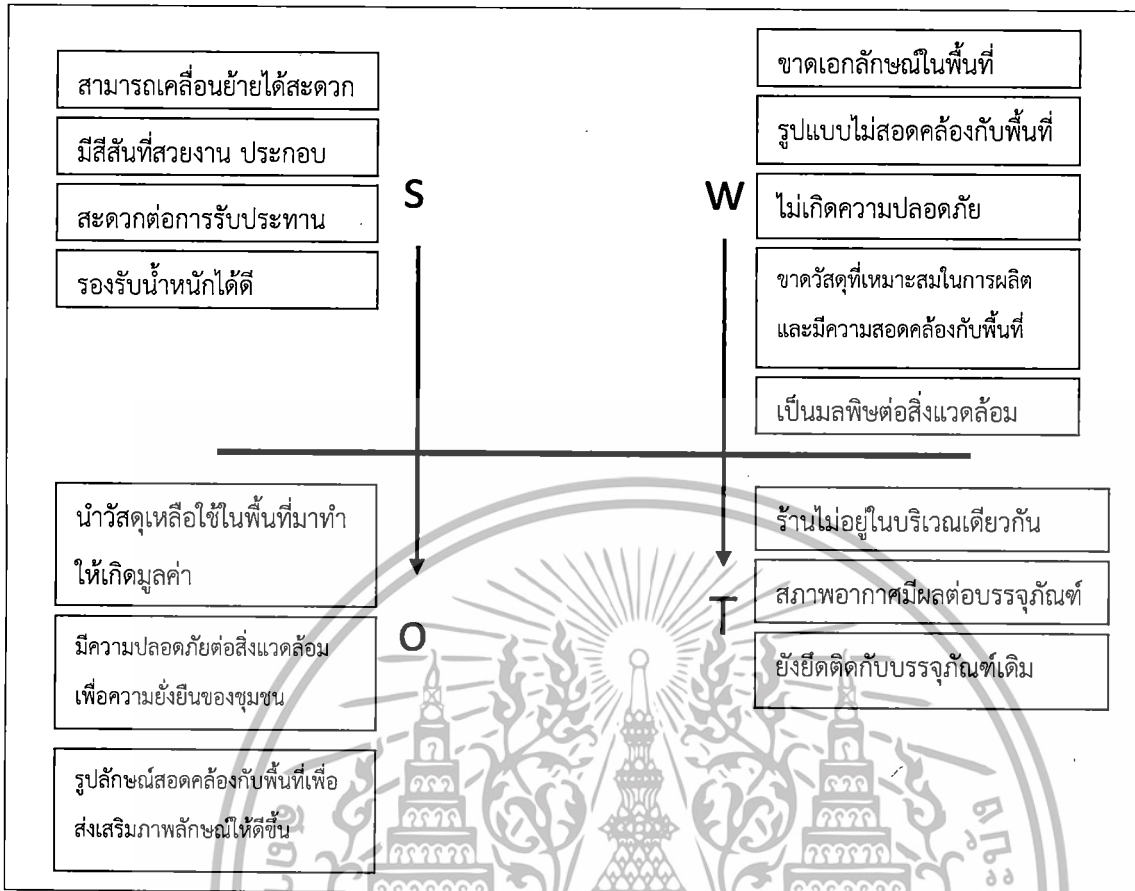
4.1.1.4.1 พื้นที่ในการออกแบบร้านขายสั มโแต่ละร้านไม่อยู่ในบริเวณเดียวกัน

4.1.1.4.2 สภาพอากาศมีผลต่อบรรจุภัณฑ์ที่ทำมาจากธรรมชาติ

4.1.1.4.3 ผู้ประกอบการร้านค้าสั มโยึดติดกับบรรจุภัณฑ์เดิมที่มีความสะดวกสบาย

แต่ไม่บ่งบอกถึงเอกลักษณ์ของตลาดนครชัยศรี และเป็นมลพิษต่อสิ่งแวดล้อม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แนวทางการออกแบบบรรจุภัณฑ์ส้มโอ นครชัยศรี จังหวัดนครปฐม ครั้งนี้ได้ใช้กระบวนการวิเคราะห์ SWOT เป็นการหาปัญหาจากด้านต่างๆจากสภาพที่พบ โดยนำเอาจุดแข็งไปกำจัดอุปสรรค และนำโอกาสไปกำจัดจุดอ่อน ดังแสดงในภาพที่ 4.1

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.2 แนวทางการออกแบบบรรจุภัณฑ์ส้มโอในกระบวนการเอาจุดแข็งไปกำจัดอุปสรรค

จุดแข็ง(Strength)	อุปสรรค(Treat)	แนวทางการออกแบบ
1 สามารถเคลื่อนย้ายได้ในการจัดวางในพื้นที่	1 ร้านไม่อยู่ในบริเวณเดียวกัน	1 ออกแบบบรรจุภัณฑ์ที่มีสีสันเรียบง่าย ไม่สะดุดตามากจนเกินไปแต่มีลักษณะที่บ่งบอกถึงอัตลักษณ์ของตลาดนครชัยศรี
2 มีสีสันที่สวยงาม	2 สภาพอากาศมีผลต่อบรรจุภัณฑ์	2 ออกแบบบรรจุภัณฑ์โดยใช้วัสดุที่มีความสวยงามในตัวและทนต่อสภาพอากาศในบริเวณตลาดนครชัยศรี
3 สะดวกต่อการรับประทาน	3 ยังยึดติดกับบรรจุภัณฑ์เดิม	3 ออกแบบโดยมีรูปลักษณะที่คล้ายบรรจุภัณฑ์เดิมเป็นแต่ผ่านกระบวนการคลี่คล้ายจนเป็นบรรจุภัณฑ์รูปแบบใหม่ และยังคงสะดวกต่อการหยิบส้มโอ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.3 แนวทางการออกแบบบรรจุภัณฑ์ส้มโอในกระบวนการเอาโอกาสไปกำจัดจุดอ่อน

โอกาส(Opportunity)	จุดอ่อน(Weakness)	แนวทางการออกแบบ
1 นำวัสดุเหลือใช้ในพื้นที่มาทำให้เกิดมูลค่า	1 ขาดเอกลักษณ์ในพื้นที่	1 นำวัสดุเหลือใช้ที่พบเห็นได้ทั่วไปในพื้นที่นครชัยศรีมาใช้ในการผลิตบรรจุภัณฑ์
2 มีความปลอดภัยต่อสิ่งแวดล้อม เพื่อความยั่งยืนของชุมชน	2 ขาดวัสดุที่เหมาะสมในการผลิตและมีความสอดคล้องกับพื้นที่	2 ออกแบบบรรจุภัณฑ์โดยใช้วัสดุเหลือใช้ที่พบเห็นได้ทั่วไปในพื้นที่นครชัยศรี และเป็นวัสดุจากธรรมชาติ
3 รูปลักษณ์สอดคล้องกับพื้นที่เพื่อส่งเสริมภาพลักษณ์ให้ดีขึ้น	3 เป็นมลพิษต่อสิ่งแวดล้อม	3 ออกแบบโดยคำนึงถึงความปลอดภัยต่อสิ่งแวดล้อม และศึกษาจากบรรจุภัณฑ์ดั้งเดิมของพื้นที่นครชัยศรี

4.1.2 สรุปผลการวิเคราะห์แนวทางในการศึกษาและออกแบบบรรจุภัณฑ์ส้มโอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม ซึ่งใช้เป็นข้อมูลนำไปใช้ในการออกแบบได้ ดังนี้

4.1.2.1 ด้านวัสดุ-อุปกรณ์ การออกแบบบรรจุภัณฑ์ส้มโอเน้นวัสดุที่หาได้ง่ายในท้องถิ่นและมีคุณภาพพอที่จะทนต่อสภาพอากาศได้ดี

4.1.2.2 ด้านประโยชน์ใช้สอย ออกแบบบรรจุภัณฑ์ส้มโอโดยให้เกิดประโยชน์ต่อผู้บริโภคสามารถถือได้สะดวกมือ และหยิบส้มโอมาเพื่อบริโภคได้ง่าย นอกจากนั้นยังสามารถเอาบรรจุภัณฑ์ที่ห่อส้มโอนี้ไปแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์อื่นๆได้ต่อไป

4.1.2.3 ความแข็งแรง ออกแบบบรรจุภัณฑ์ส้มโอให้ทนต่อแรงดึง เพราะส้มโอมีน้ำหนักที่มาก และเมื่อผู้บริโภคถือมันน้อยยเกิดแรงเหวี่ยงอย่างมาก

4.1.2.4 กรรมวิธีการผลิต ออกแบบบรรจุภัณฑ์ส้มโอที่มุ่งเน้นกรรมวิธีการผลิตในระบบอุตสาหกรรมครัวเรือน เพื่อให้คนในท้องถิ่นสามารถมีรายได้อีกทางหนึ่ง และเป็นการลดต้นทุนการขนส่ง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.1.2.5 ด้านความปลอดภัย บรรจุภัณฑ์ส้มโอให้เกิดความปลอดภัยต่อกลุ่มผู้บริโภค โดยใช้วัสดุมาจากธรรมชาติ ต้องไม่มีสารพิษตกค้างเพราะส้มโอเป็นอาหาร

4.1.2.6 ด้านความสวยงามน่าใช้ บรรจุภัณฑ์ส้มโอเน้นเรื่องโครงสร้างที่มีความสวยงาม และมีแรงบันดาลใจในเรื่องของเอกลักษณ์ ขนบธรรมเนียมประเพณีในพื้นที่ และการดำรงชีวิต ซึ่งมีรูปแบบที่ชัดเจน นำมาออกแบบด้านความสวยงามมีที่มาที่ไป ให้เกิดความสวยงามน่าใช้

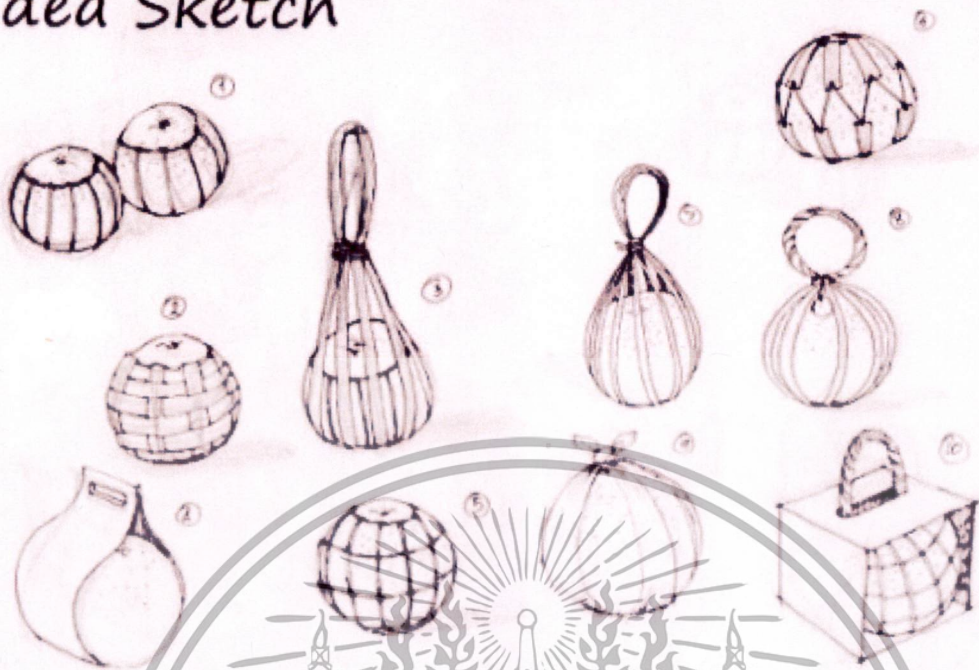
4.1.3 นำผลการวิเคราะห์ข้อมูลเข้าสู่กระบวนการ การการศึกษาและออกแบบบรรจุภัณฑ์ ส้มโอ นครชัยศรี จังหวัดนครปฐม

ผู้วิจัยนำผลของการวิเคราะห์ข้อมูล นำมาเป็นแนวทางในการออกแบบ โดยจากการศึกษาข้อมูล รูปแบบบรรจุภัณฑ์ส้มโอ (รูปแบบเดิม) ในตลาดพื้นที่ใกล้เคียง และกระบวนการวิเคราะห์ทางด้าน SWOT เพื่อหาปัญหาต่างๆที่มีนำมาทำการออกแบบและเสนอแนวคิดในการออกแบบได้จำนวน 3 รูปแบบ เพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญทางการออกแบบบรรจุภัณฑ์ส้มโอ ทำการประเมินให้ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับผลงานการออกแบบทั้ง 3 รูปแบบแนวคิด ซึ่งผู้วิจัยได้เสนอแนวคิดทั้ง 3 รูปแบบโดยมีขั้นตอนการออกแบบ ดังต่อไปนี้

4.1.3.1 ขั้นตอนการการร่างภาพความคิดในการออกแบบ (Idea Sketch Design) เป็นการร่างภาพความคิดในการออกแบบบรรจุภัณฑ์ส้มโอ ในรูปแบบต่างๆ เพื่อเป็นแนวทางในการคิด และนำมาสู่กระบวนการคิดในการออกแบบในขั้นตอนต่อไป

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

Idea Sketch

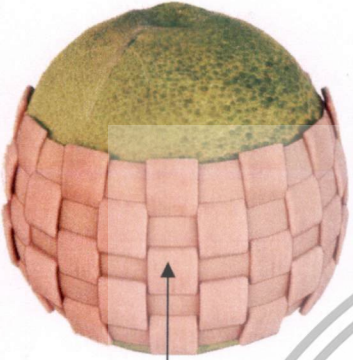
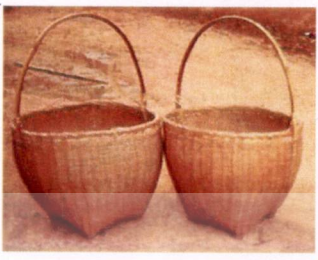

ภาพที่ 4.2 การร่างภาพความคิดในการออกแบบ (Idea Sketch Design)

4.1.3.2 ขั้นตอนการเคลียร์ภาพร่างความคิดเข้าสู่ขั้นตอนการออกแบบบรรจุภัณฑ์ส้มโอ เรียกว่า Sketch Design เป็นการเคลียร์แบบการออกแบบที่มาจากการประมวลแนวความคิดต่างๆ ให้ได้มาซึ่งรูปแบบบรรจุภัณฑ์ส้มโอ นครชัยศรี จังหวัดนครปฐม โดยการเคลียร์รูปแบบให้เกิดความชัดเจนในการออกแบบให้เห็นถึงรูปร่าง รายละเอียดเบื้องต้นก่อนนำเอาผลไปทำการวิเคราะห์รูปแบบกับผู้เชี่ยวชาญ หรือผู้อำนวยการด้านการออกแบบบรรจุภัณฑ์ส้มโอ ต่อไป โดยผู้ทำวิจัยได้ทำการเคลียร์แบบรูปร่าง โดยลงรายละเอียดทางด้านสีสันทันให้เกิดภาพเป็น 3 มิติ จำนวน 3 รูปแบบ และรายละเอียด เพื่อใช้ในการวิเคราะห์หาข้อบกพร่องใน ข้อดี และข้อเสียของตัวรูปแบบจากผู้เชี่ยวชาญ หรือผู้อำนวยการทางด้านออกแบบเพื่อนำข้อมูลมาปรับปรุงและพัฒนาต่อยอดแนวความคิดให้รูปแบบมีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น เพื่อนำไปทำการผลิตเป็นต้นแบบต่อไปได้ โดยกำหนดรูปแบบเก้าอี้จำนวน 3 รูปแบบเพื่อนำไปใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลพร้อมกับการรอบแนวความคิดในเรื่องต่างๆด้านออกแบบบรรจุภัณฑ์ส้มโอ ดังต่อไปนี้

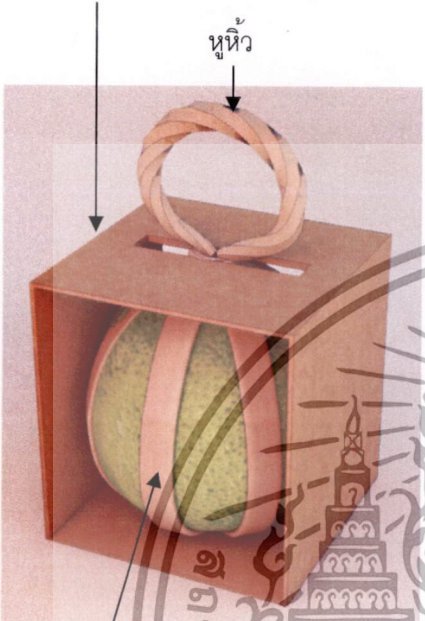

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.4 แสดงแนวความคิดในการออกแบบและแบบจำลองผลงานการออกแบบบรรจุภัณฑ์ส้มโอ

รูปแบบบรรจุภัณฑ์ส้มโอ	แนวความคิดในการออกแบบ
<p>แบบจำลองผลงานบรรจุภัณฑ์ส้มโอแบบที่ 1</p> <p>สานด้วยตอกไม้ไผ่</p> <p>PERSPECTIVE : FRONT VIEW</p>	 <p>บรรจุภัณฑ์ส้มโอตลาดนครชัยศรี แบบที่ 1 ได้รับแรงบันดาลใจซึ่งมาจากตระกร้าสานจากตอกไม้ไผ่ ซึ่งทางผู้วิจัยได้นำมาเป็นแนวคิดเรื่องแรงบันดาลใจ ประกอบกับแบบสอบถามกับกรอบแนวความคิดด้านการออกแบบทั้งหมด 6 ข้อ เพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญหรือชำนาญการด้านออกแบบเก้าอี้พักผ่อนเพื่อนำเสนอและสรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป</p> <p>การใช้สีเป็นสีจากธรรมชาติเพื่อให้เกิดความสมดุลกับวัตถุประสงค์ของรูปแบบไปในทางเดียวกัน</p> <p>วัสดุ-อุปกรณ์ในการผลิต ใช้วัสดุจากไม้ไผ่มาผ่าให้บางเป็นแผ่นบางๆ เรียกตอกไม้ไผ่</p> <p>ใส่ส้มโอได้หนึ่งลูกต่อหนึ่งบรรจุภัณฑ์</p>

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.4(ต่อ)

รูปแบบบรรจุภัณฑ์ส้มโอ	แนวความคิดในการออกแบบ
<p>แบบจำลองผลงานบรรจุภัณฑ์ส้มโอแบบที่ 2</p> <p>กล่องกระดาษที่มีความทนทานและง่ายต่อการขนย้าย</p> <p>หูหิ้ว</p> <p>ตอกไม้ไผ่</p> <p>PERSPECTIVE : FRONT VIEW</p>	 <p>บรรจุภัณฑ์ส้มโอตลาดนครชัยศรี แบบที่ 2 ได้รับแรงบันดาลใจซึ่งมาจากช่อง ซึ่งเป็นเครื่องมือในการจับปลาที่ใช้ในชีวิตประจำวันอันยาวนานของชาวนาในอำเภอนครชัยศรี ซึ่งทางผู้วิจัยได้นำมาเป็นแนวคิดเรื่องแรงบันดาลใจ ประกอบกับแบบสอบถามกับกรอบแนวความคิดด้านการออกแบบทั้งหมด 6 ข้อเพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญหรือชำนาญการด้านออกแบบบรรจุภัณฑ์ส้มโอ เพื่อนำเสนอและสรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป</p> <p>การใช้สีเป็นสีจากธรรมชาติเพื่อให้เกิดความสมดุลกับวัตถุประสงค์ของรูปแบบไปในทางเดียวกัน</p> <p>วัสดุ-อุปกรณ์ในการผลิต ใช้วัสดุจากไม้ไผ่มาผ่าให้บางเป็นแผ่นบางๆ เรียกตอกไม้ไผ่</p> <p>ใส่ส้มโอได้หนึ่งลูกต่อหนึ่งบรรจุภัณฑ์</p>

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.4(ต่อ)

รูปแบบบรรจุภัณฑ์ส้มโอ	แนวความคิดในการออกแบบ
<p>แบบจำลองผลงานบรรจุภัณฑ์ส้มโอแบบที่ 3</p> <p>ทำจากผักตบชวา</p> <p>ลายสานดอกแก้ว</p> <p>ตัวหนังสือที่เป็นเอกลักษณ์ ในพื้นที่ประกอบ</p> <p>PERSPECTIVE FRONT VIEW</p> 	 <p>การออกแบบบรรจุภัณฑ์ส้มโอตลาดนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม ได้รับแรงบันดาลใจในแต่ส่วนที่มาจากบรรจุภัณฑ์ดั้งเดิมของพื้นที่อำเภอ นครชัยศรี และตัดทอนรูปทรงให้ดูร่วมสมัยและเหมาะสมต่อการใช้งาน</p> <p>การใช้สีเป็นสีจากธรรมชาติเพื่อให้เกิดความสมดุลกับวัตถุประสงค์ของรูปแบบไปในทางเดียวกัน</p> <p>วัสดุ-อุปกรณ์ในการผลิต ใช้วัสดุจากผักตบชวาทากแห้ง ริดเป็นแผ่นและนำมาสานเป็นบรรจุภัณฑ์</p> <p>มี 2 แบบใส่ส้มโอได้หนึ่งลูกต่อหนึ่งบรรจุภัณฑ์ และแบบใส่ส้มโอได้ 3 ลูกต่อหนึ่งบรรจุภัณฑ์</p>

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.1.3.3 ขั้นตอนการลงพื้นที่เพื่อนำแบบจำลองการออกแบบบรรจุภัณฑ์ส้มโอให้ผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบบรรจุภัณฑ์วิเคราะห์เสนอความคิดเห็น

4.1.3.3.1 ผู้วิจัยได้นำผลงานการออกแบบจำลองทั้ง 3 แบบไปให้ผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบบรรจุภัณฑ์ส้มโอตลาดนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม ประเมินโดยสัมภาษณ์ความคิดเห็นเกี่ยวกับการออกแบบบรรจุภัณฑ์ส้มโอเป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างแล้ววิเคราะห์ผลการแสดงความคิดเห็นเพื่อที่จะคัดเลือกผลงานการออกแบบที่มีความเหมาะสม เพื่อนำไปพัฒนาเป็นต้นแบบบรรจุภัณฑ์ส้มโอตลาดนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม และนำไปประเมินความพึงพอใจของกลุ่มผู้บริโภคในขั้นต่อไป เพื่อความสมบูรณ์ตามวัตถุประสงค์ของการออกแบบบรรจุภัณฑ์ส้มโอตลาดนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม โดยผู้วิจัยได้ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการแสดงความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญในการออกแบบบรรจุภัณฑ์ส้มโอ โดยมีผู้เชี่ยวชาญ ดังนี้

ภาพที่ 4.3 การลงพื้นที่พบผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบบรรจุภัณฑ์ส้มโอ

- (1) ผศ.ปาริชาติ รัตนพล อาจารย์ประจำสาขาออกแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร
- (2) อาจารย์ ราชนิ แฝงประเสริฐ อาจารย์ประจำสาขาออกแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร
- (3) อาจารย์ รักเล่ห์ ใต้สำโรง นักวิชาการออกแบบผลิตภัณฑ์ชำนาญการพิเศษ กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม

ซึ่งผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบได้ให้ความคิดเห็นและผลการวิเคราะห์เพื่อนำไปพัฒนารูปแบบเพิ่มเติมในส่วนข้อเสนอแนะกับรูปแบบที่ถูกคัดเลือกในการนำไปพัฒนาต่อยอดให้เกิดความสมบูรณ์เกิดขึ้นในการการนำไปผลิตเป็นต้นแบบจริงต่อไป โดยสรุปเป็นตารางแต่ละแบบ ดังนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.5 ตารางความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญต่อแบบจำลองบรรจุภัณฑ์ส้มโอทั้ง 3 รูปแบบ

ภาพประกอบ	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบ	ประเด็นหลักการปรับปรุง
	<p>จากการสัมภาษณ์ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญจากแบบสอบถามโดยยึดหลักของกรอบการออกแบบ 6 ข้อ ดังนี้</p> <p>ด้านวัสดุ-อุปกรณ์ ความเป็นไปได้ในการผลิตโดยใช้ดอกไม้ไฟ</p> <p>ด้านความสวยงามน่าใช้ ขาดความสวยงามในเรื่องเอกลักษณ์ในพื้นที่และไม่มีจุดเด่นในการวางตลาดภายในเอกลักษณ์หรืออัตลักษณ์ในตัวรูปแบบให้โดดเด่น</p> <p>ด้านความปลอดภัย ขาดความปลอดภัยเนื่องจากมีมุมแหลมที่อาจเป็นอันตรายต่อผู้ใช้บริการได้</p> <p>กรรมวิธีการผลิต การผลิตมีความซับซ้อนเนื่องจากใช้เหล็กแผ่นเชื่อมต่อเป็นขาเก้าอี้ทำให้การผลิตค่อนข้างยาก และไม่เหมาะสม</p> <p>ด้านความแข็งแรง ขาดความแข็งแรงเนื่องจากไม่มีตัวเชื่อมขาเก้าอี้ขาด้านซ้ายและด้านขวา มีโอกาสที่จะหักหรือพับได้ง่ายในการนั่ง</p> <p>ด้านประโยชน์ใช้สอย ใช้เป็นที่นั่งพักคอยค่อนข้างยากเนื่องจากหนักพียงด้านหลังสูงเกินไป และมุมเอียงองศาด้านหลังไม่มีการ</p>	<p>ไม่เห็นด้วยในการนำไปพัฒนาต่อยอด</p> <p>ประเด็นหลัก ทั้ง 3 ผู้เชี่ยวชาญด้านออกแบบให้แนวคิดหลักในทิศทางเดียวกันว่า ควรมีเอกลักษณ์ที่ชัดเจนในการนำมาประกอบบรรจุภัณฑ์ส้มโอ ตามหัวข้อด้านความสวยงามน่าใช้ เป็นประเด็นในการออกแบบต่อยอดเพิ่มเติม</p>

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.5 (ต่อ)

ภาพประกอบ	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบ	ประเด็นหลักการปรับปรุง
<p data-bbox="103 454 398 495">บรรจุภัณฑ์ส้มโอแบบที่ 2</p> 	<p data-bbox="481 454 918 831">จากการสัมภาษณ์ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญจากแบบสอบถามโดยยึดหลักของกรอบการออกแบบ 8 ข้อ ดังนี้</p> <p data-bbox="481 875 918 1122">ด้านวัสดุ-อุปกรณ์ มีความเป็นไปได้ในการผลิตแต่ใช้โครงสร้างเหล็กกล่องหรือเหล็กแป๊บมากเกินไป</p> <p data-bbox="481 1144 918 1346">ด้านความสวยงามน่าใช้ ขาดความเป็นเอกลักษณ์หรืออัตลักษณ์ในตัวรูปแบบให้โดดเด่น รูปแบบแข็งเกินไปไม่เกิดความงามในเส้นสายของการออกแบบ</p> <p data-bbox="481 1368 918 1570">ด้านความปลอดภัย ขาดความปลอดภัยเนื่องจากมีมุมแหลมที่อาจเป็นอันตรายต่อผู้ที่ใช้บริการได้</p> <p data-bbox="481 1592 918 1794">กรรมวิธีการผลิต การผลิตมีความซับซ้อนเนื่องจากการตัดโค้งด้านหลังให้มีมิติเท่ากันทำให้การจับความเสถียรในการผลิตยากและเสียเวลา</p> <p data-bbox="481 1816 918 1854">ด้านความแข็งแรง มีความแข็งแรงเนื่องจากใช้โครงสร้างค่อนข้างเยอะมากและไม่ดีกับต้นทุนในการผลิตที่สูงเกินความจำเป็น</p>	<p data-bbox="947 454 1224 562">ไม่เห็นด้วยในการนำไปพัฒนาต่อยอด</p> <p data-bbox="947 651 1224 696">ประเด็นหลัก</p> <p data-bbox="947 719 1224 831">ทั้ง 3 ผู้เชี่ยวชาญด้านออกแบบให้แนวคิดหลัก</p> <p data-bbox="947 853 1224 965">ในทิศทางเดียวกันว่าควรมีเอกลักษณ์ที่ชัดเจน</p> <p data-bbox="947 987 1224 1099">ในการนำมาประกอบบรรจุภัณฑ์ส้มโอ ตาม</p> <p data-bbox="947 1122 1224 1234">หัวข้อด้านความสวยงามน่าใช้ เป็นประเด็นในการ</p> <p data-bbox="947 1256 1224 1301">ออกแบบต่อยอดเพิ่มเติม</p>

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.5 (ต่อ)

ภาพประกอบ	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบ	ประเด็นหลักการปรับปรุง
	<p>ด้านประโยชน์ใช้สอย มีพนักพิงที่โค้งรับหลังทำให้การนั่งพิงลำบากไม่เหมาะที่จะผลิต ควรให้รับหลังหรือพนักพิงมีความสอดคล้องกับการนั่งพิงถูกต้องตามหลักมาตรฐานการนั่งพิงรับหลัง</p>	
<p>บรรจุภัณฑ์ส้มโอแบบที่ 3</p> 	<p>จากการสัมภาษณ์ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญจากแบบสอบถามโดยยึดหลักของกรอบการออกแบบ 6 ข้อ ดังนี้</p> <p>ด้านวัสดุ-อุปกรณ์ มีความเป็นไปได้ในการผลิตใช้ผักตบชวาในการสานเป็นบรรจุภัณฑ์</p> <p>ด้านความสวยงามน่าใช้ มีความเป็นเอกลักษณ์หรืออัตลักษณ์ที่แสดงถึงพื้นที่ควรเพิ่มเติมในบริเวณด้านหลังพนักพิงเพื่อความโดดเด่น</p> <p>ด้านความปลอดภัย มีความปลอดภัยเนื่องจากไม่มีเสี้ยนหนามของผักตบชวา</p> <p>กรรมวิธีการผลิต การผลิตมีความเป็นไปได้สูงและขึ้นรูปได้ง่ายในการผลิตและไม่เกิดความซับซ้อน</p>	<p>เห็นด้วยในการนำไปพัฒนาต่อยอด</p> <p>ประเด็นหลัก</p> <p>ทั้ง 3 ผู้เชี่ยวชาญด้านออกแบบให้แนวคิดหลักในทิศทางเดียวกันว่าควรมีเอกลักษณ์ที่ชัดเจนในการนำมาประกอบบรรจุภัณฑ์ส้มโอ ตามหัวข้อด้านความสวยงามน่าใช้ เป็นประเด็นในการออกแบบต่อยอดเพิ่มเติม</p>

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.5 (ต่อ)

ภาพประกอบ	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบ	ประเด็นหลักการปรับปรุง
	<p>ด้านความแข็งแรง มีความทนต่อแรงเสียดทาน</p> <p>ด้านประโยชน์ใช้สอย สามารถนำไปประยุกต์ใช้เป็นผลิตภัณฑ์อื่นๆได้</p>	

4.1.3.3.2 นำข้อเสนอแนะเข้าสู่การพัฒนาผลิตภัณฑ์บรรจุภัณฑ์ส้มโอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม โดยได้ข้อสรุป ดังนี้

(1) ผู้เชี่ยวชาญด้านออกแบบบรรจุภัณฑ์ส้มโอทั้ง 3 ท่านได้เห็นควรและเลือกรูปแบบที่ 3 เพื่อนำไปผลิตเป็นต้นแบบต่อไป

(2) จากรูปแบบที่ 3 ผู้เชี่ยวชาญเสนอแนวทางแนะนำว่าควรเพิ่มเติมเอกลักษณ์ หรืออัตลักษณ์ใส่เข้าไปในรูปแบบบรรจุภัณฑ์ส้มโอ เพื่อให้เห็นถึงพื้นถิ่น หรือพื้นที่นั้นๆ ให้มีความโดดเด่นเฉพาะพื้นที่นั้นๆ

(3) เห็นด้วยกับการนำเอาวัสดุที่หาได้ง่ายในพื้นที่ตลาดมาทำการผลิตรูปแบบ เพื่อทำเป็นบรรจุภัณฑ์ส้มโอ

(4) เห็นด้วยกับการใช้สีสันทที่เป็นสีธรรมชาติ หรือบ่งบอกถึงสีของสิ่งแวดล้อมให้พื้นที่นั้น เพื่อให้สอดคล้องกับพื้นที่ในตลาด

(5) เห็นด้วยกับการกระจายแรงรับน้ำหนักในการนั่งของคานรองนั่งเก้าอี้พักคอยเพื่อรับแรง

(6) เห็นด้วยกับประโยชน์ใช้สอยที่ประยุกต์ใช้เป็นผลิตภัณฑ์อื่นๆได้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.1.3.3 กระบวนการออกแบบบรรจุภัณฑ์ส้มโอตลาดนครชัยศรี เพื่อนำไปสู่กระบวนการผลิตเป็นต้นแบบจริง โดยมีรายละเอียด ดังนี้

ภาพที่ 4.4 รูปแบบที่ถูกปรับปรุงตามแนวทางและข้อเสนอแนะแล้ว

4.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อการศึกษาด้านการผลิตบรรจุภัณฑ์ส้มโอตลาดนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม

4.2.1 ขั้นตอนการนำผลงานจำลองทั้ง 3 แบบให้ผู้เชี่ยวชาญด้านการผลิตเสนอความคิดเห็น ผู้วิจัยได้นำผลงานการออกแบบจำลองทั้ง 3 แบบไปให้ผู้เชี่ยวชาญด้านการผลิตบรรจุภัณฑ์ส้มโอ ประเมินโดยสัมภาษณ์ความคิดเห็นเกี่ยวกับการผลิตบรรจุภัณฑ์ส้มโอ ในตลาดนครชัยศรีเป็นแบบสัมภาษณ์ แบบมีโครงสร้างแล้ววิเคราะห์ผลการแสดงความคิดเห็น เพื่อเป็นข้อมูลแนวทางด้านการผลิต และนำไปประเมินความพึงพอใจของกลุ่มผู้บริโภคในขั้นต่อไป โดยผู้วิจัยได้ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการแสดงความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญในการผลิตบรรจุภัณฑ์ส้มโอ โดยมีผู้เชี่ยวชาญ ดังนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 4.5 การลงพื้นที่กับผู้เชี่ยวชาญด้านการผลิตบรรจุภัณฑ์ส้มโอ

1. กำนัน บุญสม ประเสริฐมรรค กำนันตำบลทรงคนอง ตำบลวัดทรงคนอง อำเภอสสามพราน จังหวัดนครปฐม

2. นาง สุภกรณ์ บริสุทธิ ประธานกลุ่มสานผักตบชวา บ้านบางแม่หม้าย อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี

3. นายสุพจน์ - นางประกาย สุขสงวน ผู้ประกอบการสวนส้มโอ ตำบลวัดทรงคนอง อำเภอสสามพราน จังหวัดนครปฐม

ซึ่งผู้เชี่ยวชาญด้านการผลิตได้ให้ความคิดเห็นและผลการวิเคราะห์เพื่อนำไปพัฒนารูปแบบเพิ่มเติมในส่วนข้อเสนอแนะกับรูปแบบที่ถูกคัดเลือกในการนำไปพัฒนาต่อยอดให้เกิดความสมบูรณ์เกิดขึ้นในการนำไปผลิตเป็นต้นแบบจริงต่อไป โดยสรุปเป็นตารางแต่ละแบบ โดยใช้หลักการของการผลิตในหัวข้อดังต่อไปนี้

- (1) การออกแบบควรพิจารณาประหยัดต้นทุนการผลิตมากที่สุด
- (2) การพัฒนาวัสดุให้เกิดความแข็งแรงมากขึ้น
- (3) การออกแบบให้ง่ายในการสร้างขึ้น
- (4) การออกแบบเพื่อเกิดความสะอาดสบายในการขนย้าย
- (5) การออกแบบเพื่อสามารถนำกลับมาประยุกต์ใช้กับผลิตภัณฑ์อื่นได้อีก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.2.2 นำข้อเสนอแนะในการผลิตเข้าสู่การพัฒนาผลิตภัณฑ์บรรจุภัณฑ์ส้มโอตลาด นครชัยศรี จังหวัดนครปฐม โดยได้ข้อสรุป ดังนี้

- 4.2.2.1 การวิเคราะห์ผลข้อสรุปของผู้เชี่ยวชาญด้านการผลิต
- 4.2.2.1.1 ผู้เชี่ยวชาญด้านการผลิตบรรจุภัณฑ์ส้มทั้ง 3 ท่านได้เห็นควรและให้รูปแบบที่ 3 ตามการวิเคราะห์จากผู้เชี่ยวชาญด้านออกแบบเพื่อนำไปผลิตเป็นต้นแบบต่อไป
- 4.2.2.1.2 จากรูปแบบที่ 3 ผู้เชี่ยวชาญด้านการผลิตเสนอแนวทางว่าควรทำหุรูดเพื่อ สามารถปรับขนาดบรรจุภัณฑ์ได้ตามขนาดส้มโอ และสามารถไปใช้กับผลิตภัณฑ์อื่นๆได้
- 4.2.2.1.3 เห็นควรกับการผลิตที่ใช้ผักตบชวาที่ผ่านการอบแบบธรรมชาติ ซึ่งต่างจาก แบบทั่วไปที่อบจากกำมะถัน เพราะบรรจุภัณฑ์นี้ใช้กับอาหารจึงต้องคำนึงถึงความปลอดภัย
- 4.2.2.1.4 เห็นควรกับการผลิตที่ใช้เส้นผักตบชวาที่เล็กลง เพื่อลดต้นทุนในการผลิต หากใช้เส้นใหญ่ตามแบบการผลิตจะทำให้เปลืองต้นทุนการผลิต
- 4.2.2.2 ขั้นตอนการผลิตต้นแบบบรรจุภัณฑ์ส้มโอตลาดนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม
- 4.2.2.2.1 ผู้วิจัยได้นำการวิเคราะห์และผลการวิเคราะห์ทั้งหมดผ่านการทำรูปแบบและ ทำขนาดของต้นแบบผลิตภัณฑ์แก้วที่ปักคอย และดำเนินการหาผู้ผลิตในแต่ละส่วนของวัสดุทำต้นแบบการผลิต ซึ่งได้ร้านผู้จัดทำต้นแบบการผลิตบรรจุภัณฑ์ส้มโอตลาดนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม ซึ่งมีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.6 แสดงขั้นตอนการผลิตต้นแบบบรรจุภัณฑ์ส้มโอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม

ลำดับที่	ภาพประกอบ	คำอธิบาย
1		<p>ทำต้นแบบบรรจุภัณฑ์ เพื่อคุยถึงขั้นตอนการทำกับผู้ผลิต</p>
2		<p>สถานที่การผลิต บ้านบางแม่หม้าย อ. บางปลาม้า จ.สุพรรณบุรี เป็นพื้นที่มีผู้เชี่ยวชาญทางด้านการผลิตภัณฑ์จากผักตบชวา</p>

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.6(ต่อ)

ลำดับที่	ภาพประกอบ	คำอธิบาย
3		เตรียมอุปกรณ์การผลิต คือ แผ่นรีดผักตบชวา ผักตบชวาอบแห้ง กรรไกร กาว ถังใส่น้ำ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.6(ต่อ)

ลำดับที่	ภาพประกอบ	คำอธิบาย
4		<p>ดึงไส้ฝักตบขวาออกให้หมด ริดฝักตบให้เรียบแบน เพื่อนำมาสาน</p>
5		<p>ขึ้นเส้นด้วยการถักเปียเพื่อความเหนียวแน่น คงทนของเส้นฝักตบขวา</p>
6		<p>ขึ้นชิ้นงานจากฐานขึ้นไปถึงมือจับ</p>
7		<p>ขึ้นแบบเป็นตัวอย่างทรงกลมใส่ผลไม้</p>

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อการประเมินความพึงพอใจการศึกษาและออกแบบบรรจุภัณฑ์ส้มโอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม

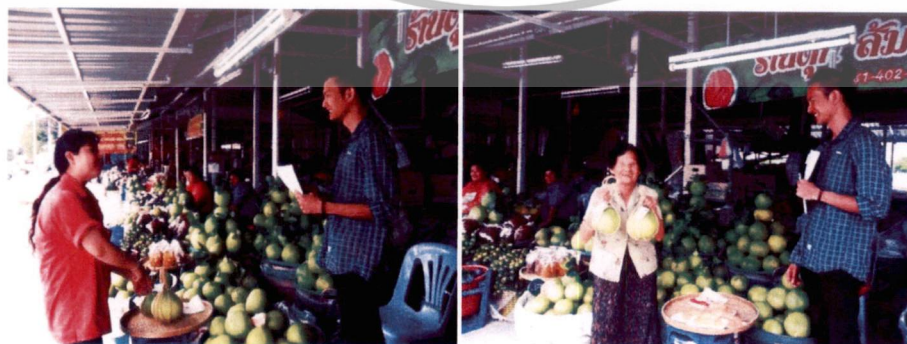
4.3.1 ขั้นตอนการนำผลงานจำลองทั้ง 3 แบบให้ผู้เชี่ยวชาญประเมินความพึงพอใจในรูปแบบบรรจุภัณฑ์ส้มโอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม

4.3.1.1 ผู้วิจัยได้นำผลงานการออกแบบจำลองทั้ง 3 แบบไปให้ผู้เชี่ยวชาญด้านประเมินความพึงพอใจในรูปแบบบรรจุภัณฑ์ส้มโอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐมประเมินโดยสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการผลิตบรรจุภัณฑ์ส้มโอนครชัยศรี เป็นแบบตารางหัวข้อแสดงความคิดเห็น โดยแบ่งค่าคะแนนเป็น 5,4,3,2,1 ตามลำดับคะแนน แบบมีโครงสร้างแล้ววิเคราะห์ผลการแสดงความคิดเห็น โดยผู้เชี่ยวชาญด้านประเมินความพึงพอใจในตลาดนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม ดังนี้

4.3.1.1.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ 1 คือ นักท่องเที่ยว และกลุ่มผู้บริโภค เช่น พ่อค้าแม่ค้าหรือผู้ที่เกี่ยวข้องโดยการชื้อโดยบังเอิญ (Accidental sampling) ในพื้นที่ตลาดนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม จำนวน 50 คน

ภาพที่ 4.6 กลุ่มนักท่องเที่ยวในตลาดนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม

ภาพที่ 4.7 กลุ่มพ่อค้าแม่ค้าในตลาดนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.3.1.1.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ 2 คือ เจ้าหน้าที่ทางภาครัฐ หรือเอกชนที่เกี่ยวข้องดูแลตลาดนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม ซึ่งการเลือกกลุ่มตัวอย่างผู้วิจัยใช้การเลือกตัวอย่างประชากรโดยไม่อาศัยหลักความน่าจะเป็น (Nonprobability sampling) เป็นการเลือกกลุ่มตัวอย่างตามเกณฑ์หรือตามวัตถุประสงค์ (Judgment or Purposive sampling) ซึ่งผู้วิจัยพิจารณาแล้วว่าสามารถเป็นตัวแทนกลุ่มประชากรที่ดีสามารถอ้างอิงหรืออนุมาน (Make Inference) ได้ผู้เชี่ยวชาญรวมทั้งหมด 3 คน ได้แก่

(1) นาย ไชโย เหลืองมาตรฐาน นายกเทศมนตรีตำบลนครชัยศรี อำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม

(2) นาย ชัยยวัฒน์ เกิดสมยา รองนายกเทศมนตรีตำบลนครชัยศรี อำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม

(3) นาย ชำนาญ ทรัพย์แก้วยอด รองนายกเทศมนตรีตำบลนครชัยศรี อำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม

4.3.1.2 เป็นการสัมภาษณ์หรือสอบถามความเห็น ด้านรูปแบบการออกแบบบรรจุภัณฑ์ สัมไอ ประกอบกับ IDEA SKETCH DESIGN รูปแบบบรรจุภัณฑ์ส้มโอนครชัยศรี ซึ่งผู้ทำวิจัยได้ออกแบบไว้จำนวน 3 รูปแบบ โดยสัมภาษณ์หรือสอบถาม กลุ่มผู้บริโภคเพื่อพิจารณาแบบโดยให้สอดคล้องกับหลักการของการประเมินความพึงพอใจโดยแบ่งระดับความคิดเห็นประเมินให้ค่าแบบ (Rating Scale) ตามหัวข้อ (ตามกรอบการประเมินความพึงพอใจ) ของ (ดวงฤทัย อารังโชติ, 2550 : 133-134) ดังนี้

4.3.1.2.1 ให้ภาพลักษณ์ที่ดีต่อตลาดนครชัยศรี

4.3.1.2.2 มีองค์ประกอบเหมาะสม สวยงาม

4.3.1.2.3 สอดคล้องกับเป้าหมาย

4.3.1.2.4 มีความสะดุดตาเป็นเอกลักษณ์

การแบ่งระดับความคิดเห็นโดยแบ่งเป็น 5 ระดับ ในแต่ละข้อสามารถเลือกคำตอบตามความคิดเห็นของตัวผู้ตอบ โดยเลือกตามน้ำหนักคะแนน ดังนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.7 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของข้อมูลการประเมินความพึงพอใจของ
ผู้เชี่ยวชาญ เจ้าหน้าที่ดูแลในตลาดนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม

ลำดับที่	หัวข้อแสดงความคิดเห็น	ระดับความคิดเห็น		
		\bar{X}	S.D.	แปลความหมาย
1 มีภาพลักษณ์ที่ดีต่อตลาดนครชัยศรี จ.นครปฐม				
1	มีภาพลักษณ์ที่ดีและส่งเสริมในการประชาสัมพันธ์ตลาด	4.66	0.57	มากที่สุด
2	มีภาพลักษณ์ที่ดีต่อการวางในพื้นที่	5.00	0.00	มากที่สุด
3	มีภาพลักษณ์ที่สื่อได้ถึงตลาดนครชัยศรี	4.66	0.57	มากที่สุด
4	มีภาพลักษณ์ที่ดีต่อกลุ่มผู้บริโภคและชุมชนตลาดนครชัยศรี	4.66	0.57	มากที่สุด
5	มีภาพลักษณ์ที่ดีต่อภาพรวมในตลาดนครชัยศรี	5.00	0.00	มากที่สุด
	รวม	4.79	0.34	มากที่สุด
2 มีองค์ประกอบที่เหมาะสมและสวยงาม				
1	มีขนาดสัดส่วนที่เหมาะสมสวยงาม	4.66	0.57	มากที่สุด
2	มีการจัดวางองค์ประกอบเกี่ยวกับวัสดุที่เหมาะสม	5.00	0.00	มากที่สุด
3	มีการจัดวางองค์ประกอบในเรื่องลวดลายสวยงาม	4.66	0.57	มากที่สุด
4	มีองค์ประกอบการใช้สีสันทันที่สวยงาม	4.66	0.57	มากที่สุด
5	มีองค์ประกอบในการออกแบบที่ดีเหมาะสมสวยงาม	5.00	0.00	มากที่สุด
	รวม	4.79	0.34	มากที่สุด
3 มีความสอดคล้องกับเป้าหมาย				
1	สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การออกแบบ	4.66	0.57	มากที่สุด
2	สอดคล้องกับเป้าประสงค์ในการใช้งานชัดเจน	4.66	0.57	มากที่สุด
3	สอดคล้องกับพื้นที่ในการจัดวางผลิตภัณฑ์	4.66	0.57	มากที่สุด
4	สอดคล้องกับกลุ่มผู้บริโภค	5.00	0.00	มากที่สุด
5	สอดคล้องกับน้ำหนักในการเคลื่อนย้าย	5.00	0.00	มากที่สุด
	รวม	4.79	0.34	มากที่สุด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.7(ต่อ)

ลำดับที่	หัวข้อแสดงความคิดเห็น	ระดับความคิดเห็น		
		\bar{X}	S.D.	แปลความหมาย
4 มีความสะอาดตาเป็นเอกลักษณ์				
1	มีรูปแบบสวยงามเป็นที่โดดเด่น	5.00	0.00	มากที่สุด
2	มีเอกลักษณ์ที่ชัดเจนจากการมองระยะไกล	5.00	0.00	มากที่สุด
3	มีลวดลายที่นำมาใช้เป็นเอกลักษณ์สะอาดตา	4.66	0.57	มากที่สุด
4	มีสีสันทันที่ให้ความเป็นเอกลักษณ์บ่งบอกสื่อว่าเป็นสี ธรรมชาติ	5.00	0.00	มากที่สุด
5	มีวัสดุที่นำมาใช้เป็นเอกลักษณ์เฉพาะในพื้นที่	5.00	0.00	มากที่สุด
	รวม	4.93	0.11	มากที่สุด
	ค่าเฉลี่ยรวมทั้งหมด	4.82	0.28	มากที่สุด

4.3.1 สรุปผลการประเมินความพึงพอใจในตารางแสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานข้อมูลประเมินความพึงพอใจ

4.3.1.1 จากตารางที่ 4.8 พบว่าคะแนนความพึงพอใจของข้อมูล 4 ด้านของตารางแสดงความคิดเห็นประเมินความพึงพอใจ ผลของการวิเคราะห์สามารถแบ่งได้ตามหัวข้อ ดังนี้

(1) มีภาพลักษณ์ที่ดีต่อตลาดนครชัยศรี มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ ($X = 4.79$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ที่ (S.D. = 0.34) แปลความหมายว่า มีความพึงพอใจในระดับ มากที่สุด

(2) มีองค์ประกอบที่เหมาะสมสวยงาม มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ ($\bar{X} = 4.79$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ที่ (S.D. = 0.34) แปลความหมายว่า มีความพึงพอใจในระดับ มากที่สุด

(3) มีความสอดคล้องกับเป้าหมาย มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ ($X = 4.79$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ที่ (S.D. = 0.34) แปลความหมายว่า มีความพึงพอใจในระดับ มากที่สุด

(4) มีความสะอาดตา เป็นเอกลักษณ์ มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ ($\bar{X} = 4.79$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ที่ (S.D. = 0.11) แปลความหมายว่า มีความพึงพอใจในระดับ มากที่สุด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การวิจัย เรื่อง การศึกษาและออกแบบบรรจุภัณฑ์ส้มโอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม สรุป
ผลการวิจัย อภิปรายผล

5.1 สรุปผลการวิจัย

5.1.1 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

5.1.1.1 เพื่อศึกษาและออกแบบบรรจุภัณฑ์ส้มโอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม

5.1.1.2 เพื่อประเมินผลความพึงพอใจในการออกแบบบรรจุภัณฑ์ส้มโอนครชัยศรี จังหวัด
นครปฐม

5.1.2 ขอบเขตของการวิจัย

ในการศึกษาและออกแบบบรรจุภัณฑ์ส้มโอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม ผู้วิจัยได้กำหนด
ขอบเขตของการวิจัย ดังนี้

5.1.2.1 ศึกษาแนวทางการออกแบบบรรจุภัณฑ์ส้มโอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม ผู้วิจัยแบ่ง
หัวข้อ ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

5.1.2.2 ศึกษาข้อมูลด้านการออกแบบบรรจุภัณฑ์ส้มโอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม โดย
ประยุกต์ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

(1) กลุ่มประชากรและกลุ่มตัวอย่าง คือ

(1.1) ผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบบรรจุภัณฑ์ส้มโอนครชัยศรี
จังหวัดนครปฐม จำนวน 3 ท่าน

(2) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

(2.1) ข้อมูลปฐมภูมิจากการสำรวจและลงพื้นที่ภาคสนามในตลาดนครชัยศรีและ
แบบสอบถามและสัมภาษณ์แบบเปิดกว้างกับผู้ชำนาญการและผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบบรรจุภัณฑ์
ส้มโอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม เพื่อหาความสำคัญและความน่าสนใจในกระบวนการ การสร้างงาน
และการออกแบบ พร้อมกับตีกรอบข้อคำถามให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัยด้านการออกแบบ
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปเผยแพร่
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

(2.2) ข้อมูลทุติยภูมิจากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยหรือวรรณกรรม ที่เกี่ยวข้องกับการออกแบบบรรจุภัณฑ์ส้มโอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม

5.1.2.3 ศึกษาข้อมูลด้านการผลิตบรรจุภัณฑ์ส้มโอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม โดยประยุกต์ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

(1) กลุ่มประชากรและกลุ่มตัวอย่าง คือ

(1.1) ผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบบรรจุภัณฑ์ส้มโอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม จำนวน 3 ท่าน

(2) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

(2.1) ข้อมูลปฐมภูมิจากการสำรวจและลงพื้นที่ภาคสนามในตลาดนครชัยศรี และแบบสอบถามและสัมภาษณ์แบบเปิดกว้างกับผู้ชำนาญการและผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบบรรจุภัณฑ์ส้มโอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม เพื่อหาความสำคัญและความน่าสนใจในกระบวนการ การผลิตระบบอุตสาหกรรม พร้อมกับติดกรอบข้อคำถามให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัยด้านการออกแบบ

(2.2) ข้อมูลทุติยภูมิจากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยหรือวรรณกรรม ที่เกี่ยวข้องกับการออกแบบบรรจุภัณฑ์ส้มโอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม

5.1.2.4 ศึกษาข้อมูลด้านพฤติกรรมผู้บริโภคที่มีผลต่อบรรจุภัณฑ์ส้มโอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม โดยประยุกต์ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

(1) กลุ่มประชากรและกลุ่มตัวอย่าง คือ

(1.1) ผู้บริโภคที่มีความสนใจต่อบรรจุภัณฑ์ส้มโอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม จำนวน 50 ท่าน โดยไม่ระบุเน้นถึง เพศ วัย และ รายได้

(1.2) นักท่องเที่ยวที่มีความสนใจต่อบรรจุภัณฑ์ส้มโอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม 50 ท่าน โดยไม่ระบุเน้นถึง เพศ วัย และ รายได้

(2) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

(2.1) ข้อมูลปฐมภูมิจากการสำรวจและลงพื้นที่ภาคสนามในตลาดนครชัยศรีและแบบสอบถามและสัมภาษณ์แบบเปิดกว้างกับผู้บริโภคที่มีความสนใจต่อบรรจุภัณฑ์ส้มโอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม เพื่อประเมินความพึงพอใจในการใช้งานเพื่อตอบโจทย์การตอบสนองของผู้บริโภคด้านอารมณ์ จิตใจ และพฤติกรรม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

(2.2) ข้อมูลทุติยภูมิจากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยหรือวรรณกรรม ที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มชุมชนของผู้บริโภคและนักท่องเที่ยวในจังหวัดนครปฐม

5.1.2.5 เพื่อได้ข้อมูลในการประเมินความพึงพอใจที่มีผลข้อมูลต่อบรรจุภัณฑ์ส้มโอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม โดยประยุกต์ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

(1) กลุ่มประชากรและกลุ่มตัวอย่าง คือ

(1.1) กลุ่มผู้บริโภคด้านการประเมินความพึงพอใจบรรจุภัณฑ์ส้มโอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม ในเชิงผลิตแบบระบบอุตสาหกรรม โดยกำหนดความพึงพอใจในหัวข้อ การให้ภาพลักษณ์ที่ดีและเพิ่มมูลค่าต่อบรรจุภัณฑ์ส้มโอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม มีองค์ประกอบเหมาะสมสวยงาม สอดคล้องกับเป้าหมายมีความสะดวกและเป็นเอกลักษณ์ ดังนี้

(1.1.1) ตัวแปรต้นคือ รูปแบบบรรจุภัณฑ์ส้มโอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม ที่ได้รับการพัฒนารูปแบบใหม่

(1.1.2) ตัวแปรตามคือ ความพึงพอใจรูปแบบของแก้อีพ็อคคอยที่มีผลต่อพื้นที่ท่องเที่ยวในจังหวัดนครปฐม

5.1.3 แหล่งที่มาของข้อมูล

ผู้ทำการวิจัยได้กำหนดแหล่งที่มาของข้อมูลในการวิจัย เรื่องการศึกษาและออกแบบบรรจุภัณฑ์ส้มโอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม ตามขั้นตอนการวิจัยดังนี้

ผู้วิจัยได้ศึกษาจากตำรา เอกสาร งานวิจัย และบทความที่เกี่ยวข้อง เกี่ยวกับขนบธรรมเนียม ประเพณี เอกลักษณ์ ประวัติศาสตร์ พื้นที่ อื่นๆ ของตลาดโบราณบางพลี และหาข้อมูลเพิ่มเติม เฉพาะเจาะจงยิ่งขึ้น โดยการสัมภาษณ์ด้วยคำถามแบบเปิด จากกลุ่มผู้ที่เกี่ยวข้อง 2

กลุ่มที่ 1 ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบบรรจุภัณฑ์ เป็นผู้มีคุณวุฒิปริญญาโทหรือเอก สาขาการออกแบบกราฟิกและบรรจุภัณฑ์ หรือผู้ที่มีประสบการณ์การทำงานเกี่ยวข้องอย่างน้อย 5 ปี จำนวน 3 ท่าน วิเคราะห์และประเมินผลงานการออกแบบบรรจุภัณฑ์ส้มโอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม ดังนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ได้ผู้เชี่ยวชาญรวมทั้งหมด 3 คน

(1) ผศ.ปาริชาติ รัตนพล อาจารย์ประจำสาขาออกแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม

คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร

(2) อาจารย์ ราชัน แฝงประเสริฐ อาจารย์ประจำสาขาออกแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม

คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร

(3) อาจารย์ รักเล่ห์ ใต้สำโรง นักวิชาการออกแบบผลิตภัณฑ์ชำนาญการพิเศษ

กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม

กลุ่มที่ 2 ผู้เชี่ยวชาญด้านการผลิตบรรจุภัณฑ์สัมผัสอินครชัยศรี จังหวัดนครปฐม ซึ่งเป็นผู้ที่มีคุณวุฒิในตำแหน่งผู้นำชุมชน และมีความเชี่ยวชาญเรื่องสัมผัสโอมากว่า 30 ปี ซึ่งการเลือกกลุ่มตัวอย่างผู้วิจัยใช้การเลือกตัวอย่างประชากรโดยไม่อาศัยหลักความน่าจะเป็น (Nonprobability sampling) เป็นการเลือกกลุ่มตัวอย่างตามเกณฑ์หรือตามวัตถุประสงค์ (Judgement or purposive sampling) ซึ่งเป็นผู้วิจัยพิจารณาแล้วว่าสามารถเป็นตัวแทนกลุ่มประชากรที่ดีสามารถอ้างอิงหรืออนุมาน (Make Inference) ได้ ผู้เชี่ยวชาญรวมทั้งหมด 3 คน ได้แก่

(1) กำนัน บุญสม ประเสริฐมรรค กำนันตำบลทรงคนอง ตำบลวัดทรงคนอง อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม

(2) นาง สุภรณ์ บริสุทธิ์ ประธานกลุ่มสถานฝึกตบชวา บ้านบางแม่หม้าย อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี

(3) นายสุพจน์ - นางประกาย สุขสงวน ผู้ประกอบการสวนส้มโอ ตำบลวัดทรงคนอง อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม

กลุ่มที่ 3 ได้แก่ ด้านประเมินความพึงพอใจ การศึกษาและออกแบบบรรจุภัณฑ์สัมผัสอินครชัยศรี จังหวัดนครปฐม จำนวน 2 กลุ่ม คือ

(1) นักท่องเที่ยว และกลุ่มผู้บริโภคร เช่น พ่อค้า แม่ค้าหรือผู้ที่เกี่ยวข้องโดยการสุ่มโดยบังเอิญ (Accidental sampling) ในพื้นที่ตลาดนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม จำนวน 100 คน

(2) ผู้เชี่ยวชาญ และเจ้าหน้าที่ทางภาครัฐ หรือเอกชนที่เกี่ยวข้องดูแลตลาดนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม ซึ่งการเลือกกลุ่มตัวอย่างผู้วิจัยใช้การเลือกตัวอย่างประชากรโดยไม่อาศัยหลักความน่าจะเป็น (Nonprobability sampling) เป็นการเลือกกลุ่มตัวอย่างตามเกณฑ์หรือตามวัตถุประสงค์ (Judgement or purposive sampling) ซึ่งเป็นผู้วิจัยพิจารณาแล้วว่าสามารถเป็นตัวแทนกลุ่มประชากรที่ดีสามารถอ้างอิงหรืออนุมาน (Make Inference) ได้ผู้เชี่ยวชาญรวมทั้งหมด 3 คน ได้แก่

แม้ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

(1) นาย ไชโย เหลืองมาตรฐาน นายกเทศมนตรีตำบลนครชัยศรี อำเภอนครชัยศรี จังหวัด นครปฐม

(2) นาย ชัยยาวัฒน์ เกิดสมยา รองนายกเทศมนตรีตำบลนครชัยศรี อำเภอนครชัยศรี จังหวัด นครปฐม

(3) นาย ชำนาญ ทรัพย์แก้วยอด รองนายกเทศมนตรีตำบลนครชัยศรี อำเภอนครชัยศรี จังหวัด นครปฐม

5.1.4 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “การศึกษาและออกแบบบรรจุภัณฑ์ส้มโอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม” มีเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ

5.1.4.1 การกำหนดลักษณะเครื่องมือ

ลักษณะเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยแบ่งตามขั้นตอนของการศึกษาวิจัยดังนี้ ที่ใช้ในการวิจัยแบ่งตามขั้นตอนของการศึกษาวิจัย ดังนี้ ขั้นตอนการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับการศึกษาและออกแบบบรรจุภัณฑ์ส้มโอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐมโดยกำหนดลักษณะของเครื่องมือได้ดังนี้

(1) แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Standardized or Structured Interview) ศึกษาข้อมูลจากผู้ประกอบการสวนส้มโอเกี่ยวกับเอกลักษณ์สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ของส้มโอนครชัยศรี จากข้อมูลการขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ ซึ่งกำหนดรายการลงทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์แบบสัมภาษณ์แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 สอบถามข้อมูลเบื้องต้นของผู้ใช้สัมภาษณ์ เป็นคำถามแบบปิด

ตอนที่ 2 สอบถามข้อมูลเกี่ยวกับเอกลักษณ์สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ของส้มโอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม เป็นคำถามแบบเปิด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

(2) แบบประเมินผลงานการออกแบบจากผู้ทรงคุณวุฒิ

เพื่อใช้ประเมินงานออกแบบบรรจุภัณฑ์ส้มโอนครชัยศรี ทำการประเมินโดยผู้ที่มีคุณวุฒิปริญญาโท หรือเอก สาขาการออกแบบกราฟิกและบรรจุภัณฑ์ หรือผู้ที่มีประสบการณ์การทำงานเกี่ยวข้องอย่างน้อย 5 ปี จำนวน 3 ท่าน แบบประเมินแบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลทั่วไปของผู้ประเมิน เป็นแบบให้เลือกตอบ

ตอนที่ 2 เป็นแบบประเมินผลงานการออกแบบบรรจุภัณฑ์ส้มโอนครชัยศรี

ตอนที่ 3 เป็นข้อเสนอแนะ

(3) แบบประเมินความพึงพอใจการออกแบบบรรจุภัณฑ์ส้มโอนครชัยศรี ของกลุ่มเป้าหมาย โดยแบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 สอบถามข้อมูลเบื้องต้นของกลุ่มเป้าหมายเป็นคำถามแบบตรวจสอบ

ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับความพึงพอใจ ของกลุ่มเป้าหมายที่มีต่อผลงานการออกแบบ ลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale)

5.1.4.2 การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ ทั้งแบบสัมภาษณ์แบบสอบถามและแบบประเมิน ก่อนการนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล มีวิธีการดำเนินงานดังนี้

(1) การพิจารณาความเที่ยงตรงตามเนื้อหาโดยผู้เชี่ยวชาญ

การหาความเที่ยงตรงของแบบสัมภาษณ์และแบบสอบถามที่วัดแต่ละจุดประสงค์โดยใช้เทคนิคการตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับสิ่งที่ต้องการวัด (Index item of congruent :IOC) โดยการตรวจสอบจากผู้ทรงคุณวุฒิ ดังต่อไปนี้

(1.1) รศ.อุดมศักดิ์ สาริบุตร อาจารย์ สาขาวิชาการออกแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

(1.2) ผศ.ดร. ธเนศ ภิรมย์การ อาจารย์ สาขาวิชาการออกแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

(1.3) รศ.ว่าที่ร้อยโท พิชัย สดภิบาล อาจารย์ สาขาวิชาการออกแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เกณฑ์ในการตรวจพิจารณาข้อคำถามผู้ของผู้ทรงคุณวุฒิได้แก่

จะให้คะแนนคำถามแต่ละข้อดังนี้ +1 หรือ 0 หรือ -1

+1 คะแนน แน่ใจว่าข้อคำถามวัดได้ตรงตามวัตถุประสงค์

0 คะแนน ไม่แน่ใจว่าข้อคำถามวัดได้ตรงตามวัตถุประสงค์

-1 คะแนน แน่ใจว่าข้อคำถามวัดได้ไม่ตรงตามวัตถุประสงค์

ถ้าข้อคำถามใดที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.50-1.00 ถือว่ามีค่าความเที่ยงตรง

(2) การปรับปรุงแก้ไขเครื่องมือ

ปรับปรุงแก้ไขเครื่องมือการวิจัยหลังจากได้รับการตรวจสอบโดยผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 3 ท่านและพิจารณาอีกครั้งโดยอาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์เพื่อแก้ไขปรับปรุงให้เหมาะสมกับงานวิจัยก่อนนำไปใช้ต่อไป

5.1.5 การพัฒนาบรรจุกณฑ์

ผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนการพัฒนาบรรจุกณฑ์ ดังนี้

5.1.5.1 การสร้างแนวคิดในการออกแบบบรรจุกณฑ์สัมโนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม

จากการสัมภาษณ์ข้อมูลเอกลักษณ์สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์กับเจ้าของสวนส้มโอ และการศึกษาข้อมูลจากเอกสาร เกี่ยวกับเอกลักษณ์ของจังหวัดนครปฐมเพื่อรวบรวมเนื้อหาและแนวคิดสรุปแนวทางการออกแบบบรรจุกณฑ์ จำนวน 3 ทางเลือก

5.1.5.2 การออกแบบบรรจุกณฑ์สัมโนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม

บรรจุกณฑ์สัมโนครชัยศรี ประกอบไปด้วย โครงสร้างบรรจุกณฑ์ชั้นที่ 1 (บรรจุกณฑ์ปฐมภูมิ) และกราฟิกบนบรรจุกณฑ์ที่มีความสอดคล้องกัน

5.1.5.3 การพัฒนางานออกแบบบรรจุกณฑ์

ผู้วิจัยได้ดำเนินการออกแบบบรรจุกณฑ์ โดยกำหนดแนวทางจำนวน 3 ทางเลือกแล้ว ประเมินผลงานการออกแบบโดยผู้เชี่ยวชาญ เพื่อวิเคราะห์ความเหมาะสมด้านโครงสร้างและบรรจุกณฑ์ แล้วสรุปผลและออกแบบโดยปรับปรุงเหลือ 1 ทางเลือก

5.1.5.4 การพัฒนาผลงานออกแบบขั้นสุดท้ายและสร้างหุ่นจำลองบรรจุกณฑ์

จากการพิจารณาผลงานการออกแบบบรรจุกณฑ์โดยผู้ทรงคุณวุฒิ นำไปพัฒนาปรับปรุงในขั้นสุดท้าย สร้างหุ่นจำลอง (Model Study) เพื่อทำการประเมินผลความพึงพอใจของผู้บริโภคกลุ่มเป้าหมายต่อไป

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5.1.5.5 การศึกษาความพึงพอใจของผู้บริโภคกลุ่มเป้าหมาย

นำผลงานที่ผ่านการพัฒนาในขั้นสุดท้าย ศึกษาความคิดเห็นด้านความพึงพอใจที่มีต่อผลงานการออกแบบ สรุปและวิเคราะห์ผลการวิจัย

5.1.6 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลนั้น ผู้วิจัยได้ทำการสำรวจและเก็บข้อมูลโดยแบ่งประเภทได้ดังนี้

5.1.6.1 การสัมภาษณ์ผู้ประกอบการสวนส้มโอ เกี่ยวกับเอกลักษณ์สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ ผู้วิจัยได้ดำเนินการสัมภาษณ์ด้วยตนเอง

5.1.6.2 การบันทึกภาพ การเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวข้องกับการออกแบบบรรจุภัณฑ์ ในด้านการเก็บเกี่ยวผลผลิต จนถึงการบรรจุสำหรับการค้าปลีก และรูปแบบการวางจำหน่ายซึ่งผู้วิจัยได้ทำการบันทึกภาพด้วยตนเอง ทั้งที่เป็นภาพเคลื่อนไหว และภาพนิ่ง

5.1.6.3 การเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการออกแบบบรรจุภัณฑ์ส้มโอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม สัมภาษณ์ข้อมูลกับผู้ประกอบการออกแบบแล้วนำไปประเมินผลโดยผู้เชี่ยวชาญ เพื่อนำมาวิเคราะห์กราฟิกและโครงสร้างบรรจุภัณฑ์

5.1.7 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยการศึกษาและออกแบบบรรจุภัณฑ์ส้มโอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม ใช้สถิติและแปรผลข้อมูลโดยแบ่งขั้นตอนการศึกษาวิจัย ดังนี้

5.1.7.1 ศึกษาเอกลักษณ์สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ของส้มโอนครชัยศรี

ผู้วิจัยศึกษาเอกลักษณ์สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ของส้มโอนครชัยศรี จากข้อมูลการขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์จากการสัมภาษณ์ผู้ประกอบการสวนส้มโอ เพื่อใช้ในการกำหนดแนวทางในการออกแบบบรรจุภัณฑ์ส้มโอนครชัยศรีที่เป็นเอกลักษณ์ การเลือกใช้วัสดุที่เหมาะสม สรุปผลและแปรผลโดยการบรรยาย เพื่อนำไปใช้ในขั้นตอนของการออกแบบบรรจุภัณฑ์ต่อไป

5.1.7.2 การออกแบบโครงสร้างบรรจุภัณฑ์และการออกแบบกราฟิกของบรรจุภัณฑ์นำข้อมูลที่ได้จากข้อมูลเบื้องต้นทำการออกแบบบรรจุภัณฑ์ จำนวน 3 ทางเลือก ประเมินผลงานการออกแบบบรรจุภัณฑ์โดยผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน พิจารณาทั้ง 3 ทางเลือก วิเคราะห์สรุปให้เหลือ 1 ทางเลือก จัดลำดับค่าคะแนน (Rating Scale) โดยเลือกจากระดับความเหมาะสม 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

และน้อยที่สุด วิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สรุปและแปลผลโดยการบรรยาย เกณฑ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ดังนี้

$$\frac{\text{คะแนนต่ำสุด} - \text{คะแนนสูงสุด}}{\text{จำนวนชั้น}} = \frac{5 - 1}{5} = 0.8$$

น้ำหนักคะแนน	ช่วงคะแนน	ความหมาย
5	4. 24- 5.00	หมายถึงเห็นด้วยมากที่สุด
4	3. 43- 4.23	หมายถึงเห็นด้วยมาก
3	2. 62- 3.42	หมายถึงเห็นด้วยปานกลาง
2	1. 81- 2.61	หมายถึงเห็นด้วยน้อย
1	1. 00- 1.80	หมายถึงเห็นด้วยน้อยที่สุด

5.1.7.3 ขั้นตอนการประเมินผลความพึงพอใจในการออกแบบบรรจุภัณฑ์ส้มโอนครชัยศรี

จังหวัดนครปฐม การใช้แบบสอบถามประกอบหุ่นจำลอง สอบถามความคิดเห็นความพึงพอใจ ของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับผลงานการออกแบบบรรจุภัณฑ์ส้มโอนครชัยศรี วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การหาค่าเฉลี่ย หาค่าร้อยละ สรุปผลและแปลผลโดยการบรรยาย

5.1.8 ผลการวิจัย

ผู้วิจัยได้ผลการศึกษา เรื่อง การออกแบบบรรจุภัณฑ์ส้มโอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม ซึ่งได้ผลของการวิจัยโดย ดำเนินตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย โดยแบ่งขั้นตอนของผลการวิจัย ดังนี้

(1) จากวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 การออกแบบบรรจุภัณฑ์ส้มโอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม ในหัวข้อของการศึกษา ได้จำแนกเรื่อง ดังนี้

(1.1) กลุ่มผู้บริโภคที่ได้ศึกษาวิจัย มี 2 กลุ่มประกอบด้วย กลุ่มนักท่องเที่ยว และกลุ่มพ่อค้า แม่ค้า ที่อยู่ในพื้นที่ตลาดนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม จากการสุ่มจำนวน 50 ท่าน ซึ่งได้ผลข้อมูลคือ กลุ่มนักท่องเที่ยว เพศชาย 11 คน เพศหญิง 19 คน และ กลุ่มพ่อค้าแม่ค้า เพศชาย 8 คน เพศหญิง 12 คน สรุปได้ว่าเพศหญิงเป็นผู้ที่มาท่องเที่ยวและให้ความสนใจสินค้ามากกว่าเพศชายและมีความคิดเห็นด้วยกับการออกแบบบรรจุภัณฑ์ส้มโอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม แบบชุดเดี่ยวขนาดเบอร์ 3 มากที่สุด เนื่องด้วยรูปลักษณ์ที่ดูสะอาดตา และถือได้สะดวกมือ กลุ่มนักท่องเที่ยว มีอายุเฉลี่ยในการท่องเที่ยวตามลำดับ ดังนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

(1.1.1) อายุ 25-31 ปี จำนวน 25 คน เป็นลำดับแรก

(1.1.2) อายุ 18-24 ปี จำนวน 12 คน เป็นลำดับสอง

(1.1.3) อายุ 32-38 ปี จำนวน 10 คน เป็นลำดับสาม

(1.1.4) อายุ 40 ปีขึ้นไป จำนวน 3 คน เป็นลำดับสี่

กลุ่มผู้บริโภครายแรกที่เข้ามาท่องเที่ยวมากที่สุด อายุเฉลี่ย 25-31 ปี ซึ่งอยู่ในช่วงวัยทำงานที่สามารถจับจ่ายใช้สอยสินค้าต่างๆในพื้นที่ตลาดนครชัยศรี เป็นกลุ่มหลัก สถานภาพทางการศึกษาของกลุ่มนักท่องเที่ยวมีการศึกษาระดับปริญญาตรีเป็นส่วนมาก และกลุ่มแม่ค้ามีการศึกษาระดับอนุปริญญา (ปวส.) ส่วนมากอาชีพกลุ่มผู้บริโภค ของกลุ่มนักท่องเที่ยวส่วนมากเป็นพนักงานบริษัทซึ่งมา เที่ยว จับจ่ายใช้สอย และชื่นชมความเป็นโบราณสถานพื้นที่ในตลาดนครชัยศรี ส่วนกลุ่มพ่อค้า แม่ค้า ส่วนมากจะทำธุรกิจร้านค้าเป็นส่วนตัวมากกว่า รายได้ของกลุ่มผู้บริโภค กลุ่มนักท่องเที่ยวโดยมีค่าเฉลี่ย 15,001 - 20,000 บาท กลุ่มพ่อค้า แม่ค้า มีรายได้เฉลี่ย 20,001 - 30,000 บาท/เดือน

(1.2) ผลที่ได้จากอัตลักษณ์ได้รูปทรงที่เกิดจากการมองเป็นอันดับหนึ่ง มากที่สุด เพื่อนำไปออกแบบประกอบบนโครงสร้างเก้าอี้เพื่อความเด่นชัดในเรื่องของเอกลักษณ์ประจำพื้นที่ตลาดนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม

(1.3) ได้ผลวิจัยเรื่องวัสดุที่ไม่เกิดมลภาวะให้กับสิ่งแวดล้อม คือ ผักตบชวา ซึ่งผักตบชวาเป็นวัสดุที่หาได้ง่ายในภูมิภาคนี้ ทั้งยังเป็นวัสดุจากธรรมชาติสามารถย่อยสลายได้ และมีความปลอดภัยต่อสินค้าที่ใช้รับประทาน มีความคงทนต่อการใช้งาน และมีราคาที่เหมาะสมในการผลิตเป็นบรรจุภัณฑ์

(1.4) ผลการวิจัยเรื่องการอำนวยความสะดวกในการใช้งาน วิธีใช้หูหิ้วในแบบที่ 3 ได้รับเลือกมากที่สุด เพราะมีอำนวยความสะดวกในการหิ้วส้มโอ

(1.5) ผลการวิจัยเรื่องการให้ข้อมูลแหล่งที่มาของผลิตภัณฑ์ คือ การใช้ QR code เพราะมีความเหมาะสมกับยุคสมัย ประหยัดพื้นที่ในการนำเสนอข้อมูลแหล่งที่มาของผลิตภัณฑ์ และประหยัดต้นทุนในการทำบรรจุภัณฑ์

(1.6) ผลการวิจัยเรื่องการส่งเสริมให้นำบรรจุภัณฑ์กลับมาใช้ได้อีก ได้ข้อสรุปว่าให้บรรจุภัณฑ์มีลักษณะเป็นตาข่ายทรงกลม มีหูรูดรัด เพื่อปรับขนาดได้ตามต้องการนำไปปรับใช้เพื่อเป็นของตกแต่งตามจินตนาการของผู้บริโภค

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

(1.7) ข้อเสนอสรุปการวิเคราะห์ข้อมูลรูปแบบบรรจุภัณฑ์เดิมเพื่อเป็นข้อมูลพัฒนาบรรจุภัณฑ์ส้มโอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม จากตารางวิเคราะห์รูปแบบบรรจุภัณฑ์ส้มโอในแต่ละพื้นที่ (รูปแบบเดิม) นั้น ผู้วิจัยได้นำแนวทางไปใช้ในการวางแผนการดำเนินงานตามแนวทาง ซึ่งได้จากการวิเคราะห์เพิ่มเติมด้านการออกแบบบรรจุภัณฑ์ส้มโอเกี่ยวกับ จุดแข็ง (Strength) จุดอ่อน (Weakness) โอกาส (Opportunity) และอุปสรรค (Threat) หรือการวิเคราะห์ ที่เรียกว่า SWOT เพื่อเป็นทฤษฎีและเป็นแนวทางในการวางแผน การออกแบบบรรจุภัณฑ์ส้มโอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม ต่อไปได้ โดยเป็นลำดับขั้นตอน

(1.8) ผลจากข้อเสนอแนะเข้าสู่การพัฒนาบรรจุภัณฑ์ส้มโอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม โดยได้ข้อสรุปจากผู้เชี่ยวชาญด้านออกแบบบรรจุภัณฑ์ส้มโอ ทั้ง 3 ท่านได้เห็นควรและเลือกรูปแบบที่ 3 เพื่อนำไปผลิตเป็นต้นแบบต่อไปจากรูปแบบที่ 3 ผู้เชี่ยวชาญเสนอแนวทางว่าควรเพิ่มเติมอัตลักษณ์ใส่เข้าไปในรูปแบบของกราฟิกที่สื่อถึงจังหวัดนครปฐม ให้มีความโดดเด่นเฉพาะพื้นที่นั้น และเห็นด้วยกับการนำวัสดุที่เหลือใช้และหาได้ง่ายในภูมิภาคนี้นำมาใช้เป็นวัสดุในการผลิตบรรจุภัณฑ์ ทั้งยังสามารถนำบรรจุภัณฑ์นี้ไปประยุกต์เป็นของตกแต่งและใช้ประโยชน์อื่นๆได้อีกหลากหลาย

(1.9) ผลสรุปพบว่าระดับความพึงพอใจของผู้เชี่ยวชาญ และเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับตลาดนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม มีความเห็นต่อรูปแบบบรรจุภัณฑ์ส้มโอ เพื่อรองรับนักท่องเที่ยว หรือกลุ่มผู้บริโภค โดยผลวิเคราะห์สามารถแบ่งได้ตามหัวข้อ ดังนี้

(1.9.1) มีภาพลักษณ์ที่ดีต่อตลาดนครชัยศรี มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ ($X = 4.79$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ที่ ($S.D. = 0.34$) แปลความหมายว่า มีความพึงพอใจในระดับ มากที่สุด

(1.9.2) มีองค์ประกอบที่เหมาะสมสวยงาม มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ ($\bar{X} = 4.79$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ที่ ($S.D. = 0.34$) แปลความหมายว่า มีความพึงพอใจในระดับ มากที่สุด

(1.9.3) มีความสอดคล้องกับเป้าหมาย มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ ($\bar{X} = 4.79$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ที่ ($S.D. = 0.34$) แปลความหมายว่า มีความพึงพอใจในระดับ มากที่สุด

(1.9.4) มีความสะดุดตา เป็นเอกลักษณ์ มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ ($\bar{X} = 4.79$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ที่ ($S.D. = 0.11$) แปลความหมายว่า มีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5.2 อภิปรายผล

จากการที่ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาและออกแบบบรรจุภัณฑ์ส้มโอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม โดยได้รวบรวมข้อมูลด้านการออกแบบ ข้อมูลด้านการผลิต ข้อมูลด้านกลุ่มผู้บริโภคและนักท่องเที่ยว และข้อมูลการท่องเที่ยวเกี่ยวกับตลาดนครชัยศรี และจากการลงพื้นที่จริงในส่วนของตลาดนครชัยศรีและตลาดพื้นที่ใกล้เคียง โดยการออกแบบของผู้วิจัยได้เน้นตำแหน่งในพื้นที่ในการวางต้นแบบบรรจุภัณฑ์ และเน้นเอกลักษณ์ที่เป็นรูปแบบเฉพาะในพื้นที่ โดยใช้ทั้งรูปทรง วัสดุ และเอกลักษณ์ผสมผสานกันเพื่อให้เกิดรูปแบบบรรจุภัณฑ์ที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะท้องถิ่น เพื่อให้สอดคล้องกับพื้นที่และสภาพแวดล้อมให้มากที่สุด ตลอดจนคำนึงในส่วนของการไม่ทำให้บรรจุภัณฑ์เกิดเป็นมลภาวะต่อสิ่งแวดล้อม และสามารถนำกลับมาประยุกต์ใช้ให้เกิดเป็นผลิตภัณฑ์ใหม่ขึ้นมาได้อีก

สิ่งที่ได้จากงานวิจัยในครั้งนี้ คือ กระบวนการได้มาซึ่งข้อมูล กระบวนการซึ่งได้มาเรื่องการออกแบบ กระบวนการในเรื่องของการผลิต และกระบวนการในเรื่องประเมินความพึงพอใจ ผ่านผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ด้านที่มีประสบการณ์ตรง ทำให้ผู้วิจัยได้ข้อสรุปทั้งหมดเพื่อนำไปผลิตเป็นต้นแบบบรรจุภัณฑ์ส้มโอนครชัยศรีของจริงได้ หากจะนำงานวิจัยนี้ไปต่อยอดในเชิงวิจัยต่อเนืองนั้น ผู้วิจัยมีความคิดว่าการวิจัยนี้มีลำดับ กระบวนการและขั้นตอน ทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ อันเป็นกระบวนการหลักในการสร้างผลงานการออกแบบ สามารถยึดถือเป็นสูตรสำเร็จนำไปใช้ได้ในการดำเนินการวิจัยต่อไปได้

5.3 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

5.3.1 วัฒนธรรม ประเพณีและอาหารของจังหวัดนครปฐมแท้จริงแล้วมีความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัว และสามารถดึงเอาเอกลักษณ์นั้นมาใช้ในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชนได้อีก แต่ในระยะเวลาที่จำกัด ผู้วิจัยจึงต้องกำหนดกรอบในการศึกษาวัฒนธรรมเพื่อให้สอดคล้องบริบทของการออกแบบบรรจุภัณฑ์ได้ดีที่สุด

5.3.2 ในการเลือกใช้วัสดุจากธรรมชาติมาเป็นวัตถุดิบในการออกแบบบรรจุภัณฑ์จะยังมีขีดจำกัดอยู่มากของในแต่ละวัสดุ จึงทำให้รูปแบบของบรรจุภัณฑ์ไม่สามารถที่จะตอบโจทย์การออกแบบได้ทุกรูปแบบ จึงอยากเสนอแนะให้งานวิจัยในครั้งต่อไปได้ศึกษาคุณสมบัติของวัสดุนั้นอย่างรอบด้านเพื่อที่จะทำให้งานออกแบบนั้นเกิดคุณค่าและประโยชน์ได้สูงสุด เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5.3.3 การสังเกตพฤติกรรมของผู้ใช้ในการลำดับการอ่านข้อมูลบนฉลาก ในงานวิจัยครั้งนี้เป็นการสรุปผลจากจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่มาประชุมกลุ่ม (Focus Group) ในจำนวน 50 คนเพื่อนำมาใช้เป็นแนวทางในการออกแบบสำหรับงานวิจัยในครั้งนี้เท่านั้น ข้อมูลในการศึกษาด้านนี้ควรเป็นการศึกษาในระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณ ผลสรุปที่ได้จะมีประสิทธิภาพในการนำไปใช้ได้ดีกว่า

5.3.4 ค่าใช้จ่ายในการผลิตบรรจุภัณฑ์ที่เป็นงานหัตถกรรม จากการลงพื้นที่ศึกษาขั้นตอนการผลิตบรรจุภัณฑ์นั้น พบว่ามีราคาสูงและมีจำนวนชิ้นต่ำที่ยังเยอะมาก อีกทั้งยังไม่มีความแน่นอนในเรื่องราคาที่เป็นมาตรฐาน ต้องขึ้นอยู่กับปัจจัยสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ และปัจจัยด้านแรงงานมนุษย์ ซึ่งไม่ตอบสนองกับความต้องการของผู้ประกอบการที่จะลงทุนในจำนวนน้อย

5.3.5 ผู้วิจัยได้สังเกตเห็นว่างานวิจัยเรื่องการศึกษาและออกแบบบรรจุภัณฑ์ส้มโอบรรณชัยศรี จังหวัดนครปฐม นี้ยังสามารถที่จะพัฒนาบรรจุภัณฑ์นี้ให้ใช้ร่วมกับผลไม้ชนิดอื่น ๆ ที่มีลักษณะใกล้เคียงกับส้มโอ เช่น แตงโม แคนตาลูป ทูเรียน ฯลฯ และยังสามารถต่อยอดพัฒนาไปเป็นผลิตภัณฑ์ที่ทำจากผักตบชวา เพื่อที่จะได้พัฒนาข้อจำกัดของวัสดุเหลือใช้ให้นำมาใช้เป็นวัสดุทางเลือกในระบบอุตสาหกรรม ทำให้เกิดกระบวนการออกแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมที่ยั่งยืนและมีทรัพยากรสำหรับคนรุ่นหลังสืบไป

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บรรณานุกรม

กลุ่มงานข้อมูลสารสนเทศและการสื่อสาร.2557.บรรยายสรุปจังหวัดนครปฐม.นครปฐม. (ออนไลน์).

แหล่งที่มา <http://www.nakhonpathom.go.th>.สืบค้นเมื่อ 17 สิงหาคม 2557

กลุ่มสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ กรมทรัพย์สินทางปัญญา.2557.วิธีการขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์.

นนทบุรี.(ออนไลน์) .แหล่งที่มา www.ipthailand.go.th. สืบค้นเมื่อ 17 สิงหาคม 2557

ชูเกียรติ กาญจนภรกรและคณะ.2554 “การออกแบบบรรจุภัณฑ์เพื่อเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ท้องถิ่น” รายงานการวิจัย คณะศิลปกรรมและการออกแบบอุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีอีสาน วิทยาเขตนครราชสีมา

ไชยวุฒิ เกตุหลิม .2550 “การพัฒนาบรรจุภัณฑ์ผลไม้สดเพื่อเป็นของขวัญ” สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย

พินาสิน สาริยา.2547 “ศิลปหัตถกรรมในประเพณี กับการพัฒนาการออกแบบบรรจุภัณฑ์สินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์จังหวัดบุรีรัมย์”วารสารมนุษยและสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ ปีที่ 10 ฉบับที่ 1

ณรงค์ศักดิ์ มณีแสง.2550 “การออกแบบบรรจุภัณฑ์เพื่อการขนส่งผลไม้สดประเภทแอปเปิ้ล” รายงานการวิจัยทุนอุดหนุนการวิจัยจากสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระราชูปถัมภ์

ทองเจือ เขียดทอง.2542.การออกแบบสัญลักษณ์.กรุงเทพฯ.สีปปะภา.

ปุ่น คงเกียรติเจริญและสมพร คงเกียรติเจริญ. 2541. บรรจุภัณฑ์อาหาร. กรุงเทพฯ: แพคเมทส์.

รัฐพล กรธีระธาดา.2550.ความเป็นมาของส้มโอนครชัยศรี และรากฐานการพัฒนาพืชสวนของชุมชนในอดีต.วารสารสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ ฉบับที่ 33 มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. กรุงเทพฯ

สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดนครปฐม.2557.สารวัฒนธรรมจังหวัดนครปฐม ครั้งที่ 2.นครปฐม.

(ออนไลน์).แหล่งที่มา <http://province.m-culture.go.th>สืบค้นเมื่อ 17 สิงหาคม 2557

สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม.2554.ยึดอายุผักผลไม้สดด้วยบรรจุภัณฑ์ตัดแปลงบรรยากาศ.กรุงเทพฯ.(ออนไลน์).แหล่งที่มา www.smeservicecenter.net สืบค้นเมื่อ 17 สิงหาคม 2557

ศิริพรรณ ปีเตอร์ และคณะ. 2549. เอกสารการสอนชุดวิชา เทคโนโลยีก่อนพิมพ์ Process Technology ฉบับปรับปรุงครั้งที่ 1. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ศิริวรรณ ตั้งแสงประทีป.2550 “การออกแบบบรรจุภัณฑ์ขายปลีกผลพลับแห้ง” บทความประชุม
 ทางวิชาการของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ครั้งที่ 45: สาขาส่งเสริมการเกษตรและ
 คหกรรมศาสตร์ สาขาอุตสาหกรรมเกษตร
 เอมอร เลิศสำราญ.2552 “ระบบการผลิตเพื่อการส่งออกของส้มโอในเขตจังหวัดนครปฐม”
 วิทยานิพนธ์ ปริญญามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- ภาคผนวก ก เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- ภาคผนวก ข หนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แบบประเมินดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามและวัตถุประสงค์

(Item-Objective Congruence Index : IOC)

หัวข้อและโครงสร้างนิพนธ์

เรื่อง

การศึกษาและออกแบบบรรจุภัณฑ์ส้มโอบนนครชัยศรี

จังหวัดนครปฐม

A STUDY AND DESIGN PACKAGING OF
NAKHONCHISRI PAMELO IN NAKHONPATHOM PROVINCE

นายชยานิน ชินวงศ์
CHAYANIN CHINNAWONG

อาจารย์ผู้ควบคุมสารนิพนธ์
ผศ.จตุรงค์ เลาะหะเพ็ญแสง

สารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรบัณฑิต

สาขาเทคโนโลยีการออกแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แบบสำรวจบรรจุภัณฑ์ในตลาดนครชัยศรี (ของเดิม)

นายชญานิน ชินวงศ์

สารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตรปริญญาครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต

สาขาวิชาเทคโนโลยีการออกแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

คำชี้แจง แบบสำรวจบรรจุภัณฑ์ในตลาดนครชัยศรี (ของเดิม) ใช้ในการสำรวจเพื่อวิเคราะห์บรรจุภัณฑ์ส้มโอและองค์ประกอบต่างๆที่เกี่ยวกับการออกแบบบรรจุภัณฑ์ของเดิม ที่พบในตลาดนครชัยศรี และพื้นที่ใกล้เคียง

แบบสำรวจบรรจุภัณฑ์ในตลาดนครชัยศรี (ของเดิม)

สถานที่.....บันทึกเมื่อ

.....

ประเภทของบรรจุภัณฑ์	ชนิดของบรรจุภัณฑ์	พฤติกรรมการเล่น
		

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ประเภทเครื่อง เล่นสนาม	ชนิดของอุปกรณ์	พฤติกรรม

ลงชื่อ.....ผู้บันทึก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แบบประเมินความคิดเห็นความเป็นอัตลักษณ์ในพื้นที่

นายชญานิน ชินวงศ์

สารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาลัทธิปริญาครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต

สาขาวิชาเทคโนโลยีการออกแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

แบบสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ

ด้านการออกแบบบรรจุภัณฑ์ส้มโอนครชัยศรี

จังหวัดนครปฐม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การหาค่าดัชนีความสอดคล้องของวัตถุประสงค์ (Index of Item Objective Congruence :
IOC)

ข้อ	รายการพิจารณา	ความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ			ข้อเสนอแนะ
		เหมาะสม +1	ไม่แน่ใจ 0	ไม่เหมาะสม -1	
1	ด้านวัตถุประสงค์และอุปกรณ์				
2	ด้านความสวยงามน่าใช้				
3	ด้านความปลอดภัย				
4	กรรมวิธีการผลิต				
5	ด้านความแข็งแรง				
6	ด้านประโยชน์ใช้สอย				

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แบบประเมินความคิดเห็นความเป็นอัตลักษณ์ในพื้นที่

นายชญานิน ชินวงศ์

สารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตรปริญญาครุศาสตรบัณฑิต

สาขาวิชาเทคโนโลยีการออกแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

คำชี้แจง การประเมินความคิดเห็น ความเป็นอัตลักษณ์ในพื้นที่ มีหัวข้อในการพิจารณาตั้ง
รายละเอียด

ต่อไปนี้เป็น

1. มีภาพลักษณ์ที่ดีต่อตลาดนครชัยศรี
 - 1.1 มีภาพลักษณ์ที่ดีส่งเสริมตลาด
 - 1.2 มีภาพลักษณ์ที่ดีต่อการวางขายในพื้นที่
 - 1.3 มีภาพลักษณ์ที่สื่อได้ถึงตลาด
 - 1.4 มีภาพลักษณ์ที่ดีต่อกลุ่มผู้บริโภคและชุมชน
 - 1.5 มีภาพลักษณ์ที่ดีต่อภาพรวมในตลาด
2. มีองค์ประกอบที่เหมาะสมและสวยงาม
 - 2.1 ลวดลายเหมาะสมสวยงาม
 - 2.2 สามารถจัดวางองค์ประกอบกับวัสดุเหมาะสมกับรูปทรง
 - 2.3 สามารถจัดวางองค์ประกอบได้สวยงาม
 - 2.4 มีองค์ประกอบในการออกแบบที่ดีต่อรูปทรงบรรจุภัณฑ์
3. มีความสอดคล้องกับเป้าหมาย
 - 3.1 สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การออกแบบ
 - 3.2 สอดคล้องกับพื้นที่
4. มีความสะดุดตาเป็นอัตลักษณ์
 - 4.1 มีอัตลักษณ์ชัดเจนในการมอง
 - 4.2 ลวดลายเป็นอัตลักษณ์สะดุดตา
 - 4.3 ลวดลายมีความสวยงามโดดเด่น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางการประเมินความคิดเห็นความเป็นอัตลักษณ์ในพื้นที่

เรื่อง การศึกษาและออกแบบบรรจุภัณฑ์บรรจุภัณฑ์ส้มโอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม

ที่	รายละเอียด	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
มีภาพลักษณ์ที่ดีต่อตลาดนครชัยศรี						
1	มีภาพลักษณ์ที่ดีส่งเสริมตลาด					
2	มีภาพลักษณ์ที่ดีต่อการวางขายในพื้นที่					
3	มีภาพลักษณ์ที่สื่อได้ถึงตลาด					
4	มีภาพลักษณ์ที่ดีต่อกลุ่มผู้บริโภคและชุมชน					
5	มีภาพลักษณ์ที่ดีต่อภาพรวมในตลาด					
มีองค์ประกอบที่เหมาะสมและสวยงาม						
1	ลวดลายเหมาะสมสวยงาม					
2	สามารถจัดวางองค์ประกอบกับวัสดุเหมาะสมกับรูปทรง					
3	สามารถจัดวางองค์ประกอบได้สวยงาม					
4	มีองค์ประกอบในการออกแบบที่ดีต่อรูปทรงบรรจุภัณฑ์					
มีความสอดคล้องกับเป้าหมาย						
1	สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การออกแบบ					
2	สอดคล้องกับพื้นที่					
มีความสะดุดตาเป็นอัตลักษณ์						
1	มีอัตลักษณ์ชัดเจนในการมอง					
2	ลวดลายเป็นอัตลักษณ์สะดุดตา					
3	ลวดลายมีความสวยงามโดดเด่น					

ขอขอบคุณเป็นอย่างสูงในการสละเวลาตอบแบบสอบถามของท่าน -

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แบบประเมินความคิดเห็นด้านความพึงพอใจ

นายชญานิน ชินวงศ์
 สารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตรปริญญาครุศาสตรบัณฑิต
 สาขาวิชาเทคโนโลยีการออกแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
 สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

คำชี้แจง แบบประเมินความคิดเห็นความพึงพอใจการออกแบบบรรจุภัณฑ์ส้มโอนครชัยศรี
จังหวัดนครปฐม ซึ่งแสดงถึงการออกแบบบรรจุภัณฑ์ที่ได้รับการพัฒนาผลงานการออกแบบจาก
ข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบผลิตภัณฑ์และการผลิต แล้ว 3 แนวความคิด

ข้อ	รายการพิจารณา	ความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ			ข้อเสนอแนะ
		เหมาะสม +1	ไม่แน่ใจ 0	ไม่เหมาะสม -1	
1	ภาพลักษณ์ที่ดีต่อ ตลาดนครชัยศรี				
2	มีองค์ประกอบที่เหมาะสมและ สวยงาม				
3	สอดคล้องกับเป้าหมาย				
4	มีความสะดุดตาเป็น อัตลักษณ์				

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาคผนวก ข หนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่ ศธ ๐๕๒๔.๐๔/ 2258

คณะกรรมการอุตสาหกรรม
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
เจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง
กรุงเทพฯ ๑๐๕๒๐

มีนาคม ๒๕๕๘

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านออกแบบบรรจุภัณฑ์

เรียน ผศ.ปาริชาติ รัดนพ

ด้วย นายชญาณิน ชินวงศ์ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรอุตสาหกรรมมหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการออกแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง กำลังทำสารนิพนธ์ เรื่อง "การศึกษาลักษณะออกแบบบรรจุภัณฑ์สีมโณครชัยศรี จังหวัดนครปฐม" โดยมี ผศ.ดร.ทรงวุฒิ เอกวุฒินวงศ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์

คณะกรรมการฯ พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านออกแบบบรรจุภัณฑ์ ของ นายชญาณิน ชินวงศ์

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาและหวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีและขอขอบคุณเป็นอย่างยิ่งมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์วิสุทธิ สุนทรกนกพงศ์)

รองคณบดี กำกับดูแลงานด้านวิชาการและบัณฑิตศึกษา
ปฏิบัติการแทนคณบดี

ส่วนสนับสนุนวิชาการ

โทร. ๐๒-๓๒๔-๘๐๐๐ ต่อ ๓๖๕๒

โทรสาร. ๐๒-๓๒๔-๘๔๓๖

ติดต่อนักศึกษา โทร.๐๘๓-๒๓๘-๒๒๖๘

ดร. วิมลทิพย์ พิทักษ์วิเศษ
คณ. มอช. มอช. มอช.

ดร. ปาริชาติ รัดนพ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่ ศธ ๐๕๒๔.๐๔/ 2258

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
เจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง
กรุงเทพฯ ๑๐๕๒๐

๑๖ มิถุนายน ๒๕๕๘

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านออกแบบบรรจุภัณฑ์

เรียน อาจารย์ราชนัน แฝงประเสริฐ

ด้วย นายชญานัน ชินวงศ์ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการออกแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง กำลังทำสารนิพนธ์ เรื่อง "การศึกษาและออกแบบบรรจุภัณฑ์ส้มโอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม" โดยมี ผศ.ดร.ทรงวุฒิ เอกวุฒิมงคล เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านออกแบบบรรจุภัณฑ์ ของ นายชญานัน ชินวงศ์

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาและหวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีและขอขอบคุณเป็นอย่างยิ่งมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์วิสุทธิ สุนทรกนกพงศ์)

รองคณบดี กำกับดูแลงานด้านวิชาการและบัณฑิตศึกษา

ปฏิบัติกรแทนคณบดี

ส่วนสนับสนุนวิชาการ

โทร. ๐๒-๓๒๕๙-๘๐๐๐ ต่อ ๓๖๙๒

โทรสาร. ๐๒- ๓๒๕๙-๘๔๓๖

ติดต่อนักศึกษา โทร.๐๘๓-๒๓๘-๒๒๖๘

วิสุทธิ สุนทรกนกพงศ์
19/6/58

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่ ศธ ๐๕๒๔.๐๔/ 2258

คณะกรรมการอุตสาหกรรม
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
เจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง
กรุงเทพฯ ๑๐๕๒๐

๑๖ มิถุนายน ๒๕๕๘

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านออกแบบบรรจุภัณฑ์

เรียน นายรักเล่ห์ ได้สำโรง

ด้วย นายชญาสิน ชิมวงค์ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรอุตสาหกรรมมหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการออกแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง กำลังทำสภระณินพนธ์ เรื่อง “การศึกษาและออกแบบบรรจุภัณฑ์ส้มโอบนกระดาษรีไซเคิล จังหวัดนครปฐม” โดยมี ผศ.ดร.ทรงวุฒิ เอกวุฒิมงคล เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสภระณินพนธ์

คณะกรรมการอุตสาหกรรม พิจารณาแล้วเห็นคุณท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถในเรื่องดังกล่าว เป็นอย่างดี จึงขอเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านออกแบบบรรจุภัณฑ์ ของ นายชญาสิน ชิมวงค์

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาและหวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีและขอขอบคุณเป็นอย่างยิ่งมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์วิสุทธิ์ สุนทรกนกพงศ์)

รองคณบดี กำกับดูแลงานด้านวิชาการและบัณฑิตศึกษา
ปฏิบัติการแทนคณบดี

ส่วนสนับสนุนวิชาการ

โทร. ๐๒-๓๒๕๙-๘๐๐๐ ต่อ ๓๖๙๒

โทรสาร. ๐๒-๓๒๕๙-๘๔๓๖

ติดต่อนักศึกษา โทร.๐๘๓-๒๓๘๘-๒๒๖๘

(นายรักเล่ห์ ได้สำโรง)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ^{นักวิชาการออกแบบผลิตภัณฑ์ชำนาญการพิเศษ} ไม่นิยมนำไปใช้ประโยชน์อื่นใด
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บันทึกข้อความ

หน่วยงาน คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สจล. ส่วนสนับสนุนวิชาการ โทร.๓๖๘๒
ที่ ศธ ๐๕๒๔.๐๔ / 2258 วันที่ ๑๖ มิถุนายน ๒๕๕๘

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรียน รศ.ว่าที่ร้อยโทพิชัย สดภิบาล

ด้วย นายชญานิน ชินวงศ์ นักศึกษาชั้นปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรม
มหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการออกแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอม
เกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง กำลังทำสารนิพนธ์ เรื่อง “การศึกษาระบบและออกแบบบรรจุภัณฑ์ส้มโอ
นครชัยศรี จังหวัดนครปฐม” โดยมี ผศ.ดร.ทรงวุฒิ เอกวุฒิวงศา เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามรถเกี่ยวกับ
เรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแบบสอบถามนี้ว่ามีเนื้อหาถูกต้องและ
เหมาะสมมากน้อยเพียงใด ซึ่งผลการตรวจแบบสอบถามของท่านจะช่วยให้งานวิจัยของ นายชญานิน
ชินวงศ์ มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น พร้อมกันนี้ได้แนบแบบสอบถามเพื่อการวิจัยมาด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาและหวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีและ
ขอขอบคุณเป็นอย่างยิ่งมา ณ โอกาสนี้ด้วย

(Handwritten signature)
๓๗๕-๕๕๕

(รองศาสตราจารย์วิสุทธิ์ สุนทรกนกพงศ์)

รองคณบดีกำกับดูแลงานด้านวิชาการและบัณฑิตศึกษา

ปฏิบัติกรแทนคณบดี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บันทึกข้อความ

หน่วยงาน คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สจล. ส่วนสนับสนุนวิชาการ โทร.๓๖๔๒
ที่ ศธ ๐๕๒๔.๐๔ / 2258 วันที่ ๑๖ มิถุนายน ๒๕๕๘

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรียน รศ.อุดมศักดิ์ สาริบุตร

ด้วย นายชญาสิน ชินวงศ์ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการออกแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง กำลังทำสารนิพนธ์ เรื่อง “การศึกษาและออกแบบบรรจุภัณฑ์ส้มโอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม” โดยมี ผศ.ดร.พรพงษ์ เอกวิวัฒนา เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแบบสอบถามนี้ว่ามีเนื้อหาถูกต้องและเหมาะสมมากน้อยเพียงใด ซึ่งผลการตรวจแบบสอบถามของท่านจะช่วยให้งานวิจัยของ นายชญาสิน ชินวงศ์ มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น พร้อมทั้งก็ได้แนบแบบสอบถามเพื่อการวิจัยมาด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาและหวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีและขอขอบคุณเป็นอย่างยิ่ง ณ โอกาสนี้ด้วย

(รองศาสตราจารย์วิสุทธิ์ สุนทรรัตนพงศ์)

รองคณบดีกำกับดูแลงานด้านวิชาการและบัณฑิตศึกษา
ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

ฉันได้ให้ความช่วยเหลือ

17 มิ ๕๘

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ-นามสกุล	นายชญานิน ชินวงศ์
วันเดือน ปีเกิด	17 เมษายน 2527
ที่อยู่	622/217 คอนโดเอสเปซ อโศก-รัชดา ถนนดินแดง เขตดินแดง แขวงดินแดง กรุงเทพมหานคร 10400
ประวัติการศึกษา	ปี พ.ศ.2548 สำเร็จการศึกษาระดับประกาศนียบัตรชั้นสูง สาขาออกแบบตกแต่งภายใน วิทยาลัยช่างศิลปสุพรรณบุรี ปี พ.ศ.2550 สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาวิชาครุศาสตร์สถาปัตยกรรมภายใน คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ปี พ.ศ.2558 สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาเทคโนโลยีการออกแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม มหาบัณฑิต คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ประวัติการทำงาน	
2550-2551	บริษัท Bent Severin Co.ltd ตำแหน่ง Junior Interior designer
2551-2552	บริษัท Leo International Co.ltd ตำแหน่ง Junior Interior designer
2554-2556	บริษัท Depth of Field Co.ltd ตำแหน่ง Junior 3DArtist
2556-2558	บริษัท HBA design Co.ltd ตำแหน่ง Senior 3DArtist

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้